

Veiligheid in Eindhoven

Op weg naar integrale veiligheid

COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement –
An Aon Company

21 juni 2009

Drs. M. Zannoni, drs. mr. R. Dammen, L.P. Van der Varst, *MSc*,
drs. A.M.D. Van Es en prof. mr. dr. E.R. Muller.
Inhoudelijk adviseur: dr. E.J. Van der Torre

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING	4
1.2	OPDRACHT	4
1.3	GEHANTEERDE ONDERZOEKMETHODEN	5
1.4	RAPPORTAGE PER VEILIGHEIDSVELD	5
1.5	BEGELEIDING	6
1.6	DANKZEGGING	6
1.7	LEESWIJZER.....	6
2	ORGANISATIE VAN VEILIGHEID	7
2.1	INLEIDING.....	7
2.2	INDELING VAN DE GEMEENTE EINDHOVEN	7
2.3	GEMEENTE.....	7
2.4	POLITIE.....	7
2.5	OPENBAAR MINISTERIE.....	8
2.6	VEILIGHEIDSHUIS.....	8
2.7	BITE TEAM	10
2.8	OVERKOEPELEND VEILIGHEIDSBELEID.....	10
2.9	PUBLIEKE INFORMATIE OVER VEILIGHEID	13
3	VEILIGE WOON- EN LEEFOMGEVING	14
3.1	INLEIDING.....	14
3.2	WAT IS DE SITUATIE?	14
3.3	WAT WORDT ER AAN GEDAAN?	19
3.4	WAAR ZITTEN KANSEN VOOR VERSTERKING?	22
4	BEDRIJVIGHEID EN VEILIGHEID	25
4.1	INLEIDING.....	25
4.2	WAT IS DE SITUATIE?	25
4.3	WAT WORDT ER AAN GEDAAN?	26
4.4	WAAR ZITTEN KANSEN VOOR VERSTERKING?	27
5	JEUGD EN VEILIGHEID.....	29
5.1	INLEIDING.....	29
5.2	WAT IS DE SITUATIE?	29
5.3	WAT WORDT ER AAN GEDAAN?	30
5.4	WAAR ZITTEN KANSEN VOOR VERSTERKING?	33
6	FYSIEKE VEILIGHEID.....	34
6.1	INLEIDING.....	34
6.2	WAT IS DE SITUATIE?	34
6.3	WAT WORDT ERAAN GEDAAN?.....	35
6.4	WAAR ZITTEN KANSEN VOOR VERSTERKING?	38
7	INTEGRITEIT EN VEILIGHEID	39
7.1	INLEIDING.....	39
7.2	WAT IS DE SITUATIE?	39
7.3	WAT WORDT ERAAN GEDAAN?.....	40
7.4	WAAR ZITTEN KANSEN VOOR VERSTERKING?	43

8	OVERKOEPELENDE OBSERVATIES BELEID EN ORGANISATIE	45
8.1	INLEIDING.....	45
8.2	BELEID.....	45
8.3	ORGANISATIE EN AANSTURING	46
8.4	INFORMATIE	49
9	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	51
9.1	INLEIDING.....	51
9.2	OVERKOEPELEND BEELD.....	51
9.3	KANSEN VOOR VERSTERKING VAN DE ORGANISATIE EN AANSTURING	52
9.4	KANSEN VOOR VERSTERKING VAN DE AANPAK	54
	BIJLAGE 1 TOELICHTING METHODEN	57
	BIJLAGE 2 TRENDANALYSE POLITIECIJFERS	60
	BIJLAGE 3 PROFIELANALYSE	74
	BIJLAGE 4 SELECTIE UITKOMSTEN DIGIPANEL	87
	BIJLAGE 5 GEBRUIKTE DOCUMENTEN	88
	BIJLAGE 6 RESPONDENTEN	91

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Eindhoven werkt met tal van partners actief aan het versterken van het veiligheidsbeleid.

Dat versterking mogelijk en nodig is blijkt onder meer uit het gegeven dat Eindhoven relatief slecht scoorde en scoort in verschillende monitoringsonderzoeken op het gebied van sociale veiligheid. De eerste plaats van Eindhoven in 2007 en 2008 op de zogenoemde AD-Misdaadmeter was mede aanleiding om in 2008 een visitatiecommissie onder voorzitterschap van prof. dr. C. Fijnaut opdracht te geven om onderzoek te doen naar de veiligheid en het veiligheidsbeleid in Eindhoven. In haar rapport *Veel te winnen!* analyseert de visitatiecommissie het sociale veiligheidsbeleid inclusief de wijze waarop dit is georganiseerd. De commissie prijst de inzet van velen, maar is kritisch over de aansturing van het beleid vanuit zowel gemeente, Openbaar Ministerie als politie. In de meeste recente misdaadmeter is Eindhoven gedaald naar de tweede positie op de lijst, achter Rotterdam.

In reactie op het rapport zijn belangrijke stappen gezet in de aansturing. Ook heeft het rapport van de commissie de eerdere behoefte om te komen tot een meer integraal veiligheidsbeleid versterkt. Vanuit inzicht in wat er speelt en wie waar mee bezig is, kan er meer gericht tot prioritering, afstemming en samenwerking worden gekomen. Dit past ook bij de door het kabinet benoemde regierol van de gemeente; een regierol die ook wettelijk verankerd zal worden.

Een eerste stap naar integraal veiligheidsbeleid is het creëren van overzicht en inzicht: welke veiligheidsvraagstukken spelen er en hoe en door wie worden die vraagstukken aangepakt? Vervolgens is de vraag of er ruimte is voor versterking en zo ja op welke onderdelen. Vanuit dit overkoepelende overzicht kan vervolgens worden gekomen tot een beredeneerde aanpak.

Het rapport van de visitatiecommissie Veiligheid biedt belangrijke overzichten van en inzichten in enkele veiligheidsonderwerpen. Om te komen tot integraal veiligheidsbeleid moeten ook andere dossiers in kaart worden gebracht in een overkoepelende veiligheidsanalyse. Het gemeentebestuur heeft het COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement – *An Aon Company*, de opdracht gegeven om een dergelijke analyse uit te voeren.

De rapportage moet de benodigde input bieden om in een volgende stap te komen tot bestuurlijke en politieke keuzes die vervolgens worden uitgewerkt in een uitvoeringskader Integrale Veiligheid.

1.2 Opdracht

De onderzoeksopdracht is gericht op het bieden van overzicht (inventarisatie) en inzicht in lokale veiligheidsvraagstukken. Relevante onderdelen zijn:

- Overzicht van ontwikkelingen en instrumenten
- Inzicht in de aard van de lokale onveiligheid.
- Inzicht in relevante trends
- Inzicht in de beleidsmatige stand van zaken
- Inzicht in verklaringen voor de lokale onveiligheid door middel van een profielanalyse van verdachten
- Aanbevelingen voor versterking waar nodig, zowel beleidsmatig als organisatorisch.

In het onderzoek staan vijf zogenoemde 'veiligheidsvelden' centraal: 'veilige woon- en leefomgeving', 'bedrijvigheid en veiligheid', 'jeugd en veiligheid', fysieke veiligheid en tot slot 'integriteit en veiligheid'. Dit zijn de velden die centraal staan in de door de VNG ontwikkelde methodiek Kernbeleid Veiligheid. Deze methodiek is benut bij het uitvoeren van de veiligheidsanalyse.

Het onderzoek is gericht zich op de periode van 2005 tot en met (het kalenderjaar) 2008, aangevuld met indrukken over de huidige stand van zaken. De trendanalyse betreft de periode 2003 tot en met 2008.

De veiligheidsanalyse is geen herhaling van het onderzoek van de visitatiecommissie. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van de onderzoeksresultaten van deze commissie. De functie van de veiligheidsanalyse is een wezenlijk andere dan dat van de visitatiecommissie omdat de focus ligt op bouwstenen voor integraal veiligheidsbeleid.

Het is niet mogelijk om een totaal inventarisatie te doen over de afgelopen vier jaar van alle maatregelen op het gebied van veiligheid. In deze rapportage geven wij per veiligheidsveld ons dominante beeld, waarbij wij zoveel mogelijk relevante voorbeelden van instrumenten en beleid geven. De opbrengst van dit onderzoek is veelsoortig en veelvormig. Er worden tal van observaties en aandachtspunten benoemd. In de conclusies zijn richtinggevende bevindingen en aanbevelingen geformuleerd. Het is het totaal aan observaties, aandachtspunten en aanbevelingen dat mee moet worden genomen in de volgende stap. Op onderdelen is verdieping wenselijk en nodig.

1.3 Gehanteerde onderzoeksmethoden

Om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden is gebruik gemaakt van verschillende onderzoeksmethoden:

- Secundaire analyse van relevante beleidsdocumenten en uitgevoerde analyses;
- Interviews met professionals en/of groepsbijeenkomsten met professionals;
- Trendanalyse van de criminaliteit, overlast en incidenten in de periode 2005-2008. Primair op basis van het registratiesysteem van de politie, daarnaast is er gebruik gemaakt van registraties van de Brandweer en de gemeente;
- Profielanalyse van de daders en misdrijven voor een aantal delicten (woning- en auto-inbraak, straatroof en mishandeling): de kenmerken van het misdrijf, slachtoffer en de dader zullen bestudeerd worden. De data voor deze analyse is afkomstig zijn uit het registratiesysteem van de politie;
- Burgers aan het woord laten door middel van het zogenoemde Digipanel. De vragen richtten zich op veiligheidsgevoelens, slachtofferschap, overlast en beleidsinschattingen (een overzicht van de vragen is opgenomen in de bijlagen).

1.4 Rapportage per veiligheidsveld

In deze rapportage is per veiligheidsveld aangegeven wat de verschillende onderzoeksmethoden hebben opgeleverd. Per veiligheidsveld rapporteren wij over:

- Aard en omvang van de problematiek: wat is het probleem?
- De beleidsmatige stand van zaken: wat wordt eraan gedaan?
- De analyse en beoordeling: wat gaat er goed en waar zit ruimte voor versterking?

Input voor de beantwoording van deze vragen is:

- de kwantitatieve informatie die beschikbaar zijn in relatie tot dit veiligheidsveld, zowel vanuit bestaande systemen als zoals dit naar voren komt uit de daderanalyse (voor zover van toepassing);

- het beleid zoals dit op dit moment is vastgelegd in Eindhoven;
- de beelden en indrukken van professionals;
- de indruk van de burger zoals dit naar voren komt uit digipanel.

Er zitten grote verschillen tussen veiligheidsvelden voor wat betreft de beschikbare informatie. Voor enkele onderwerpen is bijvoorbeeld veel cijfermateriaal voor handen, terwijl dit voor andere onderwerpen nagenoeg geheel ontbreekt. Ook zijn de verschillen in aard en omvang dusdanig dat hier in de onderzoeksaanpak rekening mee is gehouden, bijvoorbeeld in het aantal voor dat thema afgenomen interviews.

1.5 Begeleiding

Ter begeleiding van het onderzoek is een begeleidingscommissie ingesteld. Deze commissie is samengesteld uit vertegenwoordigers van de gemeente en de politie. In de begeleidingscommissie is onder meer gesproken over de onderzoeksopzet, een geannoteerde inhoudsopgave van de rapportage en over de voortgang. Ook is een conceptrapport besproken.

1.6 Dankzegging

Wij bedanken al diegenen die een bijdrage hebben geleverd aan dit onderzoek. Wij hebben veel enthousiaste mensen ontmoet die vanuit de liefde voor het vak en de maatschappelijke betrokkenheid hard werken aan de veiligheid in Eindhoven. Ook danken wij een ieder die tijd en energie heeft gestoken in het ontsluiten van relevante informatie die als input diende voor het onderzoek. Wij danken in het bijzonder de politie voor de intensieve begeleiding en hulp. Ook danken wij het Bureau Beleidsinformatie en Onderzoek (BIO), voor de verkregen informatie en het uitgezette Digipanel onderzoek. Het COT bedankt de leden van de begeleidingscommissie voor de kritische maar constructieve begeleiding.

1.7 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 beschrijven wij de wijze waarop veiligheid in de gemeente Eindhoven is 'georganiseerd'. Dit betreft de hoofdstructuur binnen de gemeente, inclusief enkele belangrijke multidisciplinaire samenwerkingsverbanden. Ook gaan wij in op het Veiligheidshuis, de politieorganisatie en het Openbaar Ministerie.

In de hoofdstukken 3 tot en met 7 staan de veiligheidsvelden centraal. Per hoofdstuk wordt een veiligheidsveld uitgewerkt. Hoofdstuk 8 is gericht op overkoepelende observaties over beleid, organisatie en aansturing. De conclusies en de aanbevelingen presenteren wij in het slothoofdstuk 9.

In bijlagen is de volgende informatie opgenomen:

- Een toelichting op de methoden
- De uitgevoerde trendanalyse en profielanalyse
- De uitkomsten van Digipanel
- Een overzicht van respondenten
- Een overzicht van gebruikte bronnen

2 Organisatie van veiligheid

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de organisatie van het Veiligheidsbeleid van de gemeente Eindhoven beschreven. Ook beschrijven wij kort de rol en organisatie van het Veiligheidshuis, de politie en het OM. Dit is achtergrondinformatie voor de inhoudelijke hoofdstukken.

2.2 Indeling van de gemeente Eindhoven

De gemeente Eindhoven heeft per 1 januari 2009 212.342 inwoners. De gemeente is opgedeeld in zeven stadsdelen: Centrum (5.757), Stratum (31.778), Tongelre (19.608), Woensel- Zuid (35.789), Woensel- Noord (65.429), Strijp (25.402) en Gestel (26.590). Deze zeven stadsdelen bestaan gezamenlijk uit 19 wijken.

2.3 Gemeente

De gemeentelijke organisatie bestaat vanaf 1 januari 2009 uit 24 sectoren:¹

- De volgende sectoren houden zich bezig met Stadsontwikkeling: Gebiedsontwikkeling, Openbare ruimte, Verkeer & Milieu, Mens & Maatschappij, Economie & Cultuur en Openbare orde & Veiligheid.
- Deze sectoren werken samen als Stadsbedrijven: Grond & Vastgoed, Sport & Beweging, Realisatie & Beheer, Projectmanagement
- Externe Dienstverlening: Werk, Zorg & Inkomen, Vergunningen, Toezicht & Handhaving, Publiekszaken en het Klantcontactcentrum
- De sectoren die zich bezig houden met Interne dienstverlening zijn: Communicatie, Personeel & Organisatie, Juridische Zaken, Servicecentrum, Administratie, Inkoop & Huishoudelijke dienst, Ondersteuning stadspleinen en Informatisering & Beheer.
- De Ondersteunende sectoren zijn: Control, Strategie en Kabinet.

In het verleden was veiligheid als portefeuille ondergebracht bij een van de wethouders tevens loco-burgemeester. De gemeentelijke uitvoering vond plaats onder regie van de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO). Een belangrijke rol was weggelegd voor de kleine en grote stuurgroep van het Veiligheidshuis. Onder de huidige burgemeester is dit een portefeuille van de burgemeester. Sinds kort is er ook een separate sector Openbare Orde en Veiligheid. Deze sector is fysiek geplaatst op dezelfde locatie als het Veiligheidshuis.

Het Veiligheidshuis is een samenwerkingsverband van een groot aantal organisaties op het gebied van veiligheid (zie hieronder). De gemeente vervult een belangrijke rol in het Veiligheidshuis.

De burgemeester van Eindhoven is tevens korpsbeheerder voor de regionale politie Brabant Zuidoost. De burgemeester neemt deel aan de zogeheten Gezagsdriehoek (voor de gemeente Eindhoven) en op regionaal niveau aan de Beheersdriehoek.

2.4 Politie

De regio Brabant Zuidoost is verdeeld in achttien territoriale afdelingen. De afdelingen zijn verantwoordelijk voor de volledige politiezorg in hun deel van de regio. Eindhoven is verdeeld in zeven territoriale afdelingen.

¹ www.eindhoven.nl

De territoriale afdelingen worden ondersteund door:

- Divisie Recherche,
- Vreemdelingenpolitie,
- Regionaal Communicatie en Informatiecentrum (RCIC),
- Divisie Executieve Ondersteuning,
- Concernondersteuning
- en Sturingsondersteuning

De structuur van het politiekorps wijkt af van andere korpsen in Nederland, waar territoriale afdelingen vaak gegroepeerd zijn in districten. Om invulling te geven aan de lokale inbedding zijn er binnen de gemeente zeven territoriale afdelingen. De territoriale afdelingen worden in het rekerchewerk ondersteund door de Gezamenlijke Recherche. Na de rapportage Fijnaut zijn de verhoudingen tussen de twee politiechefs, die leiding geven aan de gemeente Eindhoven als geheel, en de zeven afdelingschefs, verantwoordelijk voor de leiding van de eigen afdeling en mede verantwoordelijk voor de aanpak van stedelijke problematieken, gewijzigd. De politie heeft vanaf 2009 één jaarplan voor de stad Eindhoven, waarin de prioriteiten en doelstellingen van de partners in de Gezagsdriehoek zijn verwoord. Waar nodig wordt daarin ook aandacht besteed aan de problematieken op buurt- en wijkniveau.

De korpsbeheerder, korpschef en hoofdofficier van justitie vormen samen de regionale driehoek en maken deel uit van het regionaal college. Hierin zitten alle burgemeesters van de regio Zuidoost Brabant. Het regionale college stelt het beleid van het politiekorps Brabant Zuidoost vast.

2.5 Openbaar Ministerie

Eindhoven valt binnen het arrondissementsparket Den Bosch. Het OM neemt deel aan Gezagsdriehoek en aan de regionale Beheersdriehoek. Er is een gebiedsofficier van Justitie specifiek gericht op en verantwoordelijk voor Eindhoven. Deze gebiedsofficier fungeert, ook voor partners als de gemeente en politie, als aanspreekpunt binnen het Openbaar Ministerie voor zaken die de veiligheid in Eindhoven betreffen. Het OM is daarnaast een belangrijke partner in onder meer het Veiligheidshuis.

2.6 Veiligheidshuis

In het onderzoek is veelvuldig gerefereerd aan het Veiligheidshuis Eindhoven. Wij staan dan iets langer stil bij deze organisatie.

Het Veiligheidshuis Eindhoven is een samenwerkingsverband van twintig organisaties onder regie van de gemeente Eindhoven. De missie luidt:²

“Het Veiligheidshuis Eindhoven is een voortdurende uitdaging aan burgers en organisaties om samen te werken aan het verhogen van de veiligheid en leefbaarheid in Eindhoven en de regio, vanuit een gedeelde visie en met concreet, zichtbare en voelbare resultaten”.

In 2006 startte het Veiligheidshuis met tien partners: Gemeente Eindhoven, Openbaar Ministerie (OM), Politie, Reclassering Nederland, Leger des Heils, Raad voor de Kinderbescherming, Lumens Groep, Bureau Jeugdzorg, Novadic- Kentron en NEOS.³ Dit is in 2007 uitgebreid met GGzE, MEE, Slachtofferhulp, Woonbedrijf en HALT.

² www.Veiligheidshuiseindhoven.nl

³ Veiligheidshuis Eindhoven, Jaarboek 2008, p.

Er is in 2007 bepaald dat het samenwerkingsverband zich richt op de kernthema's 'Veelplegers', 'Risicojeugd', 'Relationeel geweld' en 'Stedelijke thema's' waaronder verslavingsproblematiek.

Het Veiligheidshuis wordt aangestuurd door de zogenoemde 'kleine stuurgroep' waarin gemeente, OM en politie zitting hebben. De overige partners die deelnemen aan het Veiligheidshuis in de verschillende inhoudelijke clusters en casusoverleggen, zijn vertegenwoordigd in de zogenoemde Grote Stuurgroep. De dagelijkse aansturing vindt plaats vanuit het Kernteam en de regisseur voor het Veiligheidshuis.

Binnen het Veiligheidshuis wordt gewerkt in zogenoemde casusoverleggen en er wordt gewerkt aan projecten. Ook fungeert het Veiligheidshuis als front office voor enkele specifieke onderwerpen.

Casusoverleg binnen het Veiligheidshuis	Trekkende partij	Frequentie
Huiselijk geweld strafrecht	Openbaar Ministerie	2 weken
Huiselijk geweld zorg*	Gemeente	2 weken
Jeugdprostitutie	Lumens Groep	maand
Taskforce loverboys*	Gemeente	2 weken
BITE-overleg	Gemeente	maand
Forensisch-psychiatrisch netwerk	Ned. Inst. Forens. Psych.	2 weken
Schoolverzuimteam	Raad vd Kinderbescherming	2 weken
Justitiële casusoverleg JCO	Openbaar Ministerie	week
Veelplegers meerderjarig	Openbaar Ministerie	2 weken
Veelplegers minderjarig	Openbaar Ministerie	maand
Nazorg Ter Peel	Gemeente	maand
Resocialisatie-overleg	Gemeente	2 weken
Casusoverleggen met relaties naar het Veiligheidshuis	Trekkende partij	Frequentie
Woonoverlastteams	Gemeente	maand
Bemoeizorg	Novadic-Kentron	week
Jeugdgroepen in beeld	Gemeente	maand
Risicojeugd	Centrum Jeugd en Gezin	naar behoefte
Beheersoverleg Toppelzone	Leger des Heils	maand
Antilliaanse risicjongeren	Gemeente	6 weken

* Gestart in januari 2008

In het verkennen van de agenda voor de Toekomst zijn vier trends benoemd als aandachtspunt voor het Veiligheidshuis:

- Zorg voor de jeugd
- Rol van de overheid
- Segregatie en polarisering
- Human Hyve

Als voorbeelden van successen benoemt het Veiligheidshuis op de eigen website de volgende zaken:⁴

- Effectieve aanpak hennepkwekerijen door BITE-team
- Gebiedsgerichte aanpak in Eindhoven werpt vruchten af
- Veelplegersaanpak in Eindhoven als landelijk voorbeeld
- Vermindering overlast door specifieke aanpak risicojongeren
- Betere naleving horecaregels door Eindhovense horecaondernemers
- Preventiemaatregelen tegen extremisme en radicalisme in Eindhoven
- Betere omgang met groepsdruk onder jongeren

Tussen het Veiligheidshuis Eindhoven en andere veiligheidshuizen in de regio, zoals Helmond en Den Bosch, vindt met regelmaat afstemming plaats.

2.7 BITE team

Voor de bestuurlijke aanpak is een ander samenwerkingsverband van belang: het zogenoemde BITE team. Dit is een multidisciplinair samengestelde handhavingsteam dat in 2004 is ingesteld en dat onderdeel is van de sector Openbare Orde en Veiligheid dat fysiek is ondergebracht in het Veiligheidshuis. Het bestaat uit diverse in- en externe handhavingpartners op het gebied van veiligheid en leefbaarheid. In dit team zitten zo'n 15 kernteamleden afkomstig uit organisaties die projectmatig samenwerken op het gebied van openbare orde en veiligheid. Veel van deze partners zijn uit andere hoofde werkzaam in het Veiligheidshuis. Het team wordt aangestuurd door een medewerk(st)er (coördinator) van de gemeente Eindhoven. De gemeente is 'leading' en draagt verantwoordelijkheid voor het team en de werkzaamheden. De werkzaamheden beperken zich niet strikt tot Eindhoven. Het team kan ook, indien hiervoor bestuurlijke goedkeuring is gegeven, worden ingezet in de regio. Daarnaast verricht het team ook adviserende en ondersteunende werkzaamheden.

De doel en missie van BITE luidt als volgt:

"Ernstige aantasting van veiligheid en leefbaarheid ongedaan maken door gevallen van aantasting zowel object-, gebiedsgebonden, persoonsgericht en/of thematisch vanuit vastgestelde handhaving- en veiligheidsoptiek, projectmatig en multidisciplinair aan te pakken."

2.8 Overkoepelend veiligheidsbeleid

De veiligheidsaanpak in Eindhoven kreeg een impuls met het Stedelijk Ontwikkelingsprogramma 1999 – 2004.⁵ In dit kader werd een grote variëteit aan veiligheids- en leefbaarheidsprojecten uitgevoerd, zo geeft het college van B&W aan. Het principe van "Laat duizend bloemen bloeien" is volgens het college ook van toepassing op het integraal veiligheidsprogramma "Veiligheid maken we Samen" uit april 2003.

In 2005 volgde een nieuw veiligheidsplan waarin het college koos voor "meerjarige investeringen in de maatschappelijke randvoorwaarden voor een veilige en leefbare stad."⁶ Het veiligheidsplan 'Veiligheid maken we samen' beschrijft de voorgenomen aanpak voor de periode 2005 – 2009. In het plan wordt benadrukt dat niet alleen de overheid, maar vooral ook de burger een belangrijke rol heeft in de veiligheidsaanpak. De overheid is ondersteunend, zo benadrukt de gemeente in het plan.

4 <http://www.Veiligheidshuiseindhoven.nl/Successen>

5 Gemeente Eindhoven, Veiligheid maken we samen: veiligheidsaanpak 2005 – 2009, januari 2006: p. 3

6 Idem, p. 1

Met het plan beoogde het college de veiligheidsaanpak bij te stellen in reactie op zowel nationale als lokale (beleids)ontwikkelingen. Ontwikkelingen betroffen onder meer:⁷

- De bundeling van inzet van partners uit de strafrechts- en zorgketen in het Veiligheidshuis;
- De voortdurende versterking van het bestuurlijke instrumentarium;
- Het Rijksveiligheidsprogramma 'Naar een Veiliger samenleving';
- Integrale wijkvernieuwing;
- Ontwikkeling in taakstelling van de stadsdeelteams.

In het veiligheidsplan benoemt de gemeente de uitgangspunten voor de aanpak, die neerkomen op het volgende:⁸

- Iedere burger is verantwoordelijk voor de eigen veiligheid en de gemeente ondersteunt zo nodig;
- Vanuit wettelijke taken of overstijgende belangen heeft de gemeente een eigenstandige verantwoordelijkheid voor veiligheid en de gemeente neemt regie en verantwoordelijkheid bij complexe veiligheidsvraagstukken;
- De gemeente is actief aanwezig in de stad met een open oog en oor voor veiligheidsproblemen;
- De gemeentelijke bijdrage is zichtbaar, herkenbaar en voelbaar;
- De gemeente faciliteert, ondersteunt en stimuleert initiatieven, volgt deze op de voet en stuurt tijdig bij;
- De gemeente verschaft per programma, project of maatregelen helderheid over wat zij wil bereiken;
- De gemeente communiceert actief over haar veiligheidsaanpak.

In het veiligheidsplan zijn drie programmaclusters benoemd:

- Aanpak (jeugd)criminaliteit en verminderen criminaliteit van veelplegers en overlast, met het accent op proactieve en preventieve, bindende en activerende maatregelen.
- Gebiedsgerichte aanpak van veiligheid en leefbaarheid.
- Overige speerpunten, waaronder het verbeteren van de aanpak van huiselijk geweld.

Voor de coördinatie van de uitvoering werd de portefeuillehouder Veiligheid ondersteund door de Staf Veiligheid waarin bestuurlijke portefeuillehouders en strategische partners van externe ketenpartners. Twee maal per jaar was een voortgangsrapportage voorzien.

In het kader van het programmatisch werken heeft het huidige college een veiligheidsprogramma opgesteld. In het veiligheidsprogramma is eind 2008 aangegeven dat wordt geanticipeerd op de volgende onderwerpen:⁹

- Een groeiende kloof tussen diegene die goed meekan en diegene die achterblijft
- Polarisatie en radicalisering
- Een verslechtering in de verhouding burger- overheid
- Een toename van drank- en drugsgebruik
- Een toename van de veiligheidsvraagstukken rondom jongeren
- Vergrijzing, angst voor de jeugd neemt toe gekoppeld aan eigenrichting en het treffen van particuliere veiligheidsmaatregelen
- Nieuwe doelgroepen, zoals de 'nieuwe Europeanen, die in beeld komen.

7 Idem, p. 3

8 Idem, p. 5

9 Informatienota voor de raad Betreft 2e tussentijdse rapportage 2008 (08.R20807.001), 28 oktober 2008: p. 36

Eind 2007 hebben gemeente, politie en het OM voor de eerste keer een zogenoemd gemeenschappelijk werkplan opgesteld voor het jaar 2008.¹⁰ In dit werkplan zijn 21 samenwerkingsthema's benoemd. De voortgang wordt gemonitord. Er zijn vier thema's: 1) relationeel geweld; 2) veelplegers; 3) risicojeugd en 4) gebiedsaanpak. Momenteel zijn er vijf kernthema's:

- (risico) jeugd
- veelplegers
- verslaving
- relationeel geweld (waaronder huiselijk geweld)
- veiligheid en handhaving

Een dergelijk gezamenlijk werkplan is niet meer opgesteld voor 2009. Voor 2009 zijn de gezamenlijke prioriteiten belegd in het werkplan voor de politie.

Een belangrijk basis voor onder meer de handhaving op het gebied van veiligheid is de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). In 2008 is een aangepaste APV vastgesteld. De eerdere versie was uit 2005. Handhaving in het kader van veiligheid heeft onder meer betrekking op racistische graffiti, seksinrichtingen, coffeeshops en overlastpanden.¹¹ Hiervoor zijn handhavingprotocollen opgesteld.

De voortgang van het veiligheidsbeleid wordt vastgelegd in onder meer de Veiligheidsanalyse die periodiek wordt opgesteld door de gemeente. In onder meer een informatiebrief wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de voortgang van het beleid.

De voorgenomen activiteiten voor het nieuwe jaar zijn vastgelegd in werkplannen, onder meer per sector. Zo heeft de sector Openbare Orde en Veiligheid een werkplan opgesteld voor 2009. De kerntaken zoals neergelegd in de Agenda Sector Openbare Orde en Veiligheid 2009 zijn:¹²

- Aanpak risicojeugdgroepen in overlastgevend, hinderlijk en crimineel gedrag;
- Aanpak harde kern risicojeugd;
- Schoolveiligheidsprojecten;
- Alcoholpreventie;
- Sport en sociale begeleiding;
- Taakstraffen en maatregelen gedragsbeïnvloeding.

Voor 2009 worden de volgende accenten gelegd:

- Aanpak risicojeugd in Woensel- Zuid en Blixembosch;
- Aanpak Stationskwartier Antilliaanse jongeren; Aanpak Risicojeugd;
- Aanpak harde kern risicojeugd.

Hieraan worden twee bijzondere opdrachten toegevoegd: 1) aanpak jeugdproblematiek Woensel- Zuid vanuit pand Thorvaldsenlaan en 2) begeleiding stagiaire Universiteit van Tilburg over methodiekontwikkeling aanpak jongerenoverlast Woensel- Zuid en Blixembosch. De verdere ontwikkeling van deze sector maakt onderdeel uit van het project *Eindhoven, Éen organisatie*.

10 Gemeenschappelijk werkplan 2008 gemeente, politie, openbaar ministerie, vastgesteld in de driehoek van 19 december 2007

11 www.handhaving.nu,

12 Gemeente Eindhoven, Agenda Sector Openbare Orde en Veiligheid, maart 2009, p. 4.

Om de eigen verantwoordelijkheid van iedereen in de stad te stimuleren, kent Eindhoven een speciale 'veiligheidsprijs', vernoemd naar de oud-burgemeester: de Rein Welschen Veiligheidsprijs. Deze prijs is inmiddels zes keer uitgereikt.¹³

2.9 Publieke informatie over veiligheid

Op de website van de gemeente is Veiligheid een subthema van de rubriek Wonen en Ruimte. Met betrekking tot veiligheid is informatie te vinden over de volgende onderwerpen:

- Rampen en risico's
- Veiligheidshuis
- Rein Welschen Veiligheidsprijs
- Algemene Plaatselijke Verordening (APV)
- Beleidsregels Brandweer
- Terugblik op de werkzaamheden van Externe Veiligheid 2008
- Telefoonnummers en internetadressen

Ook wordt door middel van externe links verwezen naar de volgende onderwerpen:

- Als de sirene gaat
- Politie Eindhoven
- Handhaving in Eindhoven
- Cijfers over veiligheid in het online jaarverslag van de politie
- Nederland Veilig
- Rampenvoorlichting crisis.nl
- Nederland tegen terrorisme

Ook is er een afzonderlijke website voor handhaving www.handhaving.nu. De website van het Veiligheidshuis bevat veel informatie over de werking van het Veiligheidshuis: www.Veiligheidshuiseindhoven.nl.

¹³ <http://wm9.eindhoven.nl.kpnis.nl/wonen-ruimte/veiligheid/veiligheidsprijs.htm>

3 Veilige woon- en leefomgeving

3.1 Inleiding

In deze paragraaf wordt voor het veiligheidsveld 'veilige woon- en leefomgeving' aangegeven wat de belangrijkste bedreigingen zijn, wat de hoofdlijnen in de huidige aanpak zijn en welke omissies er in die aanpak zijn. Het materiaal voor de beantwoording is ontleend aan de verzamelde documenten, de beschikbare cijfers en de interviews. Indien mogelijk worden meerdere thema's gecombineerd beschreven, om daarmee het hoofdlijnenkarakter van de analyse te versterken.

Onder het veiligheidsveld 'Veilige woon- en leefomgeving' vallen de volgende thema's¹⁴:

- Onveiligheidsgevoelens
- Overlast tussen bewoners/ botsende leefstijlen/ Drugs- en alcoholoverlast
- Verloedering/ kwaliteit woonomgeving
- Huiselijk geweld / Geweld op straat
- Woninginbraak
- Voertuigcriminaliteit
- Overige veel voorkomende criminaliteit

Deze thema's worden hieronder (soms in afwijkende volgorde en/of geclusterd) uitgewerkt.

3.2 Wat is de situatie?

Onveiligheidsgevoelens

- De meeste inwoners van Eindhoven voelen zich, zowel in de gehele stad Eindhoven als in hun eigen woonwijk veilig. Hierin is een stijgende lijn zichtbaar: kortom, ondanks een objectieve onveiligheidssituatie, ervaren burgers een toenemende mate van veiligheid. In eerdere onderzoeken is gebleken dat overlast en verloedering als probleem in 2007 in vergelijking met voorgaande jaren, is afgenomen.
- Uit de DigiPanel raadpleging komt naar voren dat bijna evenveel mensen vinden dat zij in de afgelopen twee jaar meer last hebben gekregen van criminaliteit, dan de deelnemers die vinden dat dit niet het geval is (In verhouding betreft het respectievelijk 34% en 37% van de deelnemers aan het panel).
- Ruim de meerderheid van de deelnemers aan het DigiPanel, bijna 85%, voelt zich overdag veilig op straat in de eigen woonwijk. 7,3% van de deelnemers is het hier mee oneens of zeer oneens. Mensen voelen zich overdag veiliger dan 's nachts en 's avonds laat. 24 procent is het oneens of zeer oneens met de stelling: "Ik voel mij 's avonds en 's nachts veilig op straat in mijn eigen woonwijk." 58 procent is het wel eens met de stelling. Dit bevestigt het eerdere beeld uit 2007 en duidt mogelijk op een verdere verhoging van de subjectieve veiligheid.
- Er is via DigiPanel gericht onderzoek gedaan naar veiligheidsbeleving rondom opvangvoorzieningen voor dak- en thuislozen. Vaak roepen opvangvoorzieningen voor dak- en thuislozen gevoelens van angst en onveiligheid op onder de bewoners/ winkeliers en andere belanghebbenden uit de wijk waarin een dergelijke voorziening wordt gevestigd.¹⁵ Bijna de helft van het DigiPanel (45%) zegt die gevoelens ook te hebben. De andere helft (50%) zegt zelf niet bang te zijn, maar zich wel voor te kunnen stellen dat anderen dat wel zijn. Een minderheid tenslotte, is niet bang en snapt ook niet waar die onveiligheidsgevoelens bij anderen vandaan komen: waarvoor is men eigenlijk

14 SGBO Onderzoek, Advies en Implementatie ((2006), Kernbeleid Veiligheid. Handleiding voor gemeenten.

15 BIO, DigiPanel: Stedelijk Kompas (week 27, 2008; respons: ca 720 respondenten, 55%)

bang? Circa 250 mensen probeerden dat in eigen woorden te vatten. Een bloemlezing van de woorden die, in verschillende combinaties, in die omschrijvingen het meest voorkwamen: (over)last (80x), verloedering (75x), drugs (60x) inbraak (49x), kinderen (41x), diefstal (36x), criminaliteit (32x), verslaving (27x), alcohol (21x), (on)veiligheid (18x), agressie (11x) en bedelen (5x).

Overlast

- De verschillende soorten overlast laten – wat betreft het aantal aangiften - in het algemeen een daling zien. Overlast van/door dronkenschap vormt een categorie die een groeiend aandeel in de overlast veroorzaakt. De overlast van/door jeugd laat een lichte daling zien, maar vormt een substantieel aandeel van de klasse overlast. Het aantal aangiften van overlast door prostitutie is zichtbaar gedaald tussen 2003 en 2008. Inzake drugs kunnen we vaststellen dat de overlast van drugs vanaf 2003 tot en met 2008 substantieel is afgenomen. Overlast door dronkenschap is daarentegen (wat betreft het aantal aangiften) jaarlijks gestegen vanaf 2003.

Overlast	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Totaal
Geluid	0	0	23	14	14	11	62
Geluidshinder evenement	98	76	75	68	91	41	449
Geluidshinder horeca	434	378	332	218	199	116	1677
Overige overlast	1909	1693	1318	1163	1377	1506	8966
Overlast v/d vermoedelijk gestoorde/overspannene	412	511	644	500	645	590	3302
Overlast van/door dronkenschap	482	676	683	837	1079	1088	4845
Overlast van/door jeugd	1923	2007	2220	2014	2324	1878	12366
Overlast van/door prostitutie	451	178	188	188	107	71	1183
Overlast van/door voertuig	627	608	642	735	649	628	3889
Totaal	36739						

Overlast

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Totaal
Harddrugs	383	503	481	453	549	486	2855
Overlast van drugs/medicijnen	1428	1112	949	692	594	454	5229
Softdrugs	487	392	418	401	378	427	2503
Totaal	10587						

Drugs

- Omdat het aantal dak- en thuislozen en hun gedrag (overlast), zowel de objectieve als de subjectieve, veiligheid kan beïnvloeden en omdat er soms sprake is van verslavingsproblematiek en criminaliteit, is deze problematiek relevant in het licht van veiligheid. Eindhoven telde in 2008 naar schatting 941 dak- en thuislozen en 1132 personen die dreigden dak- en thuisloos te raken.¹⁶ De politie signaleerde dat in 2008 er sprake was van een escalerende overlast van drank- en drugsgebruikende daklozen.¹⁷

¹⁶ Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling, sector Wonen, Welzijn en Zorg, (2008), Stedelijk Kompas Eindhoven, plan van aanpak en offerte voor de maatschappelijke opvang 2008-2015.

¹⁷ Politie Brabant Zuid-Oost, politie Eindhoven jaarverslag 2008, p. 3

- Volgens de politie was er in 2008 een 'enorme toename van overlast door Oost-Europese (arbeids)migranten.¹⁸ Er zijn echter verschillende beelden over de mate van overlast van Oost-Europeanen. De overlast van de Polen, die alcohol gebruiken is volgens de verslavingszorg kleiner dan vaak door andere partners wordt gedacht. Het zou gaan om een heel kleine groep, die voornamelijk voor overlast zorgt in winkelgebieden. Daarom zijn zij wel zichtbaar in het straatbeeld. Toch merkt de politie op dat de overlast juist meer verspreid door de stad plaatsvond.¹⁹
- Drugspanden zorgen voor onrust en overlast. Het gaat om panden van waaruit wordt gedeald. De overlast bestaat bijvoorbeeld aan het aanbellen bij het verkeerde huis midden in de nacht, geluidsoverlast en overlast op straat.

Verloedering/vandalimse

- Meer dan 50 procent van de deelnemers aan Digipanel (veiligheidsonderzoek) vindt dat de woonwijk goed is onderhouden. Ruim 26 procent is het hier niet mee eens. Meer dan 36 procent is het eens met de stelling dat er in de eigen buurt vaak vandalisme voor komt. Bijna evenveel mensen zijn het hier niet mee eens.

Zorgmijders

- Er is gesproken over een groep van 15 tot 35 personen in Eindhoven die structureel zorg mijden en van wie de gezondheidstoestand slecht is en zienderogen achteruit gaat. Deze groep werd ook wel de 'Tijdbommetjes' genoemd.

Woninginbraak

- De meeste woninginbraken vinden op zaterdag plaats, zo blijkt uit de uitgevoerde trendanalyse. Dit geldt voor 2004 tot en met 2007. En in 2003 en 2008 scoort de vrijdag hoger. In 2008 vonden in afwijking van andere jaren de meeste woninginbraken overdag plaats. In de voorgaande jaren vonden woninginbraken vooral 's avonds en 's nachts plaats.
- Met name de maanden november en december laten een verhoogd aantal (aangiften van) woninginbraken zien. In 2008 scoort de maand augustus hoog. In 2006 scoort de maand juni laag.²⁰ In het gebied met de buurtnaam²¹ Woensel Zuid komen de meeste woninginbraken voor (23). Woensel Noord volgt met 22. De meeste woninginbraken (24) vinden 's nachts plaats. Het aantal woninginbraken is redelijk verdeeld over de maanden. De maand augustus scoort het hoogst met 9 en september het laagst met 3.²²

Gewelddelicten²³

- De gewelddelicten in de maatschappelijke klasse geweld die de aandacht vragen door hun omvang en/of groei zijn: bedreiging (echter het aantal aangiften inzake bedreiging is groter dan het aantal zaken dat juridisch gekwalificeerd worden als bedreiging. Hierdoor ontstaat een vertekend beeld van de categorie bedreiging), beroving (w.o. tasjesroof), geweld met ietsel met en zonder wapen, geweld zonder ietsel zonder wapen en man/vrouw mishandeling.²⁴
- Gewelddelicten komen met name in de weekenden voor. Dit geldt voor alle jaren. Gewelddelicten vinden met name 's avonds en 's nachts plaats. De gewelddelicten

18 Idem, p. 4

19 Idem, p. 4

20 Frequentieanalyse

21 Het COT hanteert de buurtbenamingen van de politie Brabant Zuid- Oost.

22 Profielanalyse

23 Onder de overkoepelende term 'gewelddelicten' verstaat het COT de delicten, die zijn te vinden in Tabel 3 behorende bij de frequentieanalyse.

24 Zie bijlage 2

vertonen een regelmatige spreiding over de maanden. Opvallend hierbij is wel het verhoogde aantal in de maand april.²⁵

- In het gebied met de buurtnaam²⁶ Binnenstad komen de meeste (aangiften van) geweldsincidenten voor (43). In deze wijk liggen onder andere het uitgaansgebied Stratumseind en het Centraal Station. Uit de geselecteerde 75 geweldsdelicten blijkt dat 23 incidenten plaatsvinden op Stratumseind. In het gebied met de buurtnaam Woensel Zuid hebben 17 geweldsincidenten plaats gevonden en in Stratum 12.
- De meeste geweldsdelicten vinden 's nachts (33) plaats. Van de 33 geweldsincidenten, die in de nacht plaats vinden is bij 32 daarvan een verdachte aangehouden. In 11 gevallen is sprake van wapengebruik. Het aantal geweldsincidenten is redelijk verdeeld over de maanden. De maanden juni en juli scoren het hoogst met 11. In de maand maart vonden de minste geweldsincidenten plaats.²⁷
- In het gebied met de buurtnaam²⁸ Binnenstad komen de meeste (aangiften van) berovingen/overvallen voor (30). Woensel- Noord volgt met 19 berovingen/overvallen. De berovingen/overvallen vinden regelmatig verspreid over de middag, avond en dag plaats. Opvallend is de ochtend waar het aantal laag te noemen is. Het aantal berovingen/overvallen fluctueert van 6 tot 10 per maand. De maand mei laat een aantal van 12 zien.
- Het delict vrijheidsbeneming laat een regelmatige spreiding zien over de dagen van de week. De vrijdag vertoont een lichte verhoging. Het delict bedreiging/vrijheidsbeneming vindt met name overdag plaats. In een redelijk groot aantal gevallen is onbekend wanneer het delict plaatsvond. We zien een gelijkmatige spreiding over de maanden waarin het delict bedreiging/vrijheidsbeneming plaatsvindt. Er is geen duidelijk patroon te onderkennen uit het maandoverzicht inzake bedreiging/vrijheidsbeneming verdeeld over de maanden.²⁹

Huiselijk geweld

- In 2008 ontving het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) 503 meldingen van huiselijk geweld.³⁰ De meldingen betroffen naast hulpverleningsvragen, informatie- en adviesvragen. Het merendeel van de meldingen zijn doorgezet naar de backoffice van het SHG. In de periode 1 januari- maart 2009 zijn vanuit de gemeente Eindhoven 150 meldingen geregistreerd.³¹
- In 2008 kwamen in totaal 38 aangemeldingen binnen bij de frontoffice, waarbij 23 maal het vermoeden bestond van jeugdprostitutie en 11 maal mensenhandel/loverboy-problematiek werd vermoed.³² In het eerste kwartaal van 2009 zijn 11 meldingen ontvangen bij het SHG.³³

Voertuigcriminaliteit

Vermogensdelicten	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Totaal
Diefstal af/uit auto	5521	6610	4851	4502	4205	4666	30355
Diefstal af/uit bromfiets/snorfiets	103	73	106	69	99	95	545
Diefstal af/uit fiets	64	61	52	40	54	55	326

25 Trendanalyse

26 Het COT hanteert de buurtbenamingen van de politie Brabant Zuid-Oost.

27 Profielanalyse

28 Het COT hanteert de buurtbenamingen van de politie Brabant Zuid- Oost.

29 Trendanalyse

30 Steunpunt Huiselijk Geweld (projectnummer 091), eindrapportage 2008, februari 2009.

31 Preventie huiselijk geweld (projectnummer 091), april 2009.

32 Zorgcoördinatie Jeugdprostitutie (projectnummer 175), februari 2009.

33 Zorgcoördinatie Jeugdprostitutie (projectnummer 175), april 2009.

Diefstal af/uit motor/scooter	23	18	17	10	9	20	97
Diefstal af/uit overig onroerend goederen	290	267	191	204	145	186	1283
Diefstal af/uit vaartuig	3	3	0	3	9	8	26
Diefstal ander motorvoertuig	22	34	17	22	26	50	171
Diefstal auto	1160	1036	769	717	671	691	5044
Diefstal bromfiets/snorfiets	527	403	415	467	406	568	2786
Diefstal fiets	4683	3949	3506	3337	3013	4004	22492
Diefstal motor/scooter	87	103	79	57	57	74	457
Diefstal overige voertuigen	46	72	73	52	50	56	349
Diefstal vaartuig	0	2	0	1	0	6	9

- De drie vormen van voertuigcriminaliteit die de aandacht vragen door hun aandeel binnen de klasse vermogensdelicten zijn: auto- inbraken, fietsendiefstal en diefstal van auto's.
- Het aantal (aangiften van) auto-inbraken laat een regelmatige spreiding zien over de dagen van de week. In de avond en nacht vinden de meeste auto-inbraken plaats. Bij alle aangiften van auto-inbraken was het mogelijk om de maand waarin het delict heeft plaats gevonden vast te stellen. In de maanden oktober, november, december en januari vinden relatief gezien de meeste auto-inbraken plaats.
- In het gebied met de buurtnaam³⁴ Binnenstad komen de meeste auto-inbraken voor (28). Woensel- Zuid volgt met 25 auto-inbraken. De meeste auto-inbraken (37) vinden in de avond plaats. Het aantal auto- inbraken is redelijk verdeeld over de maanden. Van de 100 geselecteerde auto-inbraken vonden er slechts drie plaats in de maand april.

Daderprofiel

Uit de profielanalyse (steekproef gericht op een selectie van delicten, zie bijlage) komt het volgende overkoepelende beeld:

- De meeste delicten worden gepleegd door mannen.³⁵
- Voor alle typen delicten geldt dat het aantal verdachten met de Nederlandse nationaliteit boven de 70% is. Geweld scoort het laagst met 70% en woninginbraak het hoogst met 79%.³⁶
- De verdeling van de leeftijd van de verdachten tussen 12 en 35 jaar over de het totaal aantal delicten is gelijkmatig. Jongeren tussen de 12 en de 17 scoren het hoogst op beroving. In de leeftijdscategorie 18 tot en met 21 is het soort delicten regelmatig verdeeld over de groep verdachten. Het aantal overvallen wordt met name gepleegd door personen uit de leeftijdscategorie 18-21 jaar.
- De meeste verdachten hebben hun eerste antecedent genoteerd staan in de leeftijdscategorie tussen 12 en de 17 jaar.
- Een meerderheid van de verdachten heeft ten minste een antecedent. 17 % van de verdachten heeft geen antecedent. 32 % van de verdachten is een veelpleger. Dit geldt met name voor de delicttypen woninginbraak en auto-inbraak.
- Eindhoven scoort als woonplaats van de slachtoffers bij alle delicttypen het hoogst.

³⁴ Het COT hanteert de buurtbenamingen van de politie Brabant Zuid- Oost.

³⁵ Zie tabel Geslacht per delicttype.

³⁶ Zie tabel Nationaliteit verdachten per delicttype.

3.3 Wat wordt er aan gedaan?

Overkoepelend onderzoek

- Er vindt gericht monitoring van delicten plaats die relevant zijn in het licht van een veilige woon- en leefomgeving. In het kader van de zogenoemde buurtmonitor die door het Bureau Beleidsonderzoek en Informatie (BIO) wordt opgesteld, worden vier type delicten in kaart gebracht die te maken hebben met de woon- en leefomgeving: aantal woninginbraken per 1000 woningen; aantal meldingen van vandalisme per 1.000 inwoners; aantal aangiften van drugs- en drankoverlast per 1.000 inwoners; aantal geweld- en zedenmisdrijven per 1.000 inwoners. Deze informatie wordt benut samen met andere beleidssignalen en sociaal-economische indicatoren. De kwantitatieve informatie wordt gecombineerd met de buurtanalyses die worden gemaakt (onder andere vanuit het welzijnswerk).³⁷ Op basis van een tweejaarlijkse meting worden vervolgens zogenoemde actiegebieden benoemd.
- Per gebied en wijk worden samen met de belangrijkste partners stadsdeel- en wijkanalyses opgesteld. Op basis van deze sterkte-/zwakteanalyses worden prioriteiten bepaald. Elke wijk heeft een eigen werkplan dat jaarlijks wordt opgesteld.

Cameratoezicht

- Cameratoezicht is in de afgelopen jaren als instrument ingezet, in reactie op geconstateerde lokale problemen. In januari 2007 heeft de gemeenteraad de kaders voor cameratoezicht vastgesteld.³⁸ Deze kaders hebben eind 2008 nadere invulling gekregen. De gebieden Centrum en Woensel West zijn door de burgemeester in 2007 aangewezen als gebieden waar cameratoezicht kan plaatsvinden.

Verloedering/ kwaliteit woonomgeving

- Woningbouwcorporaties beschikken over een systeem voor het registreren van probleemgevallen mogelijk in relatie tot overlast. Er zijn drie categorieën: 1) vernieling, 2) huurschuld en 3) ernstige overlast en hennep. Het systeem is ongeveer 2 jaar geleden vernieuwd. Er is een separaat secretariaat/stichting dat het systeem beheert. Wanneer iemand uit zijn huis wordt gezet (ontbinden huurovereenkomst) dan kan hij of zij 5 jaar geen woning in Eindhoven krijgen bij de corporaties. Binnen vijf jaar kan het probleem door de huurder worden opgelost en dan is het huren weer mogelijk. Bij de 3^e categorie is dit niet mogelijk en moet hij/zij de vijf jaar afwachten. De corporaties doen ook mee met preventieprojecten om juist problemen vroegtijdig aan te pakken (bijvoorbeeld al na 2 maanden huurachterstand). Dit is een project samen met het Leger des Heils.
- In 2003 had de wijk Woensel- West overlast van straatprostitutie. De situatie was aanleiding om een tippelzone te openen aan de Achtseweg Zuid, nabij station Beukenlaan. In de tippelzone zijn diverse voorzieningen beschikbaar, zoals een 'huiskamer' met douchegelegenheden en koffie en condooms en schone naalden voor de prostituees, en controles door een arts. Zevenentwintig aan harddrugs verslaafde

37 "De buurtanalyses zijn gebaseerd op een aantal cijfers, feiten, prognoses, interne en externe signalen en kennis van de gebieden en van wat er leeft. Bronnen naast de buurtthermometer zijn nog de enquête leefbaarheid, de bevolkingsprognose, de veiligheidsanalyse, de gezondheidsatlas van de GGD en de sociale wijkanalyses van Lumens- groep. Daarnaast is gebruik gemaakt van signalen van bewoners, ondernemers, maatschappelijke partners en gemeente (bestuurlijk en ambtelijk). De conceptanalyses zijn bovendien met bewoners- en ondernemers(organisaties) en partners in reguliere en (aanvullend) speciale bijeenkomsten doorgenomen en afgestemd. In de overgrote meerderheid blijken de signalen van de buurtthermometer synchroon te lopen met die van de overige signalen of worden met andere woorden de signalen bevestigd in de verdere analyses." Bron: Eindhovense Buurtthermometer 2008, augustus 2008, BIO rapport 10954, p. 61

38 Raadsvoorstel tot nadere invulling van cameratoezicht in het kader van integrale veiligheid en tot wijziging van artikel 2.10.1, eerste lid, van de APV, 28 oktober 2008, p. 1

prostituees kregen een pasje waarmee ze op de zone mogen werken.³⁹ De omvang van de straatprostitutie bedraagt eind 2008 37 geregistreerde vrouwen. In 2008 is het programma “Levenskracht” ontwikkeld om de levensomstandigheden voor vrouwen op de lange termijn te verbeteren. Bij “Levenskracht” wordt gewerkt met zorgaanbieders die niet belanghebbend zijn en deel uitmaken van het afhankelijkheidsnetwerk rondom straatprostitutie.

- Er zijn tal van leefbaarheidsinitiatieven genomen in wijken, mede in samenwerking met de leefbaarheidsteams. Ook zijn buurtcontracten opgesteld waarin rollen zijn vastgelegd tussen woningcorporaties, bewoners, politie en anderen. Een van de specifieke projecten gericht op het vroegtijdig tegengaan van escalatie van conflicten is het project ‘buurtbemiddeling’.
- Er is een veiligheidsplan 2005 – 2009 ‘Samen voor een veilige stad’, waarin tal van veiligheidsvraagstukken terug komen. De benoemde doelstellingen zijn het samen tot stand brengen van een zo veilig, heel en schoon mogelijke stad, waarin mensen zich veilig voelen, zelfredzaam zijn en vertrouwen hebben in de gemeentelijke overheid. Het programma is opgebouwd uit drie clusters: aanpak (jeugd)criminaliteit⁴⁰ en verminderen criminaliteit van veelplegers en overlast; gebiedsgerichte aanpak van veiligheid en leefbaarheid en overige speerpunten waaronder huiselijk geweld.
- De politie heeft zich tot doel gesteld om tussen 2008 en 2011 een bijdrage te leveren aan het met kracht terugdringen van overlast en verloedering. Concreet betekent dat dat er een top 10 van de meest dominante veelplegers wordt opgesteld per afdeling. Op hen wordt de veelplegeraanpak toegepast (zie Veiligheidshuis). Er wordt een regionaal bejegeningprofiel opgesteld. De politie vervult een signalerende en adviserende rol richting de veiligheidspartners.
- Specifiek voor problemen op het snijvlak tussen armoede, zorg en overlast vanuit huizen veroorzaakt zijn er zes zogenoemde Woon-, Zorg- en Overlastteams. Doel van de teams is het voorkomen en bestrijden van ernstige woonoverlast, het snel initiëren van acties om hulp te organiseren voor zorgwekkende overlastveroorzakers en het voorkomen van uit- huiszettingen. In deze teams werken verscheidene partners samen onder regie van de gemeente. In 2005 zijn de Woonoverlast- en zorgteams in actie gekomen op 210 adressen. In 2006 op 240 adressen en in 2007 op 265 adressen. In 2007 resulteerde dat in 250 huisuitzettingen. De Woonoverlast- en zorgteams maken gebruik van verschillende instrumenten om hun doel te bereiken. Civielrechtelijke, strafrechtelijke en bestuursrechtelijke stappen kunnen worden ondernomen.⁴¹
- Als onderdeel van het zogenoemde BITE- team wordt gewerkt aan de aanpak van overlastpanden. Er zijn sinds oktober 2008 9 controles geweest, allen in de avonduren. In totaal zijn er 30 controles geweest in 22 verschillende panden (en 8 hercontroles). Sinds april 2009 werkt het team overlastpanden met een vaste frequentie van 1 controle per maand.

Gebiedsgerichte aanpak

- Eindhoven bestaat uit zeven stadsdelen met elk een gebiedscoördinator. Deze gebieden zijn weer onder verdeeld in wijken met in totaal 35 wijkcoördinatoren. De wijkcoördinator fungeert als intermediair tussen de diverse bewonersgroepen en actieve partners in de wijk en het gemeentelijk apparaat. De coördinatoren vallen onder de Gebiedsgerichte Aanpak.

³⁹ NRC Handelsblad, Tappelzone dicht? Dan gaan de dames weer illegaal, 24 februari 2009

⁴⁰ De aanpak van Jeugdcriminaliteit wordt in een ander hoofdstuk besproken.

⁴¹ Presentatie Woonoverlast en - Zorg teams Eindhoven. Eindhovense samenwerking bij woonoverlast en woonzorg.

- Een instrument dat kan worden ingezet is de gebiedsgerichte aanpak. Deze aanpak is idealiter gestoeld op een integrale analyse en wordt ingezet bij geconstateerde meervoudige veiligheidsproblematiek. Voor sommige buurten/ gebieden zijn speciale acties ingesteld, bijvoorbeeld Blixembosch, Vlokhoven en Vaartbroek.⁴² Gebiedsgerichte interventieteams, bestaande uit vertegenwoordigers van verschillende partners en onder regie van de gemeente pakken gezamenlijk problemen aan. Ieder vanuit de eigen invalshoek en op basis van de eigen taken en bevoegdheden.⁴³
- Eindhoven doet mee in het landelijke project 'Van probleemwijk naar prachtwijk'. Er zijn drie Eindhovense krachtwijken geselecteerd: Woensel- West, Doornakkers en Bennekel.⁴⁴ Voor de uitvoering is een krachtwijkregisseur aangewezen.
- Een belangrijke ontwikkeling is de grootschalige herstructurering van enkele wijken en/of buurten in Eindhoven: integrale wijkvernieuwingbuurten. Een deel van de gebieden wordt (ook) aangepakt in het kader van het gebiedsgericht werken: de actiegebieden. Deze actiegebieden worden geselecteerd op basis van zogenoemde beleidssignalen en sociaaleconomische ontwikkelingen (de sociaaleconomische status). Hierin worden ook signalen meegenomen die betrekking hebben op veiligheid. Wanneer de signalen uit de buurtthermometer worden bevestigd in buurtanalyses leiden ze tot de aanwijzing van zogenoemde actiegebieden.

Drank- en drugsoverlast

- Overlast komt in verschillende vormen voor in Eindhoven. Het programma 'Samen voor een veilige stad' kondigt de inzet van veiligheidsmaatregelen aan voor kwetsbare groepen als zorgmijders, overlastgevendende verslaafden, dak- en thuislozen en direct maatschappelijke huisvestingsbehoefte.⁴⁵ De 'Analyse veiligheid 2007 en aanpak 2008' geeft weer dat de problematiek rond 20 probleemdrinkers volledig in kaart is gebracht en dat passende korte termijnmaatregelen getroffen zijn: verruiming van de tijden van de nachtopvang en afspraken met de groep door Novadic- Kentron en NEOS. Er is ook een perspectief op een definitieve voorziening geboden.⁴⁶
- Om de overlast van verslaafden tegen te gaan is het POV- team opgericht. Het POV-team, Project overlast verslaafden, bestaat uit politieagenten die met een auto langs hotspots rijden en overlastgevendende verslaafden aanspreken. Novadic- Kentron heeft drie outreachinge veiligheidsmedewerkers in dienst die de overlast van verslaafden in kaart brengen, de overlastgevers aanspreken op hun gedrag en hen aansporen gebruik te maken van de dagopvang. Ze hebben ook een gezondheidsdoelstelling.
- Een belangrijke ontwikkeling in de aanpak van verslavingsproblematiek is het komst tot het zogenoemd Stedelijk Kompas. Het Stedelijk Kompas moet een ingrijpende verandering teweeg brengen in de levensomstandigheden van dak- en thuislozen en moet bijdragen aan een vermindering van de overlast en criminaliteit.⁴⁷ In 2008 heeft een reorganisatie van het Stedelijk Kompas plaatsgevonden. De reden voor deze reorganisatie was dat er geen effecten zichtbaar waren van de aanpak van het Stedelijk kompas. Er is nu nieuw beleid en er zijn contracten gesloten met verschillende opvanginstellingen. 13 instrumenten zijn ontwikkeld om samenwerking tussen de verschillende instellingen te bevorderen en de effectiviteit van de inspanningen te verhogen. Het gaat dan bijvoorbeeld om modelprotocollen en procedures.

⁴² Agenda sector Openbare orde en veiligheid 2009.

⁴³ Sector Openbare Orde & Integrale Veiligheid, Memo tussenevaluatie interventieteam Woensel Zuid, 8 april 2009.

⁴⁴ Informatienota voor de raad Betreft 2e tussentijdse rapportage 2008 (08.R20807.001), 28 oktober 2008: p. 37

⁴⁵ Idem.

⁴⁶ Eindhoven, Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling, sector Veiligheid (2008), Analyse Veiligheid 2007 en aanpak 2008.

⁴⁷ Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling, sector Wonen, Welzijn en Zorg, (2008), Stedelijk Kompas Eindhoven, plan van aanpak en offerte voor de maatschappelijke opvang 2008-2015.

- Voor kwetsbare groepen als zorgmijders, overlastgevende verslaafden, dak- en thuislozen en direct maatschappelijke huisvestingsbehoefigen, worden veiligheidsmiddelen ingezet voor onder meer versterking van de bemoeizorg, een sluitende aanpak voor dak- en thuislozen, een maatjes in wonen- aanpak, uitbreiding van voorzieningen als Domus⁴⁸ en begeleid wonen, maatschappelijke opvang via NEOS, een servicecentrum voor niet-verslaafde dak- en thuislozen, tijdelijke uitbreiding van de capaciteit voor nachtopvang, een short- stay c.q. time-outvoorziening, een outreachende aanpak gericht op gebruikers van de verslavingsdagopvang.

Huiselijk geweld

- Om Huiselijk Geweld aan te pakken is een Steunpunt Huiselijk Geweld opgericht. Het betreft een frontoffice, waar burgers, zowel slachtoffers als daders, melding kunnen doen van huiselijk geweld. Ook kan men hier terecht voor advies en informatievragen. Indien noodzakelijk wordt doorverwezen naar zorgcoördinatoren in de backoffice. Het streven daarbij is binnen twee werkdagen contact te leggen met het betreffende gezin en, indien noodzakelijk, een hulpverleningstraject op te starten.

Woninginbraken

- In 2008 is gewerkt aan een brede aanpak van woninginbraken met aandacht voor preventie, nazorg en communicatie, zo geeft de politie aan in haar jaarverslag over 2008.
- Ook wordt het Keurmerk Veilig Wonen actief onder de aandacht gebracht.

3.4 Waar zitten kansen voor versterking?

- Binnen dit brede veiligheidsveld geldt dat in de gemeente Eindhoven tal van initiatieven zijn genomen om de problematiek aan te pakken. Voor de meeste onderwerpen geldt dat hier gericht op wordt ingegaan. Er is een aanpak gericht op dadergroepen, zoals belegd in verschillende casusoverleggen in het Veiligheidshuis. Hiermee wordt ook gewerkt aan het tegengaan van een breed scala aan delicten waarvoor deze dadergroepen verantwoordelijk zijn. Voor andere onderwerpen geldt dat er specifiek voor het delict/de problematiek een aanpak is (overlast van verslaafden, steunpunt Huiselijk Geweld, aanpak eengerelateerd geweld, woon zorg- en overlastteams, etc.). Ook voor gebieden is er een aanpak: actiegebieden, interventieteams, herstructureringsgebieden, krachtwijken aanpak. In het kader van het creëren en behouden van overzicht en inzicht is het verstandig om de aanpak gericht op dadergroepen, delicten en gebieden in een overzicht en in relatie tot elkaar te benoemen.
- Ruim 33 procent van de deelnemers aan Digipanel (veiligheidsonderzoek) is het eens of zeer eens met de stelling dat zij weten wie zij moeten aanspreken bij veiligheidsproblemen in de wijk. Bijna 53 procent is het hier niet mee eens.
- In de interviews is meerdere malen aandacht gevraagd voor jonge dak- en thuislozen. Zij zijn een kwetsbare groep waarbij naast een zorgvraagstuk ook de vatbaarheid voor criminaliteit een rol kan spelen.
- De woon zorg- en overlastteams doen goed werk. De caseload is groot en bestaat uit zo'n 120 cases (niet altijd uniek) die elke maand worden besproken. De organisatie van de Woonoverlast- en zorgteams is ons inziens kwetsbaar omdat de regie bij één persoon ligt. De regisseur heeft geen ondersteuning. Ook de organisatorische en beleidsmatige borging moet steviger. Van de ervaringen met de cases kan veel worden

48 Het hebben van een eigen woning werkt voor veel personen heilzaam, zo geven deskundigen aan. Ook voor de buurt is het prettig, want er is toezicht. Er is een zogenoemde Domus in Eindhoven. Daar worden in een kleinschalige woonvoorziening ongeveer 20 personen opgevangen. Het gaat om personen met een complexe multi-problematiek. Er is een plan om meerdere van dergelijke voorzieningen mogelijk te maken in Eindhoven.

geleerd, zowel over de aanpak als over de aard en omvang van de problematiek. Dit kan ook binnen andere projecten nuttige informatie zijn. Omgekeerd kan informatie over ontwikkelingen in de stad input zijn voor de woon zorg- en overlastteams bij het alert zijn op mogelijke problematiek.

- Veel respondenten toonden zich kritisch over het functioneren van het Stedelijk Kompas.
- Het is volgens meerdere respondenten onduidelijk wie binnen de gemeentelijke organisatie het aanspreekpunt is voor de doelgroep verslaafden: is dat het Stedelijk Kompas, het Veiligheidshuis of een andere functionaris? Andere aandachtspunten met betrekking tot verslaafden zijn:
 - o Een gebruikersruimte voor nachtelijke uren ontbreekt. Dit behoeft aandacht in het kader van het Stedelijk Kompas.
 - o Er is geen dagopvang voor alcoholverslaafden waardoor deze groep zichtbaar is in het straatbeeld.
 - o Er gelden in sommige wijken alcoholverboden (APV). Het ontbreekt echter aan capaciteit voor handhaving. Bijkomend probleem is dat de verslaafde alcoholisten ergens moeten kunnen drinken. Hier is een meer integrale aanpak noodzakelijk, los van specifiek de handhaving.
 - o Jongere verslaafden behoeven meer specifieke aandacht. Dit geldt eveneens voor verslaafden die in detentie zitten en ex- delinquenten. Verslaafden onder de 18 jaar en de lichte gevallen in de nachtopvang moeten snel hulp krijgen voordat ze verder afglijden. Een meer gedifferentieerde benadering is noodzakelijk.
- Meer dan 41 procent van de Digipanel (veiligheidsonderzoek) deelnemers is het eens met de stelling dat er meer locaties moeten komen voor opvang van verslaafden. Bijna 22 procent is het hier niet mee eens.
- Een aandachtspunt is – net als in andere gemeenten in Nederland – het fenomeen zorgmijders. Deze groep verdient specifieke aandacht, onder meer in het kader van bemoeizorg. Hierbij is het zaak om na te gaan welke problematiek met prioriteit moet worden opgepakt: de zorgvraagstukken, de eventuele verslaving, eventuele overlast voor de omgeving, etc. Het instrumentarium in het kader van openbare orde en veiligheid biedt soms mogelijkheden daar waar de hulpverleners weinig mogelijkheden hebben om zorg af te dwingen.
- Het prostitutiebeleid heeft goed gewerkt zo is ons beeld. De tippelzone heeft overzicht en inzicht in problematiek mogelijk gemaakt. Meerdere prostituees zijn uit deze wereld geraakt met hulp. Een goed beheer en gerichte politie aandacht helpen tegen mensenhandel. De tippelzone gaat verdwijnen, zo is het voornemen. Daar werken voornamelijk verslaafde prostituees, die op dit moment door het pasjessysteem in de gaten kunnen worden gehouden en hulp krijgen aangeboden. Er is zorg dat zij straks uit het beeld van de hulpverlening verdwijnen. In de besluitvorming over de sluiting dient inzichtelijk te zijn gemaakt wat de mogelijke effecten zijn en welke maatregelen kunnen worden getroffen om problemen te voorkomen.
- Algemeen aandachtspunt is het flexibel kunnen inspelen op ontwikkelingen in wijken. Er is een gebiedsaanpak, er zijn interventieteams en er worden op wijk- /buurniveau analyses uitgevoerd voor verschillende typen problematiek, er is een krachtwijkenaanpak in drie wijken. Dit is een aanpak op maat vanuit verschillende perspectieven. Het middel van frontlijnsturing biedt hiervoor kansen, mits er een lokale functionaris in kwestie is die goed wordt ingeschaald (relatief hoog) en wordt ingebed in de structuur met stadsdeelteams. Een mogelijkheid is ook om te verkennen of een deel van de politiecapaciteit en van de middelen meer flexibel kan worden ingezet om problemen aan te pakken.

- De investeringen in de gebiedsgerichte benadering kunnen voordelen hebben voor veiligheid. Zowel interventieteams als de wijkvernieuwingsinitiatieven en actiegebieden maken het mogelijk om op maat tot een aanpak te komen. In de buurtthermometer worden sociaal-economische indicatoren benut en worden beleidssignalen benut, waaronder vier signalen die betrekking hebben op veiligheid. Aandachtspunt is dat met deze periodieke metingen niet kan worden volstaan.
- Een ander aandachtspunt is dat er meer delictsoorten zijn die invloed hebben op het welbevinden van mensen en die niet in de thermometer/buurtmonitor worden meegenomen. Er moet begrijpelijkerwijs een keuze worden gemaakt, maar in de interpretatie van de monitorcijfers moet voorzichtig worden omgegaan met conclusies over 'veiligheid'.
- Achter de voordeur problematiek is landelijk een aandachtspunt. Ook in Eindhoven wijzen respondenten op de noodzaak om hier actief mee aan de slag te blijven en dit te intensiveren. Het is zaak om de ervaringen die worden opgedaan met de aanpak in de krachtwijken te borgen en te benutten om het instrumentarium of de toepassing ervan te verbeteren.
- De problematiek rond Oost-Europeanen speelt op verschillende vlakken. De beelden over de ernst en omvang verschillen. Een integrale aanpak past omdat huisvesting, overlast, verslaving niet los van elkaar kunnen worden gezien. Het gaat om dezelfde groep.
- De aanpak van veelplegers heeft met het Veiligheidshuis een belangrijke impuls gekregen. Aandachtspunt is dat het aanpakken van veelplegers eigenlijk een laatste redmiddel is.
- Er is gerichte aandacht voor het aanpakken van huiselijk geweld en er wordt aangesloten bij nieuwe ontwikkelingen in de aanpak van eengerelateerd geweld. Capaciteit wordt door het SHG als knelpunt benoemd: in 2009 neemt het aantal meldingen van huiselijk geweld niet af.⁴⁹ Tevens is ingezet op het tijdelijk huisverbod, waarbinnen de medewerkers van het SHG-interventieteam als casemanagers fungeren. Dat legt veel beslag op beschikbare tijd en inzet die kan worden gepleegd.
- De gemeente werkt actief aan het aanpakken van problematiek rond *woonwagens*. De ervaringen van de politie moeten nadrukkelijk worden meegenomen in het beleid rond woonwagens. Ook is juist hier integraliteit van belang zodat zowel de jeugdaspecten (school, opvoedondersteuning, kinderopvang, etc.) en sociale aspecten worden gecombineerd met handhaving en repressief optreden waar nodig. Een steviger rol voor de gemeente ligt in de planning en is ook nodig in aanvulling op wat de politie kan doen en doet.
- Specifieke aandacht behoeft de aanpak van fietsendiefstal en het kritisch bezien van bestaande maatregelen en voorzieningen (zoals het aantal betaalde fietsstallingen). Ook de aanpak van (straat)overvallen verdient aandacht. Verken de mogelijkheden voor preventie gericht op kwetsbare locaties. Dit is nodig om de streefresultaten zoals belegd in het actieplan Overlast en Verloedering te behalen.

49 Preventie huiselijk geweld (projectnummer 091), april 2009.

4 Bedrijvigheid en veiligheid

4.1 Inleiding

Binnen het thema bedrijvigheid en veiligheid zijn de volgende onderwerpen ondergebracht:

- Winkelcentra
- Bedrijventerreinen
- Uitgaan/horeca
- Toerisme en onveiligheid
- Grootschalige evenementen

Deze thema's worden hieronder (soms in afwijkende volgorde en/of geclusterd) uitgewerkt.

4.2 Wat is de situatie?

Winkelcentra/bedrijventerreinen

Winkeldiefstal vormt een van de vijf vermogensdelicten die de aandacht vragen. Het aantal winkeldiefstallen in 2008 is gedaald ten opzichte van het aantal in 2007. Het cijfer is echter hoger dan in de jaren 2005 en 2006.

Uitgaan en horeca/toerisme

- Eindhoven heeft al jaren een druk bezochte horeca. In een weekend bezoeken gemiddeld 25.000 personen de horeca in Eindhoven, zo schat de politie. In het bijzonder de Eindhovense binnenstad heeft speciale aandacht als het gaat om veiligheidsissues. Uit passantenonderzoek uit 2008 bleek dat circa 32 procent van het horecapubliek weleens onveiligheid heeft ervaren in het centrum van Eindhoven, in vergelijking met 24 procent van het winkelend publiek.⁵⁰ Het overgrote deel heeft geen onveiligheid ervaren. De deelnemers aan dat onderzoek beoordeelden respectievelijk het NS station, Stratumseind en de fietstunnels (beursgebouw, station, Fellenoord) ten noorden van het centrum als onveilige gebieden. Belangrijkste reden voor gevoelens van onveiligheid waren hangjongeren, verslaafden en gebrekkige verlichting.
- Binnen het horecabeleid is het centrum belangrijk. Stratumseind springt in het oog als onderwerp waar veel aandacht voor is geweest. Volgens politierapportages vindt 33 procent van al het uitgaansgeweld plaats in Stratumseind.⁵¹ Van deze gevallen doet 84 procent zich voor tussen 00.00 uur en 05.00 uur, waarvan 50 procent zich voordoet tussen 02.00 en 05.00 uur. Van al het uitgaansgeweld op Stratumseind is 46 procent van de verdachten afkomstig van buiten Eindhoven.

Coffeeshops

- Eindhoven vervult een regiofunctie op het gebied van softdrugs en het aanbod in coffeeshops. Er is met name een achterkant probleem en niet zozeer een probleem aan de voorkant (overlast).

⁵⁰ Door Integron is in oktober 2008 een zogeheten passantenonderzoek uitgevoerd, waarvan één aspect het identificeren van onveilige locaties in de stad betrof. Daartoe werden 413 bezoekers, zowel winkel- als horeca publiek, bevroegd.

⁵¹ Regionale Informatie Organisatie, januari 2009, Geweld en bedreigingen in Eindhoven 2008.

Evenementen

- PSV als voetbalclub is een belangrijke factor als het gaat om evenementen. Ook zijn er jaarlijks terugkerende grootschalige evenementen zoals Koninginnedag en Carnaval. In de risico-inventarisatie bij het rampenplan wordt geconstateerd dat het aantal bezoekers van evenementen per evenement jaarlijks toeneemt, maar ook dat het aantal verschillende evenementen aanzienlijk uitbreidt. Koopzondagen zijn in het kader van de risicoinventarisatie voor het rampenplan als evenementen beschouwd.
- Al enige jaren is het aantal incidenten rond voetbal (PSV) stabiel en beperkt. Wel zijn alcohol- en drugsgebruik belangrijke aandachtspunten. Dit geldt vooral voor diegenen die buiten het stadion aanwezig zijn. Respondenten waarschuwen voor toenemende multi- gebruik, de combinatie van alcohol en drugs. Dit wordt ook herkend in de horeca.

4.3 Wat wordt er aan gedaan?

Winkelcentra/bedrijventerreinen/ overvallen

- Bedrijventerreinen worden ook meegenomen in het fysieke veiligheidsbeleid. Voor zowel bedrijventerrein als winkelcentra geldt dat onder meer gewerkt wordt met het Keurmerk Veilig Ondernemen. Maatregelen betreffen onder meer cameratoezicht, onderhoud, schoon houden, schouwen/beveiligers inzetten, diefstalpreventie en dergelijke. Er wordt actief samenwerking gezocht met winkeliers en ondernemers waarbij aandacht wordt gevraagd voor de veiligheid. Bij nieuwbouw en ontwikkelprojecten wordt dit direct meegenomen, bij bestaande terreinen en centra gebeurt dit meer naar behoefte. Er zijn verscheidene Publiek-Private samenwerkingen aangegaan. De inspanningen zijn er op gericht om het eigen initiatief van ondernemers te stimuleren. Het succes van dergelijke PPS- constructies staat of valt met de inzet en samenwerking van de deelnemende organisaties.
- Maatregelen tegen overvallen kunnen deel uit maken van samenwerkingsafspraken over veiligheid.

Uitgaan en horeca/toerisme

- In het horecabeleid is veiligheid expliciet als onderwerp benoemd. Er ligt op dit moment een nieuwe horeca nota voor in de raad.
- In het kader van het BITE team worden horecacontroles uitgevoerd. Er heeft een herstart van de aanpak plaatsgevonden in het najaar van 2008. Eerdere controles waren in december 2006, januari 2007 en maart 2007. Tijdens deze controle zijn 6 panden gecontroleerd, waarbij elk pand is onderworpen aan 3 controles. Het aantal overtredingen was in totaal respectievelijk 12, 6 en 3. In maart is een evaluatie geweest, waarbij bleek dat er op dat moment geen acute gevallen waren die een zware inzet via het BITE- team rechtvaardigden. De verwachting is dat het horecateam het komende jaar nog 2 á 3 keer in actie komt.

Coffeeshops

- Het kabinet en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten hebben Eindhoven in mei 2009 benaderd om mee te doen aan een proef met een nieuwe vorm van coffeeshopbeleid. Eerder heeft de burgemeester van Eindhoven samen met andere burgemeesters aandacht gevraagd voor het softdrugsbeleid, zoals tijdens de zogeheten Wiettop in Almere (2008). Eindhoven sprak zich toen uit voor een verkenning van een nieuwe aanpak, zoals het verder doordenken van het idee van het legaal kweken van wiet: de 'stadskwekerij'. De aanpak zou zich verder moeten richten op het aanpakken van achterliggende problemen zoals het witwassen van crimineel geld en wapen- en vrouwenhandel. Een helder onderscheid tussen zogeheten 'problematiek aan de

voorzijde' zoals overlast en hardere vormen van (georganiseerde) criminaliteit is noodzakelijk.

- Begin 2009 zijn mogelijke aanpassingen van het gedoogbeleid aan het Digipanel voorgelegd.⁵² Van de deelnemers aan dit digipanel onderzoek vindt 71 procent de gecontroleerde teelt een goede aanpassing van het beleid. Het invoeren van het pasjessysteem vindt steun bij 31 procent en het toelaten van meer kleinere coffeeshops bij 21 procent.

Evenementen

- Er vindt samenwerking plaats tussen de politie (en gemeente) en PSV.
- Het voormalig Philips terrein in Strijp is aangewezen als evenemententerrein. Hier zullen in de toekomst meer grootschalige evenementen plaats gaan vinden. Dit is een speerpunt van het evenementenbeleid. Het reguliere evenementenbeleid heeft een belangrijke basis in de vergunningverlening en het toezicht. Voor grote evenementen geldt dat er veelal een veiligheidsplan wordt opgesteld door de organisatie in samenwerking met politie, gemeenten en anderen. Ook wordt gewerkt met een veiligheidsorganisatie. De gemeente werkt aan een evenementenbeleid.⁵³

4.4 Waar zitten kansen voor versterking?

- Er zijn verscheidene goede initiatieven genomen om bedrijven/winkeliers nadrukkelijk te betrekken bij de veiligheid, onder meer door middel van keurmerken. Dit gaat in praktijk niet altijd goed in de uitvoering. Initiatieven als het Keurmerk Veilig Ondernemen werken alleen als alle partners zich aan de afspraken houden. Ook in andere samenwerkingsverbanden met ondernemers geldt dit. Meerdere respondenten geven aan dat de gemeente soms de partner is die – om velerlei redenen – de afspraken niet nakomt. Het blijkt vaak langer te duren om voorzieningen/maatregelen (zoals cameratoezicht) realiseren. Dit leidt tot frustratie bij enkele ondernemers.
- Het is voor kleine ondernemers lastig om aan te sluiten bij het Keurmerk Veilig Ondernemen, vanwege de benodigde investeringen in bijvoorbeeld voorzieningen of trainingen voor personeel. Het feit dat er ook veel winkels/bedrijven verdwijnen, maar ook weer bijkomen, maakt het lastig alle winkeliers betrokken te houden bij het Keurmerk Veilig Ondernemen.
- Er ligt een nieuwe nota horecabeleid. Veiligheid is hierin expliciet als onderwerp benoemd. De goede uitwerking hiervan behoeft vanzelfsprekend aandacht.
- Er zijn in Eindhoven veel goede ervaringen opgedaan met het organiseren/faciliteren van grote evenementen:
 - o De samenwerking met voetbalclub PSV is goed. Het aantal incidenten is beperkt. Een kans is wel om PSV meer nadrukkelijk rond sociale problemen te betrekken waar de club een aansprekende partner kan zijn om doelgroepen te bereiken.
 - o Het is positief dat er specifieke evenemententerrein is aangewezen. Dit biedt kansen voor regulering, beheer en toezicht. De komst van het evenemententerrein is echter niet gepaard gegaan met meer politiecapaciteit. Aan het aantal inwoners is niet veranderd, maar het aantal bezoekers neemt toe. Dit is een aandachtspunt.
 - o Respondenten geven aan dat een gerichte visie en prioritering op het gebied van evenementenbeleid ontbreekt. Zeker gelet op de voortdurende groei van grootschalige evenementen, zoals het jaarlijkse Koninginnedagevenement.

⁵² BIO, Digipanel: Coffeeshops (week 5, 2009; respons: ca 2000 respondenten, 57%)

⁵³ Jaarverslag Politie

- Stratumseind is een veel genoemd knelpunt. Een duidelijke visie op de problematiek en vooral op de gewenste ontwikkelrichting ontbreekt waardoor maatregelen meer ad- hoc zijn en niet gericht bijdragen aan het creëren van de gewenste situatie. Ook de vele happy- hours zijn een punt van aandacht omdat ze een bepaald soort publiek trekken.
- Gecombineerd middelengebruik, zoals alcohol en drugs is een zorgpunt bij evenementen en in het uitgaansleven evenals de toegenomen agressie een algemeen aandachtspunt is. Deze problematiek moet meer nauwkeurig in beeld worden gebracht en gehouden en waar nodig worden vertaald in aangepaste maatregelen/voorzieningen wanneer het daadwerkelijk toeneemt.
- Er zijn veel ontwikkelingen rond het softdrugsbeleid. Het verkennen van een nieuwe vorm van coffeeshopbeleid brengt kansen met zich mee om de situatie in Eindhoven te verbeteren. Deze problematiek betreft met name de zogeheten 'achterdeur-problematiek': de vraag is groter dan het aanbod en de voorraden worden te groot.

5 Jeugd en veiligheid

5.1 Inleiding

In deze paragraaf wordt voor het veiligheidsveld 'jeugd en veiligheid' aangegeven wat de belangrijkste bedreigingen zijn, wat de hoofdlijnen in de huidige aanpak zijn en welke omissies er in die aanpak zijn. Het materiaal voor de beantwoording is ontleend aan de verzamelde documenten, de beschikbare cijfers en de interviews. Indien mogelijk worden meerdere thema's gecombineerd beschreven, om daarmee het hoofdlijnenkarakter van de analyse te versterken.

Het domein jeugd en veiligheid bevat de volgende subthema's⁵⁴:

- Overlastgevende groepen
- Criminele jeugdgroepen
- Alcohol en drugs
- Individuele criminele jongeren
- Veiligheid in en om de school en
- 12- minners

Deze thema's worden hieronder (soms in afwijkende volgorde en/of geclusterd) uitgewerkt.

5.2 Wat is de situatie?

Jeugdgroepen (overlastgevend en crimineel)

- De Politie Brabant Zuidoost concludeert dat de gemeente Eindhoven, regionaal gezien en afgemeten aan de bevolkingscijfers van 0- 24 jaar, een gemiddeld aantal geregistreerde hanggroepen en - jongeren kent. Op basis van het BVO zijn er in totaal 146 jeugdgroepen in beeld regionaal, waarvan slechts een relatief klein deel aanvaardbaar is (7 groepen) en een aanzienlijk deel, 12 stuks, getypeerd worden als crimineel. Het aantal hinderlijke groepen is ook aanzienlijk.⁵⁵ De groepen zijn verantwoordelijk voor een groot aantal delicten.⁵⁶
- Eindhoven heeft 43 hangplekken volgens de politie.⁵⁷ Daarbij horen 43 jeugdgroepen. Er is een stijging van 3 naar 6 criminele jeugdgroepen in Eindhoven in 2008, vergeleken met 2006. Het ging in 2008 om 1800 aan jeugdgroepen geregistreerde overlastmeldingen waarvan 48 procent afkomstig was uit Woensel Noord.⁵⁸

Individuele (criminele) jongeren

- In 2008 werden 180 jongeren overgedragen aan het Jeugd Preventie Project (JPP). Voor 449 verdachten geldt dat zij werden overgedragen aan Halt.
- Op basis van politiecijfers kan een indruk worden gegeven van het aandeel van jeugdigen en jong volwassen in het totaal aantal verdachten. Het aantal jeugdige veelplegers was in 2007 bijna gelijk aan 2005. Het gaat hierbij om relatief kleine aantallen (11 respectievelijk 10). De harde kern jongeren/jongvolwassenen (12 – 24 jaar) is in 2007 licht afgenomen ten opzichte van 2005. Wel was er in 2007 een

54 SGBO Onderzoek, Advies en Implementatie, Kernbeleid Veiligheid. Handleiding voor gemeenten, 2006, p.60.

55 Inventarisatie Jeugdgroepen 2008, 5 maart 2009.

56 Vermogensdelicten Eindhovense jeugdgroepen: 14 diefstallen brom- fietsen; 12 inbraken in woning; 11 overige vermogensdelicten; 6 diefstallen a/u winkel; 4 fraudezaken; 4 diefstallen motorvoertuigen; 2 bedrijfsinbraken; 1 diefstal a/u motorvoertuig. Openbare orde delicten: 20 vernielingen; 9 drugs/drankoverlast; 3 overlast; 2 huisvredebreuk. Geweld: 17 mishandelingen; 8 bedreigingen; 3 openlijke geweldplegingen; 1 overval; 1 straatroof

57 Inventarisatie Jeugdgroepen 2008, 5 maart 2009.

58 Kanttekening hierbij is dat een toename aan meldingen ook een direct gevolg kan zijn van meer acties/registratie.

- toename ten opzichte van 2006. In 2008 zijn in totaal negen minderjarige veelplegers in beeld geweest en besproken in het casusoverleg veelplegers 18 -.
- Jeugdproblematiek kan niet los worden gezien van de perceptie hiervan door volwassenen. Juist op dit punt lijkt de veiligheidsbeleving af te wijken van de objectieve, feitelijke onveiligheid. Het gevoel van dreiging dat mensen soms ervaren, kan los staan van de daadwerkelijke dreiging van bijvoorbeeld een groepje jongeren.
 - De problematiek is bij uitstek dynamisch, maar lijkt zich momenteel te manifesteren op een zestal locaties: Woensel- Zuid, Blixembosch, Bennekel en Genderdal, Doornakkers en in de Eindhovense Binnenstad. In die problematiek wordt enerzijds een trend van verharding waargenomen, maar is tevens sprake van een verjonging, d.w.z. een toename van jeugdige verdachten zo geven respondenten aan.
 - In het Plan van aanpak risicjongeren tot 23 jaar worden de trends van verjonging, verharding en oververtegenwoordiging van jongeren van Marokkaanse afkomst onderkend. Intimidaties, dreigementen en in groepsverband gepleegd geweldsdelicten manifesteren zich, zo stelt het plan, met enige regelmaat. De geweldsdelicten treden met name op in kwetsbare wijken en buurten met een zwakkere sociale samenhang.⁵⁹

Alcohol en drugs

- Zwerfjongeren zijn een aandachtspunt, evenals verslavingsproblematiek, zo geven respondenten aan. De groep van verslaafden onder de 18 en lichte gevallen in de nachtopvang bedraagt naar schatting vijftig gevallen.
- Alcohol en drugs komen voor in het uitgaansleven. Ook signaleren respondenten een toename van zogenoemde Multi-gebruik (drank en drugs)

5.3 Wat wordt er aan gedaan?

- Zoals bovenstaande opsomming illustreert is het domein jeugd en veiligheid een veelkleurig en divers geheel. Het gaat over alcohol- en drugs, veelal in het uitgaanscircuit, over overlast en hinder, vaak sterk onderhevig aan subjectieve beleving, maar ook om jongeren die in een vroegtijdig stadium kans maken op een criminele carrière. Inherent aan jeugdproblematiek is de betrokkenheid van een veelheid aan partners. Dit is zichtbaar in de samenwerkingsverbanden en casusoverleggen die zijn opgericht. Een ontwikkeling hierbij is daarnaast de toenemende nadruk op vroegtijdige preventie volgens het adagium “beter voorkomen, dan genezen”.

Jeugdgroepen

- Jeugdgroepen worden actief in beeld gebracht door de politie, maar ook door bijvoorbeeld de Lumens- groep. Dit laatste in het kader van ‘Jongeren in Beeld’. Hierbij worden, afhankelijk van de soort problematiek, op die groep afgestemde maatregelen getroffen.

Individuele (soms criminele) jongeren

- De aanpak van jeugdcriminaliteit en overlast is een van de drie benoemde speerpunten in het gemeentelijk veiligheidsprogramma 2005- 2009. Hierbij ligt het accent, zo stelt het programma, op proactie, preventie en bindende en activerende maatregelen. Daarnaast mag curatieve aanpak niet ontbreken.⁶⁰ Van de groep criminele en overlastgevende risicjongeren in de stad kan worden vastgesteld, dat naast de maatregelen die in de pedagogische infrastructuur beschikbaar zijn, extra (dwangmatige) interventies nodig

⁵⁹ Gemeente Eindhoven, Plan van aanpak risicjongeren tot 23 jaar, 2009-2010. Problematiek Marokkaans-Nederlandse jongeren, juni 2009.

⁶⁰ Veiligheidsprogramma 2005- 2009, Samen voor een veilige stad, p. 9

zijn om ze tot een andere levenswandel te bewegen. Een intensiverings- programma, gericht op deze doelgroep is vanaf 2005 in uitvoering genomen. Als zodanig vormt dit programma een betekenisvolle aanvulling op de gemeentelijke inzet in het Jeugd Preventie Programma (JPP), de aanpak Jeugdgroepen in Beeld en het Team Interventie Medewerkers. Vanuit de behoefte aan bundeling van informatie en inzet, zullen bovendien de ontwikkeling van het Veiligheidshuis, de Verwijsindex Risicojongeren en het Casusoverleg risicojongeren een vooraanstaande rol spelen in de bejegening van risicojeugd.

- Passend binnen het gemeentelijk diversiteitsbeleid worden er middelen vrijgemaakt voor specifieke doelgroepen. Voorbeelden zijn de stichting Maatjes in de Ambulante Jeugdzorg (MAJ), gericht op diverse etnisch allochtone hulpvragers, en het brede programma gericht op de aanpak van de Antillianenproblematiek en de aanpak van loverboys.
- In de geplande acties voor 2009 is ook voorzien in methodiekontwikkeling en research & developmentprojecten. Een ander aandachtspunt van de geplande activiteiten betreft het effectueren van de medeverantwoordelijkheid voor- en de coproductie van veiligheid en leefbaarheid in de stad.⁶¹
- Voor zwerfjongeren zijn er verschillende reguliere voorzieningen. Een van de initiatieven is het zogenoemde T-team, dat gedurende drie maanden werkt aan drie pijlers: werk, huisvesting en inkomen.
- Het Centrum Jeugd en Gezin betreft een initiatief van de gemeente Eindhoven, waarbij nauw wordt samengewerkt met een groot aantal organisaties waarvan een aantal partners ook convenantpartner is.⁶² Het signaleringssysteem Zorg voor Jeugd is een eenvoudige internettoepassing waarmee in een vroegtijdig stadium problemen bij risicojeugd in de leeftijd van 0 - 23 jaar kunnen worden gesignaleerd en geregistreerd. In het stedelijk casusoverleg bespreken de betrokken hulpverleners complexe casussen.
- De Sector Mens en Maatschappij/ afdeling Jeugd heeft een integraal "Plan van aanpak risicojongeren tot 23 jaar. Problematiek Marokkaans- Nederlandse jongeren" opgesteld. Het plan is mede tot stand gekomen vanuit een besef dat de omvang van het aantal Marokkaans- Nederlandse jongeren in de leeftijd 12 tot 23 jaar de komende 10 jaar zal verdubbelen. De vier projectlijnen betreffen: Opvoedings- en opgroeiondersteuning; Marokkaans- Nederlandse jongeren in onderwijs en arbeid; Toezicht, drang/dwang en zorg; Communicatie met de Marokkaanse gemeenschap.⁶³
- Omdat meer dan 1 % van de bevolking Antilliaans of Arubaans is, staat Eindhoven te boek als een zogeheten 'Antillianengemeente'. Sinds 2002 bestaat voor Antilliaanse risicojongeren een aantal voorzieningen, die de afgelopen jaren aanzienlijk werden uitgebreid. Ook in 2007 werden enkele tientallen risicojongeren begeleid.
- Voor de minderjarige veelpleger is geen ISD- maatregel beschikbaar omdat hij of zij daarvoor te jong is. OM, Raad voor de Kinderbescherming en Reclassering werken in overleg voor deze specifieke groep een aparte aanpak uit die de kans op herhaling zo klein mogelijk maakt. Het afgelopen jaar zijn de Raad voor de Kinderbescherming, Politie, OM en Gemeente gestart met het bijhouden van een overzicht van minderjarigen die al vaker met Politie in contact zijn gekomen voor feiten of delicten, maar die nog niet in de justitiemolen zitten en niet zijn veroordeeld. Deze jongeren worden besproken en in beeld gehouden. Er wordt specifiek gekeken naar

61 Veiligheidsprogramma 2005- 2009, Samen voor een veilige stad, p.9-11.

62 Centrum Jeugd en Gezin Eindhoven: <http://www8.eindhoven.nl/web/show/id=535635>

63 Gemeente Eindhoven, Plan van aanpak risicojongeren tot 23 jaar, 2009-2010. Problematiek Marokkaans- Nederlandse jongeren, juni 2009, p. 14.

- achterliggende problemen en door wie en op welke wijze deze kunnen worden opgepakt. In het afgelopen jaar ging het om ruim 80 jongeren.⁶⁴
- Risicojeugd is een van de kernthema's binnen het Veiligheidshuis Eindhoven.⁶⁵ Er zijn zes casusoverleggen ingericht: Jeugd Casus Overleg (JCO); Jeugdprostitutie; Veelplegers minderjarig (18-); Schoolverzuimteam (SVT); Loverboy-overleg; SCORE-overleg: zie onderstaande.
 - Op stedelijk niveau is recentelijk gestart met het zogeheten SCORE- overleg, het Stedelijk Casusoverleg Overlastgevende en Risicjongeren in Eindhoven. SCORE is een nieuwe variant van het reeds bestaande casusoverleg Woensel Zuid. SCORE richt zich momenteel specifiek op drie geografische gebieden: Woensel Zuid, Noord en Gestel. Dit omdat de jeugdoverlast daar het hoogst is. Het overleg richt zich op jongeren in de leeftijd tot 23 jaar die sterk overlastgevend gedrag op straat vertonen en waarbij het risico reëel wordt geacht dat zij verzanden in een criminele carrière. De doelgroep vertoont daarnaast op meerdere leefgebieden probleemgedrag en is in een eerder stadium al veroordeeld voor strafbare feiten.
 - Voor potentiële loverboys is er preventieve bemoeizucht. Een speciaal hiervoor in het leven geroepen Taskforce Jeugdprostitutie geeft mogelijke daders van loverboypraktijken extra en intensieve aandacht. Dat gebeurt met een directe en duidelijke bejegening door de politie. Als dit ontmoedigingsbeleid niet werkt en er nieuwe signalen binnenkomen van loverboypraktijken, zal een strafrechtelijk onderzoek volgen. Deze methode past binnen de strategie van politie om een sterker accent te leggen op 'tegenhouden'. De Taskforce Jeugdprostitutie werkt vanuit het Veiligheidshuis in Eindhoven.⁶⁶ Veel tijd en energie wordt er al geïnvesteerd in de opvang en bescherming van slachtoffers. Wel blijkt het lastig om verdachte loverboys door de rechtbank bestraft te krijgen.

Alcohol en drugs

- In 2008 was jeugd en alcohol een van de aandachtspunten voor de politie. In regionaal verband is gewerkt aan het project 'Laat je niet flessen'.⁶⁷ Andere politie activiteiten betroffen vrijwillige alcoholcontroles onder jongeren tussen 12 en 16 jaar, voor, tijdens en na horeca bezoek. Er werd een project uitgevoerd gericht op ouders en professionals specifiek voor Stratumseind en Dynamo.

Schoolveiligheid

- De gemeente heeft scholen in het voorgezet onderwijs opdracht gegeven een veiligheidsplan te maken.⁶⁸ Dit is volgens de politie bij de meeste scholen in 2008 gebeurd. Buurtbrigadiers en gemeentefunctionarissen bezoeken scholen om het project Politie en Schoolveiligheid te introduceren en afspraken te maken.

64 Veiligheidshuis Eindhoven, Feiten, achtergronden, prognoses, p.18.

65 <http://www.Veiligheidshuiseindhoven.nl/Kernthema%E2%80%99s>

66 <http://www.hetccv.nl/Nieuws/2008/03/Eindhoven-zet-preventieve-bemoeizucht-in-tegen-lov.html>, 19 maart 2008.

67 Politie Brabant Zuid-Oost, politie Eindhoven jaarverslag 2008, p. 6

68 Politie Brabant Zuid-Oost, politie Eindhoven jaarverslag 2008, p. 6

5.4 Waar zitten kansen voor versterking?

- Betrokken respondenten zijn eensgezind in hun oordeel over het belang van een, in het bijzonder preventieve, aanpak van de Eindhovense jeugdproblematiek. Hierbij werd gerefereerd aan de mogelijkheid tot het betrekken van een bredere cirkel van partners, zoals de organisaties binnen het Centrum voor Jeugd en Gezin. Dit zou de kans op vroegtijdige signalering en daarmee preventie vergroten.
- De beeldvorming tussen de betrokken partners is niet altijd optimaal. Zo bestaat er bij anderen soms een negatief beeld over hulpverleningspartners zoals Bureau Jeugdzorg en de daadkracht die dergelijke instanties kunnen realiseren. Het beeld bij veel respondenten is dat er meer front-office en overleg bijkomt, maar dat de daadkracht om in lastige situaties snel in te grijpen hierbij achterblijft. Het is zaak dat partners elkaar werkterrein en elkaars belevingswereld en (on)mogelijkheden kennen en begrijpen. Dit voorkomt irritatie en frustratie.
- De aanpak richt zich in het perspectief van zorginstanties soms eenzijdig op de harde kerngroep jongeren en/of de groepen die hoger scoren in de Beke- categorisering. Het jongerenwerk richt zich, vanuit haar preventieve taakstelling, op de gehele jongerenpopulatie. Eenzijdige inzet op de criminele groepen, gaat dan ten koste van de andere groepen. Differentiatie van de inzet, afgestemd op de specifieke doelgroep is vanuit dit perspectief gewenst.
- Om de jeugdproblematiek aan te kunnen pakken is inzicht in jeugdontwikkelingen en jeugdstijlen van belang. Wat zijn de relevante maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op deze jongeren? Wat zien scholen gebeuren? Dit soort ontwikkelingen kunnen vroegtijdig inzicht geven in de noodzaak van eventuele beleidsaanpassingen, ook op het gebied van veiligheid.
- Het is belangrijk dat het vertrouwen tussen partners er is, met name tussen welzijnswerk en politie en vice versa. Dit vergt inzicht in elkaars werkwijze. Dit is een aandachtspunt in nagenoeg iedere gemeente. In Eindhoven zijn stappen gezet, maar dit kan stadsbreed steviger worden opgepakt.
- De politie heeft samen met partners uit het Veiligheidshuis actief gewerkt aan het onder de aandacht brengen van het schoolveiligheidsbeleid. Middelbare scholen beschikken over een veiligheidsplan. Deze vorm van preventieve veiligheidszorg is belangrijk. Alle scholen moeten een plan hebben. Dit moet meer nadrukkelijk in beeld worden gebracht en worden gevolgd. De inzet van het Veiligheidshuis op schoolveiligheid roept wel vraagtekens op: behoort deze thematiek onderdeel te zijn van het takenpakket van het Veiligheidshuis of dient dit thema elders, bijvoorbeeld bij de Sector OOV of Jeugd te zijn belegd?
- Elk van de thema's zou idealiter vergezeld gaan van concrete uitvoeringsplannen. Dit ontbreekt, waardoor niet geheel duidelijk is welke aanpak wordt gekozen en welke partners hierbij betrokken zijn. Ook ontbreken concrete doelstellingen. Er worden met andere woorden geen duidelijke prioriteiten gelegd.

6 Fysieke veiligheid

6.1 Inleiding

Het veld fysieke veiligheid bevat de vormen van onveiligheid die samenhangen met gevaarlijke stoffen, verkeer, gebouwen en natuur. Thema's zijn verkeersveiligheid, externe veiligheid, brandveiligheid en natuurrampen. Een belangrijke maatregel op dit veld betreft de voorbereiding op rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Thema's zijn:

- Verkeersveiligheid
- Externe veiligheid
- Brandveiligheid en
- Rampen en crises

Deze thema's worden hieronder (soms in afwijkend volgorde en/of geclusterd) uitgewerkt.

6.2 Wat is de situatie?

Verkeersveiligheid

- De verkeersveiligheid wordt onder meer zichtbaar in politiecijfers over verkeersongevallen. Het totaal aantal verkeersongevallen (met en zonder letsel, met of zonder schade, eventuele dodelijke slachtoffers) is tussen 2005 en 2007 afgenomen (van 3019 naar 2862).⁶⁹ Uit deze cijfers van Rijkswaterstaat blijkt ook dat het aantal verkeersongevallen met dodelijke afloop relatief stabiel is (7) ten opzichte van 2005 (8). Het aantal verkeersongevallen met ziekenhuisopname als gevolg is fors gestegen, van 123 in 2005 naar 170 in 2007. Het aantal ongevallen met licht gewonden is afgenomen. Voor 2008 geldt dat er in totaal 2505 ongevallen hebben plaatsgevonden, waarvan 139 ernstige ongevallen. Er vielen 6 dodelijke verkeersslachtoffers. De dalende trend in het aantal verkeersongevallen zette in 2008 daarmee door.

Brandveiligheid

- De brandveiligheid komt onder meer cijfermatig terug in het aantal incidenten waarbij een beroep wordt gedaan op de brandweer. In de periode van 2005 tot en met 2008 is het totaal aantal incidenten waarbij brandweerinzet werd ingeroepen gestegen van 2.482 naar 2.923. Dit totaalaantal is in de jaren 2006, 2007 en 2008 redelijk stabiel gebleven. Het ging hierbij steeds om rond de 700 brandincidenten. Ten opzichte van 2005 is het aantal middel grote branden toegenomen. Het aantal zeer grote branden lag in 2008 op hetzelfde niveau als in 2005 (3), met een eerdere piek in 2006 (6).

Rampen en crises

- Ook de crisisbeheersing kan voor een deel met cijfers worden geïllustreerd. Het niveau van opschaling conform GRIP (Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure) geeft een beeld van het aantal incidenten waarbij het opstarten van onderdelen van de crisisbeheersingsorganisatie noodzakelijk werd geacht. Hierbij kan een onderscheid worden gemaakt in vijf fasen: GRIP 0 (reguliere inzet) tot en met GRIP 4 (regionaal). Opvallend is het feit dat er in 2008 drie GRIP 3 opschalingen zijn geweest. Met de invoering van een aangepaste regeling is het aantal incidenten dat als GRIP 1 is geclassificeerd (in 2007 en 2008 veel lager dan in 2005 en 2006. De enige GRIP 4 opschaling betrof een gezondheidskwestie in 2008.

⁶⁹ Gemeente Eindhoven, Jaarboek 2007, Verkeer.

- In de frisco-inventarisatie die behoort bij het rampenplan zijn onder meer de volgende risico's benoemd. Binnen de gemeente Eindhoven zijn er twee complexen waar genetische modificatie plaatsvindt. Er zijn twee risicovolle inrichtingen buiten Eindhoven waarvan het invloedsgebied binnen de gemeente Eindhoven valt. Binnen de grenzen van gemeente Eindhoven is een brandbaar natuurgebied aanwezig. De gemeente Eindhoven kent niet of nauwelijks risico's met betrekking tot overstromingen. In Eindhoven zijn verschillende grote gebouwen aanwezig, die bij ontruiming als gevolg van een brand, een grote aanslag op de hulpverleningscapaciteit doen. Eindhoven heeft in elk geval geen lange tunnels waar met grote snelheid (spoor, randweg, ring) gereden wordt. In Eindhoven bestaat een aantal korte omsloten bouwwerken/constructies vooral voor langzaam verkeer. Het betreft met name "tunnels" voor voetgangers en fietsers. Ook is er een aantal verdiept liggende "viaducten" onder het spoor en de ring. De gemeente Eindhoven kent niet of nauwelijks wateren waar rampen of zware ongevallen voorzienbaar zijn. In het centrum van Eindhoven is een spoorwegemplacement aanwezig. In het algemeen geldt ten aanzien van emplacementen een verhoogd risico in verband met rangeerbewegingen.

Externe veiligheid

- Voor zowel de crisisbeheersing als voor externe veiligheid geldt dat de aanwezigheid van Airport Eindhoven van grote invloed is op de benodigde werkzaamheden en ook op het gevoel van urgentie.
- Enkele cijfers over externe veiligheid betreffen het aantal adviezen, controles en dergelijke. Eindhoven heeft rond de honderd ondernemingen waar behoorlijke hoeveelheden gevaarlijke stoffen worden opgeslagen en/of verwerkt. In ieder geval zijn cijfers voor 2007 beschikbaar.⁷⁰ In dat jaar zijn 140 adviezen externe veiligheid gegeven en zijn 101 controles uitgevoerd op vergunningen bij risicovolle bedrijven. Er zijn vijf risicostudies uitgevoerd.

6.3 Wat wordt eraan gedaan?

Verkeersveiligheid

- Verkeersveiligheid heeft betrekking op de verschillende vormen van mobiliteit, maar richt zich in het bijzonder op (brom)fietsers en automobilisten. Verkeersveiligheid is een van de componenten van mobiliteitsbeleid. Zogenaemde black spots (risicoplekken) worden aangepakt. Ook wordt gewerkt aan bijvoorbeeld veilige fietsroutes (met goed zicht). In het kader van mobiliteitsbeleid is er in 2008 gewerkt aan een uitvoeringsprogramma Duurzaam Veilig, mede op basis van consultatieavonden die in de stadsdelen hebben plaatsgevonden.⁷¹
- Veiligheid rond taxivervoer is onder meer een aandachtspunt in het kader van de handhaving. Het BITE team heeft taxiconroles uitgevoerd in 2009. Een eerste controle heeft plaatsgevonden in de nacht van 4 op 5 april 2009. Er zijn 54 taxi's gecontroleerd waarvan 31 taxi's in overtreding waren. In 5 gevallen mocht de taxi niet verder rijden dan wel geen taxidiensten meer verrichten. In 2009 volgen meer controles.

Brandveiligheid

- Er is een brandbeveiligingsverordening. Er is budget beschikbaar gesteld in 2007 voor brandmeldinstallaties en nood- en ontruimingsinstallaties in diverse gemeentelijke sportaccommodaties. Ook is in de raad aandacht besteed aan calamiteitenoefeningen

⁷⁰ Jaarboek Veiligheidshuis 2008, p. 47

⁷¹ Informatienota voor de raad Betreft 2e tussentijdse rapportage 2008 (08.R20807.001), 28 oktober 2008, p. 22

in hoogbouw. De lokale brandweezorg krijgt personele ondersteuning vanuit de veiligheidsregio.

Rampen en crises

- De crisisbeheersing wordt in toenemende mate regionaal opgepakt. Inhoudelijk wordt rampenbestrijding steeds meer verbreed tot crisisbeheersing. Er komt nieuwe wetgeving aan in de vorm van de Wet op de Veiligheidsregio.
- Er is een rampenplan en er zijn vier rampbestrijdingsplannen, waaronder voor de Airport Eindhoven. De gemeente Eindhoven heeft twee coördinatoren rampenbestrijding (2 fte). Er zijn ongeveer 110 medewerkers betrokken binnen de rampenbestrijding. Het streven is dit aantal te verhogen tot circa 150 medewerkers. Er wordt ingezet op gerichte oefening van deze groep medewerkers. Om de regionale samenwerking te bevorderen wordt in 2009 het rampenplan met daarbij de 13 draaiboeken opnieuw vastgesteld aan de hand van de regionale ontwikkelde formats.
- Binnen de regio wordt gewerkt aan de ontwikkeling van regionale draaiboeken/rampenbestrijdingsplannen. Deze worden in 2009 als het goed is vastgesteld. Er is gewerkt aan een regionaal (en uniform) format, dat door de afzonderlijke gemeenten (24) kan worden ingevuld. Er is geen poolvorming binnen processen. Er zijn regionale werkgroepen voor de gemeentelijke processen (zie verder). Ook is de gemeentelijke kolom steeds prominenter in beeld gekomen als volwaardige partner binnen de crisisbeheersing in de veiligheidsregio. Dit zien wij ook terug in Eindhoven, vooral in de voorgenomen inspanningen rond opleiden, oefenen en trainen. Er is een activiteitenplan voor 2009 en ook een opleidings- en oefenplan.
- In het kader van het rampenplan is een risico-inventarisatie uitgevoerd waarover in november 2008 is gerapporteerd en dat is vastgesteld door het college van B&W. In de inventarisatie is nagegaan of en zo ja op welke wijze de door BZK benoemde achttien ramptypen in Eindhoven kunnen spelen.
- Voor 2009 is voor het eerst een werkplan opgesteld voor de coördinatoren rampenbestrijding van de gemeente Eindhoven. Het betreft het jaarplan 2009 waarin plannen, activiteiten en beleidsdoelstellingen worden opgenomen. Met de komst op de nieuwe Wet op de Veiligheidsregio voorziet de gemeente in de toekomst een accentverschuiving naar verdere regionale samenwerking.
- De hoofddoelstelling voor 2009 is dat rampenbestrijding meer en meer zal worden benaderd vanuit de visie van crisisbeheersing.⁷² In het komende jaar zal er een prominenter plaats worden ingeruimd voor opleiden, trainen en oefenen, zo is het streven. Een meerjaren beleidsplan moet worden vastgesteld. Ook moet er in 2009 meer duidelijkheid komen met betrekking tot financiële middelen die beschikbaar zijn om tot een volwaardige rampenbestrijdingsorganisatie te komen die vergelijkbaar is met het niveau van de overige partners in de rampenbestrijding, te weten politie, brandweer en GHOR.
- In de concepttekst 'Wet op de Veiligheidsregio' staat vermeld dat risicocommunicatie een verantwoordelijkheid wordt van de regio. Na vaststelling van de wet moet er duidelijkheid komen op welke wijze de gemeente samen met de Veiligheidsregio invulling gaat geven aan dit onderwerp.
- Er wordt door de medewerkers van de gemeente een bijdrage geleverd aan projecten, regionale werkgroepen, lokale werkgroepen en bestaande overlegstructuren.⁷³

72 Werkplan 2009, p. 5

73 Projecten: Meerhoven, Herziening Leidraad vliegtuigongevallenbestrijding op luchtvaartterreinen Regionale werkgroepen: Algemene Planvorming, Geestelijke Zorg, Voorlichting, Beleid, Mono disciplinair opleiden en oefenen, monodisciplinaire evaluatie en Terrorismebestrijding. Lokale werkgroepen: Externe veiligheid, Nazorg en Asbestbranden. Overlegstructuren: coördinatoren overleg RBP vliegbasis Eindhoven; GBT leden overleg RBP vliegbasis Eindhoven; Regionaal overleg ambtenaren rampenbestrijding; Periodiek overleg burgemeester; Periodiek

- Er worden stappen gezet op het gebied van klimaatbeleid. Eindhoven heeft subsidie aangevraagd bij Senter Novum voor een nieuw Klimaatsprogramma 2008-2012.¹

Externe veiligheid

- Het dossier Externe Veiligheid heeft in belangrijke mate een nationale en zelfs internationale component: normen worden bijvoorbeeld in Europees verband vastgesteld. Een belangrijke ontwikkeling betreft bijvoorbeeld het invoeren van het basisnet vervoer gevaarlijke stoffen. Ook ontwikkelingen als het komen tot een Omgevingsvergunning heeft directe consequenties voor het lokale niveau.
- Er is een duidelijke visie op externe veiligheid, mede in relatie tot andere vormen van veiligheid. In de loop van de jaren is de aanpak steeds een stapje uitgebreid. Uitgangspunt hierbij was steeds om vanuit het in kaart brengen van risico's, maatregelen maar ook zelfredzaamheid. Hierbij is ook steeds het instrumentarium uitgebreid en verfijnd.
- Voor Eindhoven geldt dat het vervoer van gevaarlijke stoffen al jarenlang een bijzonder aandachtspunt is in het extern veiligheidbeleid. Dit heeft enerzijds te maken met de impact van een eerder grootschalig incident met een tankauto en anderzijds met nationale beleidsontwikkelingen gericht op het beter inzicht krijgen en reguliere van het vervoer van gevaarlijke stoffen.
- In het kader van het Externe Veiligheidsbeleid is onder meer in kaart gebracht wat risicovolle bedrijven zijn in termen van mogelijk effect van aanwezige gevaarlijke stoffen. In november 2008 is uitgegaan van 88 risicovolle bedrijven in Eindhoven.⁷⁴ Het extern veiligheidsbeleid is actief gecommuniceerd in de loop van de jaren. De gemeente heeft expliciet benoemd richting bevolking welke activiteiten er zijn verricht. Voor 2008 worden de volgende activiteiten gerapporteerd: risicokaart, controles risicovolle bedrijven (waaronder noodzakelijke hercontroles, brieven die zijn verstuurd over voorgenomen boetes (naar 28 procent van de risicovolle bedrijven), het ondersteunen rond veiligheidsbeheerssystemen, het afronden van de Visie op veiligheid is afgerond en het scannen van nieuwe locaties op risico's.
- De gemeente heeft in 2008 een Visie Externe Veiligheid ontwikkeld. Dit is een belangrijke volgende stap in het beleid. Deels worden eerder ingezette werkwijzen op deze manier beleidsmatig geborgd. Deze visie dient als bestuurlijke leidraad voor toekomstige besluiten. *Met de Visie Externe Veiligheid zet de gemeente in op een duurzame ontwikkeling van de stad. De schaarse grond in de stad moet optimaal gebruikt kunnen worden. Tegelijkertijd moet de gemeente ervoor zorgen dat de stad veiliger wordt, door de risico's te verkleinen en te beheersen.* In de visie benoemt de gemeente de belangrijkste risico's, de locaties van risico's en de mogelijke effecten. De gemeente beschrijft de huidige en de gewenste situatie en benoemt hierbij de te volgen sporen. Als meest risicovolle bronnen benoemt de gemeente het transport van gevaarlijke stoffen over de rijkswegen (A2, A58 en A67), het spoor en enkele risicovolle bedrijven. In de visie is de aanpak verder gespecificeerd voor vier zogenoemde gebiedsgerichte risicoprofielen.
- In het kader van Externe Veiligheid wordt samengewerkt met verschillende partners zoals de brandweer, bedrijven, de rijksoverheid (VROM), VTH, provincie Noord-Brabant en anderen. Externe veiligheid is bij uitstek een beleidsterrein waarin samenwerking cruciaal is, zowel binnen de gemeente als met partners op lokaal of regionaal niveau.

overleg (loco) gemeentesecretaris; Contactpersonenoverleg gemeentelijke deelprocessen; Afstemmingsoverleg procesverantwoordelijken

⁷⁴ Deel C van het rampenplan, November 2008

- Er is een Platform Externe Veiligheid dat wordt voorgezeten door de gemeente. Ook is er een gemeentebreed handhavingsplatform. Specifiek voor de luchthaven wordt er samengewerkt in de gemeentelijke Taskforce Eindhoven Airport.
- Regionaal zijn er samenwerkingsverbanden in de vorm van: een regionale milieudienst, specifieke samenwerkingsverbanden rond de luchthaven (GLOBE, ICOVM); overleg rond de invoering van de Omgevingsvergunning (B5-overleg Wabo).
- Voor externe veiligheid geldt – meer dan voor andere veiligheidsdossiers – dat ook de provincie een belangrijke rol heeft. In de afgelopen jaren is er op provinciaal niveau gewerkt met een grootschalig programma getiteld Bouwen aan Brabant Veiliger (zie bijlage).⁷⁵ Het Programma Brabant Veiliger 2006-2010 is een uitvoeringsprogramma als bedoeld in de “Subsidieregeling programmafinanciering EV- beleid voor andere overheden 2006-2010”. Eindhoven is een zogenoemde Categorie A1 gemeente binnen het programma: hoogste risico, maximale subsidie.
- Een belangrijke ontwikkeling is ook dat in de laatste jaren risico's meer inzichtelijk zijn gemaakt en ook actiever zijn gecommuniceerd. Een instrument hiervoor is de provinciale risicokaart. Vanaf 25 september 2006 is de Brabantse Risicokaart volgens het landelijke model online
- Vanaf 2005 is de Veiligheids Effect Rapportage (VER) verder verfijnd en is het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) op een aantal plaatsen ingezet. De toepasbaarheid van de VER is uitgebreid door dit gericht in te zetten voor specifieke type locaties: winkelstrips, woongebieden, recreatiegebieden, ROC' s en ook in de gezondheidszorg. De VER is benut als levend document waarin acties worden gemonitord. De acties komen voort uit benoemde veiligheidsaantepunten. De VER wordt multidisciplinair opgesteld.

6.4 Waar zitten kansen voor versterking?

- Respondenten tonen zich positief over het externe veiligheidsbeleid. Zij geven aan dat Eindhoven juist op dat dossier belangrijke stappen heeft gezet en inmiddels al jaren achtereen voort kan bouwen op ingezette lijnen. De samenwerking met het nationale niveau is belangrijk, maar gaat niet altijd soepel.
- De verbreding naar crisisbeheersing is noodzakelijk en is ingezet. Er is eerder een achterstand opgelopen op dit terrein. De samenwerking met de regio verloopt op onderdelen goed en op andere onderdelen minder, bijvoorbeeld omdat de ambities verschillen. Dit is merkbaar op het terrein van oefenen waar Eindhoven meer wil dan de regio. De gemeente pakt dit zelf op. Intern kan rampenbestrijding/crisisbeheersing meer prioriteit krijgen. Er is een achterstand die moet worden ingehaald en ook de prioriteit intern kan beter. Er is weinig tijd en capaciteit beschikbaar voor implementatie. Regionalisering van de crisisbeheersing loopt door en zal intensiever worden. Ook daar is bestuurlijke daadkracht nodig om zaken te bespoedigen en waar nodig door te pakken.
- Het dicht bij elkaar huisvesten van OOV, de Ambtenaar Rampenbestrijding en de ambtenaar externe veiligheid verbetert ook de samenwerking. Dit zou binnen de Sector Openbare en Veiligheid verder moeten worden gestimuleerd.
- Eindhoven is ver in het externe veiligheidsbeleid, met name wat betreft gevaarlijke stoffen. Duidelijke systematiek. Met de geformuleerde visie is een volgende belangrijke stap gezet.
- Aandachtspunt is adequate overdracht van kennis en contacten vanuit betrokken ambtenaren. Specifieke expertise en ervaring mag niet verloren gaan met het vertrek van personen.

⁷⁵ www.bouwenaanbrabantveiliger.nl

7 Integriteit en veiligheid

7.1 Inleiding

In deze paragraaf wordt voor het veiligheidsveld 'integriteit en veiligheid' aangegeven wat de belangrijkste bedreigingen zijn, wat de hoofdlijnen in de huidige aanpak zijn en welke omissies er in die aanpak zijn. Het materiaal voor de beantwoording is ontleend aan de verzamelde documenten, de beschikbare cijfers en de interviews. Indien mogelijk worden meerdere thema's gecombineerd beschreven, om daarmee het hoofdlijnenkarakter van de analyse te versterken.

Onder het veiligheidsveld 'integriteit en veiligheid' vallen de volgende thema's⁷⁶:

- Radicalisering
- Terrorisme
- Georganiseerde criminaliteit
- Organisatie criminaliteit en
- Bestuurlijke integriteit

Deze thema's worden hieronder (soms in afwijkende volgorde en/of geclusterd) uitgewerkt.

7.2 Wat is de situatie?

Georganiseerde criminaliteit/organisatiecriminaliteit

- De cijfers voor enkele van de incidenttypen die gerelateerd kunnen worden aan georganiseerde criminaliteit, althans voor een deel, tonen voor de periode van 2005 tot en met 2008 het volgende beeld: een lichte toename van het aantal fraudedelicten. Een grote toename van het aantal misdrijven rond wapenhandel. Ten opzichte van 2005 is het aantal mensenhandeldelicten toegenomen, maar in vergelijking met 2006 en 2007 is er een afname in 2008. Het aantal misdrijven rond drugshandel is afgenomen na een piek in 2006. Het oplossingspercentage voor drugshandel is volgens politiegegevens fors gestegen, tot ruim 97 procent.⁷⁷
- De verwevenheid van illegale thuisteelt en georganiseerde criminaliteit is, zo maken diverse respondenten duidelijk, een belangrijk probleem en veiligheidsrisico. Dit komt onder meer tot uitdrukking in chantage en bedreiging van (kwetsbare) burgers, waarbij zij worden gedwongen tot hennepsteelt. Dit zou er mede mee te maken hebben dat criminelen zelf geen risico willen lopen met telen, bijvoorbeeld omdat zij dan hun huis uit kunnen worden gezet. De politie signaleert geweld rond hennep, waarbij er volgens respondenten sprake is van 1 of 2 hennepgerelateerde moorden per jaar. Tevens bestaat het risico op brandgevaar.

Radicalisering en terrorisme

- Eindhoven heeft al enige jaren te maken met mogelijke radicalisering, zowel extreemrechts als islamitische radicalisering. De thematiek heeft meerdere malen geresulteerd in negatieve berichtgeving. Zie bijvoorbeeld de berichten over rechts-extremisten die een Kazerneterrein in de omgeving van Eindhoven gekraakt hielden, maar ook de incidenten rond enkele islamitische scholen na de moord op Van Gogh. Hierbij bestond het vermoeden van betrokkenheid van Lonsdale- jongeren.⁷⁸ Er zijn twee extreemrechtse groepen bekend bij de gemeente en de politie. Deze groepen zouden dusdanig ver zijn doorgeradicaliseerd dat deradicalisering geen zin meer zou

⁷⁶ SGBO Onderzoek, Advies en Implementatie ((2006), Kernbeleid Veiligheid. Handleiding voor gemeenten.

⁷⁷ Politiejaarverslag 1998 met oplossingspercentages

⁷⁸ Art.1, Extreem- rechts in Nederland: http://www.art1.nl/artikel/1240-Extreem-rechts_in_Nederland

hebben. Er komen met enige regelmaat signalen van vermeende radicalisering binnen bij het gemeentelijk meldpunt. Het is niet bekend in hoeveel gevallen sprake is van daadwerkelijke radicalisering.

- Respondenten gaven aan dat extreem- rechtse jongeren in hoofdzaak niet uit Eindhoven zelf afkomstig zijn. De meer nationalistische houdingen en uitingsvormen onder jongeren manifesteren zich vooral in het uitgaanscircuit. Het betreft dan vaak jongeren afkomstig uit omliggende plattelandsgemeenten.
- In de gemeente is de in het verleden veel bediscussieerde Al Fourkaan moskee gevestigd. Deze moskee en de hieraan gelieerde Stichting Al- Waqf al- Islami wordt door de AIVD beschouwd als belangrijk centrum voor de verspreiding van het salafisme. Het vermoeden bestaat dat de moskee een apolitieke oriëntatie heeft, hoewel wordt opgemerkt dat het lastig is hierover eenduidige uitspraken te doen mede door incidenten in het verleden.⁷⁹ Door de toenmalige minister van Vreemdelingenzaken zijn in 2005 pogingen ondernomen drie imams die preken verzorgden het land uit te zetten. Dit omdat zij persoonlijk zouden hebben bijgedragen aan radicalisering. In de media werd uitvoerig over twee jongeren die met regelmaat de Al Fourkaan moskee bezochten en die tijdens een reis naar Kasjmir, mogelijk om zich te mengen in de gewapende strijd (jihad), werden gedood door Pakistaanse militairen. Op dit moment zijn er in Eindhoven rond de moskee geen zorgen in relatie tot veiligheid.
- Met betrekking tot factoren die als voedingsbodem zouden kunnen dienen voor radicalisering, zijn onder meer de cijfers uit de integratiemonitor 2008 van belang. Voor de Eindhovenaren van niet-westerse geldt dat 46 procent zich af en toe of vaak of zeer vaak gediscrimineerd voelt. Bijna 10% voelt zich vaak of zeer vaak gediscrimineerd. Opvallend is dat bijna 60 procent van de Turken zich af en toe of vaak of zeer vaak gediscrimineerd voelt. Dit ligt met 40 tot 45 procent een stuk lager bij Marokkanen, Surinamers en Antillianen.⁸⁰ Van de Eindhovenaren van niet- westerse afkomst die zich gediscrimineerd voelen, voelt grofweg 30 procent zich gediscrimineerd vanwege zijn of haar etnische afkomst. Eenzelfde percentage zegt zich gediscrimineerd te voelen vanwege huidskleur/uiterlijk. Discriminatie vanwege huidskleur/uiterlijk scoort vooral hoog bij Surinamers: ruim 45 procent van hen denkt dat ze vanwege huidskleur/uiterlijk gediscrimineerd worden. Vanwege geloof voelt 20 procent van de Eindhovenaren met een niet-westerse achtergrond (van diegenen die zich gediscrimineerd voelen) zich gediscrimineerd. Bij Marokkanen en Turken is dat rond de 40 procent. De drie belangrijkste situaties waarin zij zich gediscrimineerd voelen zijn: 'bij contacten in het openbaar, zoals op straat, in de winkel etc.', 'bij het zoeken naar werk' en 'op mijn werk'.⁸¹
- Er is geen specifieke informatie beschikbaar over polarisatie. Wel gaven respondenten aan dat segregatie in de Eindhovense wijken een zorgpunt is, zeker op langere termijn. Segregatie en polarisatie zijn een thema binnen het Veiligheidshuis. Dit roept wederom de vraag op of dit tot de taakstelling van dit overlegplatform behoort.

7.3 Wat wordt eraan gedaan?

Georganiseerde criminaliteit/organisatiecriminaliteit

- In het kader van het bestrijden van de georganiseerde criminaliteit is onder meer hennep een specifiek thema. Hennep is voor 2009 door de driehoek als een van de stadsbrede prioriteiten benoemd. Binnen de bestuurlijke aanpak is als onderdeel van

79 NCTb, Salafisme in Nederland. Een voorbijgaand fenomeen of een blijvende factor van belang?, maart 2008, p.25- 30.

80 Eindhoven – Rapport 1097: Eindhovenaren van her en der, Integratiemonitor 2008, deel 2, augustus 2008, p. 47 – 49.

81 Idem, p.49.

het BITE team, het BITE- hennep team opgericht. Dit team is operationeel vanaf 2007. In een publieksfolder is aandacht gevraagd voor het tegengaan van hennepcultuur.⁸² In 2008 zijn er op 148 adressen acties geweest tegen hennep. De volgende punten vallen op: in 8 gevallen betrof de hoeveelheid gevonden hennep meer dan 200 kg; In 5 gevallen was de gevonden hoeveelheid groter dan 300 kg; de grootste vangst betrof 2000 kg (in mei 2008); 112 keer is er 10 of minder kg in beslag genomen.

- De politie is onder meer actief tegen mensenhandel. De mensenhandel speelt in ieder geval rond prostitutie. Een belangrijke rol is weggelegd voor het Prostitutie- Controle Team van de politie. De politie geeft aan dat in 2008 er vanuit de controles door dit team wekelijks signalen van mensenhandel naar voren kwamen. Samen met de gemeente wordt onder meer toegezien op correct beheer en transparante bedrijfsvoering op het Beakelandplein waar prostitutie gecentraliseerd is.

Radicalisering en terrorisme

- In de Agenda Sector Openbare Orde en Veiligheid 2009 worden op het terreinen polarisatie, radicalisering en terrorisme de volgende taken benoemd: het opbouwen, onderhouden en actualiseren van de Sfeermonitor (zie onderstaande) en met partners uitvoering geven aan meerdere projecten over polarisatie en radicalisering. Specifieke aspecten daarbinnen zijn: het verzamelen en vertalen van signalen en ontwikkelingen op nationaal en internationaal niveau die mogelijke consequenties met zich brengen voor de lokale context; het bij voorkeur preventief opereren bij dreigende polarisatie, radicalisering en terrorisme; het samen met partners uitvoering geven aan specifieke projecten en kennisbevordering (zie onderstaande).⁸³
- Net als verschillende andere gemeenten in Nederland heeft Eindhoven activiteiten ontplooid binnen het nationale Actieplan Polarisatie en radicalisering 2007- 2011. De activiteiten hebben als doel het voorkomen en bestrijden van mogelijke polarisatie en radicalisering. Er zijn in dit kader informatiesessies verzorgd voor eerstelijnsprofessionals van onder meer de politie, onderwijs en welzijns- en jongerenwerk. De trainingen waren gericht op het herkennen van signalen van polarisatie en radicalisering en de wijze hoe hiermee om te gaan. Uit een eerste expertmeeting die door gemeente werd belegd over dit onderwerp werd de thematiek door professionals als een probleem ervaren, zo maakte een respondent duidelijk. Tegelijkertijd ontbreekt het professionals aan handvatten om polarisatie en radicalisering te herkennen. De sessie bleek niettemin nuttig voor de uitwisseling van beelden/perspectieven en de creatie van een gezamenlijk draagvlak om met de problematiek aan de slag te gaan. De trainingen zijn onderdeel van het project Sfeermonitor: een netwerk van formele en informele sleutelpersonen. De training gericht op professionals vond plaats onder de noemer 'Ik zie, ik zie, ik zie wat jij niet ziet' en is ontwikkeld in samenwerking tussen Forum, Palet en het Veiligheidshuis.
- Reguliere activiteiten, zoals het tegengaan van discriminatie, kunnen als positief bij effect hebben dat de voedingsbodem voor radicalisering en polarisatie wordt verkleind. Eindhoven valt onder het adviespunt discriminatie Zuidoost Brabant.
- Er zijn verscheidene preventieprojecten gericht op het voorkomen van radicalisering gestart/benoemd. Een voorbeeld is het project *Empowerment van (moslim) jongeren (het vergroten van weerbaarheid en tegengaan van radicalisering onder moslimjongeren door middel van trainingweekenden)*,⁸⁴ *Educatief theater in de klas* (: bestrijding van discriminatie en het tegengaan van radicalisering van jongeren door middel van theater); *project identiteitscirkels* (kwetsbare jongeren in gedrag en ideeën,

82 Gemeente Eindhoven, Stop Hennepcultuur, augustus 2007

83 Gemeente Eindhoven, Agenda Sector Openbare Orde en Veiligheid, maart 2009, p. 4.

84 . De uitvoering ligt bij Samenwerkingsverband Marokkanen Nederland (SMN)

- kennis laten maken met elkaar middels een dialoog over gelijkenissen en verschillen); *“radicaal doe effe Normaal”* Een theaterproductie).⁸⁵
- Het gemeentelijk netwerk bestaat uit een formele (binnen)ring van professionals en instellingen en een informele (buiten)ring van sleutelpersonen. Het netwerk heeft eigenlijk tweeledig doel: het genereren van informatie, bijvoorbeeld in aanloop naar potentiële maatschappelijke risicogebeurtenissen zoals de film Fitna. De Sfeermonitor fungeert dan voor het peilen van de maatschappelijke stemming en eventueel te verwachtingen spanningen. De betrokken in het netwerk kunnen ook worden ingezet om daadwerkelijke dergelijke spanningen te dempen, om zodoende mogelijke escalatie te voorkomen. Dit netwerk heeft volgens respondenten zijn waarde al enkele malen duidelijk bewezen, bijvoorbeeld na meldingen over spanningen tussen leerlingen in het onderwijs. Het Veiligheidshuis fungeert als een informatie- en adviespunt voor betrokken instellingen en sleutelpersonen. Van hier uit wordt de Sfeermonitor onderhouden en wordt bij vermoedens van polarisatie en radicalisering in gezamenlijkheid met de melder een aanpak opgesteld.
 - In Eindhoven heeft een pilotproject de- radicalisering gedraaid. Deze pilot heeft ook plaatsgevonden in Winschoten. De pilot is uitgevoerd door Forum Instituut voor Multiculturele Ontwikkeling in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de NCTb. Het betrof projecten waarbinnen jongeren met vermeend extreem- rechtse denkbeelden met behulp van intensieve coachings- en begeleidingstrajecten begeleid werden bij het te re-integreren in de maatschappij. De projecten zijn onderzocht in het kader van de Monitor Racisme en Extremisme.⁸⁶ De gemeente en de politie wilde een andere richting op, omdat de inschatting was dat de twee benoemde extreemrechtse groepen te ver waren geradicaliseerd voor een deradicaliseringsproject. Dit was ook de reden voor het willen wijzigen van het project en het verleggen van de focus naar islamitische radicalisering. Dit project is niet goed afgelopen. De Anne Frank Stichting heeft in het eindrapport over het project ‘Deradicaliseren in de praktijk’ zeer negatief geoordeeld over de gemeente en de politie in Eindhoven.⁸⁷ Die kritiek is, volgens enkele respondenten die wij spraken, onterecht. De suggestie die door de Anne Frank Stichting wordt gewekt alsof betrokkenen het vermeende probleem rond rechtsradicalisering bagatelliseren, wordt niet onderschreven. Er is wat de respondenten betreft nooit een evenwichtig plan van aanpak opgesteld, waarin er ook aandacht uitging naar islamitische radicalisering.
 - In 2008 verscheen de film Fitna van Tweede Kamer lid Geert Wilders. Rond de film zijn in Eindhoven specifieke afstemmings- en preventiemaatregelen getroffen. Zowel gemeente, politie als andere partners hebben getracht om incidenten te voorkomen. Ter voorkoming van mogelijke maatschappelijke onrust en voorkoming van polarisatie heeft de gemeente voor de vertoning van de film “Fitna” een meldpunt “ALERT” opgezet.⁸⁸ Dit meldpunt was via email en telefonisch bereikbaar. Vanuit de Lumens- groep is bijvoorbeeld met een grote groep jongeren gewerkt aan een eigen film in reactie op Fitna. Dit om de jongeren op een positieve manier te laten reageren.
 - Er is een overlegplatform voor religieuze instellingen opgericht zodat de gemeente in contact blijft met deze organisaties.
 - In het kader van de APV is een protocol opgesteld voor het handhavend optreden tegen racistische graffiti.

⁸⁵ Bijlage 1: toelichting actieplan polarisatie en radicalisering:

http://www.nuansa.nl/uploads/qP/uK/qPuKOf_AplylajxedzRtVg/toelichting-projecten.doc

⁸⁶ Donselaar, van, J., Rodriguez, P.R. (red.), Monitor Racisme en Extremisme, achtste rapportage, Amsterdam /Leiden, 2008, p.59.

⁸⁷ Demant, F., Wagenaar, W. en Van Donselaar, J., Deradicalisering in de praktijk, Monitor Racisme en Extremisme, 2009.

⁸⁸ Bijlage 1: toelichting actieplan polarisatie en radicalisering:

http://www.nuansa.nl/uploads/qP/uK/qPuKOf_AplylajxedzRtVg/toelichting-projecten.doc

- Gerelateerd beleid betreft onder meer de programma's Burgerparticipatie, Meedoen en Actieve Jeugd die gericht zijn op versterking van het actief burgerschap en het voorkomen van sociale uitsluiting. Dit raakt aan factoren waarvan bekend is dat dit de vatbaarheid voor radicalisering kan vergroten.⁸⁹

Bestuurlijke integriteit

- In Eindhoven wordt ook gewerkt met de zogenoemde BIBOB aanpak: Bevordering Integriteitsbeoordeling Openbaar Bestuur. Bij de start is gekozen voor drie vakgebieden: horeca, prostitutie en coffeshops. Ook was het voornemen om de wet BIBOB op bouwvergunningen voor deze drie vakgebieden toe te passen. Dit is inmiddels het geval, zo geeft een respondent aan. De coördinator BIBOB zorgt voor de afstemming. Tips van het OM vormen belangrijke input voor de aanpak. Het aantal tips vanuit het OM neemt toe (van 2 in 2006 naar 20 in 2008). Recent is er capaciteit voor BIBOB vrijgemaakt om de slagkracht te vergroten.
- Er zijn negen regionale Coördinatiepunten Fraudebestrijding (RCF' s) die samen een landelijk dekkend kennisnet vormen voor gemeenten maar ook voor andere handhavende instanties in de sociale zekerheid en de fiscaliteit.⁹⁰ Eindhoven valt binnen het werkgebied van RCF Zuidoost Nederland. Zij ondersteunen de interventiestructuur en bevorderen het zogenaamde Programmatische handhaven. In deze structuur werken zij in interventieprojecten, samen met de Arbeidsinspectie, de Belastingdienst, de gemeenten, politie, justitie, SIOD, UWV en SVB. RCF' s moeten gemeenten ondersteunen.

7.4 Waar zitten kansen voor versterking?

- BIBOB is een potentieel belangrijk bestuurlijk middel in gemeentelijk veiligheidsbeleid. In Eindhoven zien we dat de caseload aan het toenemen is maar dat een adequate organisatie en capaciteit ontbraken. Recent is hier capaciteit voor vrijgemaakt. Om de effecten van BIBOB volwaardig te kunnen realiseren is het zaak om de ontwikkeling nauwlettend te volgen en na te gaan of de extra capaciteit voldoende is. Het ligt voor de hand om BIBOB onder te brengen bij de sector Openbare Orde en Veiligheid.
- Er bestaat een actieve aanpak van *hennep*. Hierdoor slagen gemeente, politie en anderen (binnen onder meer BITE) er in effectief hennepplantages te detecteren en op te rollen. Respondenten zijn eensgezind over het succes van deze aanpak. Zij geven daarbij aan, dat juist op dit terrein waar handhaving een centraal aspect is, de samenwerking vruchtbaar is. Het betreft een aanpak waarin de gemeentelijke regiefunctie expliciet meerwaarde heeft. Dit blijft een punt van aandacht dat zowel binnen de politie als binnen de gemeente duidelijk geagendeerd moet blijven. Hennepkwekerijen zijn meestal verbonden met georganiseerde criminaliteit. Elk jaar vindt een aantal hennepmoorden plaats zo geeft de politie aan. Er is sprake van bedreiging en afpersing. De kleine kwekers, die het slachtoffer worden van de georganiseerde criminaliteit zijn vaak ook slachtoffer en de gevolgen van het oprollen van hun kwekerij zijn vaak ingrijpend (huisuitzetting, geen inkomen, schulden, etc.). Dit behoeft aandacht in een integrale aanpak, anders dan het gezamenlijk handhaven.
- De gezamenlijke aanpak van hennepcultuur en bijvoorbeeld illegale praktijken op woonwagenvakanties is kwetsbaar in de afstemming in de keten. De aanpak vereist voortdurende afstemming met een veelheid aan partners. Die afstemming kost tijd en middelen, die een snelle, daadkrachtige inzet negatief kan beïnvloeden. Gemeentelijke aansturing en regie wordt hierbij dan ook essentieel geacht.

⁸⁹ Informatienota voor de raad Betreft 2e tussentijdse rapportage 2008 (08.R20807.001), 28 oktober 2008: p. 37

⁹⁰ www.rcf.nl

- *Radicalisering* lijkt in Eindhoven maar in beperkte mate te spelen. Er hebben zich maar in beperkte mate incidenten voorgedaan. De borging van het (de)radicaliseringsbeleid kan steviger, met name rond signalering en door een strakkere verbinding met relevante beleidsterreinen zoals jeugd en onderwijs. Door gericht te kijken naar bepaalde maatschappelijke ontwikkelingen kan ook polarisatie in beeld worden gebracht en gehouden. Dit kan onder meer door vragen toe te voegen aan de stadsmonitor. De benoemde extreemrechtse groepen behoeven blijvende aandacht.
- De beleidsmatige borging van BITE kan worden versterkt door bestuurlijke keuzes te maken over de gewenste inzet en het beoogde effect.

8 Overkoepelende observaties beleid en organisatie

8.1 Inleiding

In deze nulmeting hebben wij ons gericht op het per veiligheidsveld in kaart brengen van zowel de veiligheidsproblematiek als de aanpak daarvan. In de interviews en groepsbijeenkomsten is veel gesproken over ontwikkelingen per beleidsveld, maar ook zijn er overkoepelende beelden en indrukken benoemd als het gaat om beleid, organisatie en aansturing. Ook in de analyse van de documentatie hebben wij gericht gekeken naar deze aspecten. Op basis hiervan komen wij tot enkele overkoepelende observaties.

8.2 Beleid

Betrokkenheid en inzet

Er werken vele mensen heel hard aan het vergroten van de veiligheid in Eindhoven op tal van terreinen. De gedrevenheid en betrokkenheid van veel van onze respondenten was en is groot. Aandachtspunt hier direct bij is het borgen van de kennis en ervaring van deze mensen in de organisatie, inclusief tijdige overdracht.

Voor elk van de veiligheidsvelden geldt dat er positieve ontwikkelingen zijn, in het bijzonder in de verdere versterking van de aanpak. Voor veel van de vraagstukken worden tal van instrumenten ingezet en weten diegenen die met het dossier bezig zijn relatief goed wat er speelt in de stad. De uitdagingen zitten veelal in het vergroten van de samenhang tussen dossiers en in de beleidsmatige borging.

Projectbasis, fragmentatie, bottom-up

Ons beeld is dat het veiligheidsbeleid in Eindhoven versnipperd is. Het bestaat feitelijk uit vele afzonderlijke projecten, die haast organisch zijn ontstaan en die niet altijd logisch met elkaar samenhangen. Dit is deels onvermijdelijk, gelet op het grote aantal vraagstukken op het gebied van veiligheid en gelet op de grootte van de stad. Anderzijds is overzicht wel belangrijk en op dit moment ontbreekt het aan een totaaloverzicht op het gebied van veiligheid.

Er zijn begrijpelijkerwijs vele organisaties afzonderlijk en gezamenlijk bezig met verschillende onderdelen van het veiligheidsbeleid. Het vindt vooral plaats in wijken en projecten. Daardoor ontstaat een grote hoeveelheid projecten en initiatieven. Dit is niet erg zolang dit maar bewust gebeurt vanuit overzicht en vanuit inzicht in de samenhang tussen projecten en initiatieven. Wij constateren dat dit overzicht en inzicht op dit moment ontbreekt. Een voordeel is dat er een beperkt aantal grotere partners is waarmee gericht wordt samengewerkt. Dit maakt het makkelijker om tot overzicht te (kunnen) komen.

Regie en aansturing

Het veiligheidsbeleid in Eindhoven wordt niet centraal vastgesteld en gecontroleerd. Het beleid dat wordt vastgesteld is veelal beleid op hoofdlijnen. Het is niet altijd duidelijk wat nu de beleidsmatige basis is, bijvoorbeeld wat betreft de bestuurlijke aanpak (BITE), de woon- en zorgoverlastteams en veilig ondernemen.

Het ontbreekt ook aan een integraal plan waarin alle relevante elementen van het beleid worden benoemd. Dit was ook de aanleiding om te komen tot een integraal veiligheidsplan. Dit vergt wel dat zowel de gemeenteraad als het college van B&W duidelijke keuzes maken over de elementen die terug moeten komen in het kader van integrale veiligheid.

Er bestaat op dit moment nog geen duidelijkheid over het veiligheidsbeleid (en de visie hierop) voor de lange termijn. Dat betekent ook dat er geen expliciete doelen zijn waarnaar de verschillende organisaties kunnen streven. Het is tevens onduidelijk wanneer bepaalde successen daadwerkelijk gerealiseerd zijn. Dat maakt het veiligheidsbeleid op dit moment op onderdelen te algemeen. Het zal noodzakelijk zijn meer expliciete doelen vast te stellen.

Nagenoeg zonder uitzondering gaven respondenten aan dat zij behoefte hebben aan duidelijke prioriteiten en aan visie: waar moet het naartoe bewegen?

Een algemeen aandachtspunt is de ontwikkeling wat betreft bevoegdheden van de burgemeester en de Officier van Justitie. Deze worden steeds verder verruimd, ook in toekomstige wetgeving. Het is belangrijk om dit gericht met partners te bespreken en te doordenken wat betreft de mogelijkheden en implicaties die dit heeft voor de aanpak van veiligheidsproblemen.

Er is aandacht vereist voor eventuele consequenties van de wereldwijde economische en financiële crisis voor de veiligheid. Mogelijke gevolgen die worden genoemd zijn een toename van lichte vergrijpen zoals winkeldiefstal of valse of onjuiste belastingaangiftes, maar ook een druk op maatschappelijke verhoudingen waarin bepaalde groepen in de samenleving als zondebok worden gezien voor de economische malaise. In het kader van Digipanel is eerder aan de deelnemers vragen voorgelegd over de crisis, mede in relatie tot veiligheidsaspecten.⁹¹ Het grootste deel van de DigiPanel respondenten in dat onderzoek gaf aan dat de gemeente juist moest investeren. Maatregelen ter bestrijding van de criminaliteit werden hierbij als belangrijkste maatregelen benoemd, gevolgd door onderwijs en gezondheidszorg. Het is zaak om de eventuele gevolgen van de financiële crisis voor de veiligheid te doordenken. Ga bij politie en anderen (zoals de politie, schuldsanering, welzijn) na of zij effecten zien of verwachten. Besteed aandacht aan groepen die al kwetsbaar waren en let op delicten waar snel geld wordt omgezet. Ook ontwikkelingen van jeugdgroepen verdienen aandacht in dit licht. Blijf periodiek aandacht houden voor eventuele (signalen van) negatieve effecten.

Ruim 12 procent van de deelnemers aan digipanel (het veiligheidsonderzoek) is het eens of zeer eens met de stelling dat het gemeentebestuur en de politie de juiste prioriteiten hebben gesteld in het veiligheidsbeleid in de afgelopen vijf jaar. Meer dan 23 procent is het hier niet mee eens. De meeste mensen zijn neutraal of weten het niet.

8.3 Organisatie en aansturing

Fijnaut

Het voorgaande vergt duidelijke centrale sturing. De organisatie rond veiligheid is volop in beweging, mede naar aanleiding van het rapport van de Commissie Fijnaut. Toch kunnen er, zo geven respondenten uit meerdere disciplines aan, nog verdere verbeteringen worden doorgevoerd. Dit betreft met name de verdere implementatie van wijzigingen waartoe is besloten.

De belangrijkste aanbevelingen van de Commissie Fijnaut zijn opgevolgd. De driehoek functioneert meer gestructureerd, het OM speelt een belangrijker rol en de politie heeft haar organisatiestructuur aangepakt. De meeste onderwerpen zijn duidelijk belegd. Ook is een sector Openbare Orde en Veiligheid gecreëerd en is een kwartiermaker aangetrokken die mede tot taak heeft op tot integraal veiligheidsbeleid te komen en de sector Openbare Orde

⁹¹ Digipanel: Kredietcrisis (week 11, 2009; response: ca 2100 respondenten, 62%)

en Veiligheid verder vorm en inhoud te geven. Vanwege het recente karakter van deze wijzigingen, is het in de praktijk nog zoeken en proberen: wat werkt en wat niet.

De organisatie is in beweging en dit betekent ook dat gezocht moet worden naar de beste manier van samenwerken, ook binnen de zeer jonge sector Openbare Orde en Veiligheid. Op dit moment werkt een kwartiermaker aan het verder ontwikkelen van de sector, met name wat betreft de organisatievorm en werkwijze. Het is ons inziens belangrijk dat duidelijk is voor zowel medewerkers van de gemeente als voor externe partners wie binnen de gemeentelijke organisatie de hoogste ambtenaar is als het gaat om veiligheidsvraagstukken. Dit kan niet gelden voor alle vraagstukken met een relatie met veiligheid, maar er moet wel een duidelijk herkenbare leidinggevende zijn voor integrale veiligheid. Dit is op dit moment nog niet geborgd.

Mandaat binnen Sector OOV

Ons beeld is dat formele lijnen rond het informeren en adviseren van de burgemeester niet door iedereen op dezelfde wijze worden beleefd. Meerdere respondenten gaven aan 'eigen lijntjes' te hebben met de burgemeester of met wethouders. Deze lijnen worden benut voor het benoemen van zorgen dan wel het aankaarten van bepaalde vraagstukken. Dit volgt mede uit een ander veel gehoord beeld bij respondenten, dat de slagkracht binnen de gemeente op het gebied van veiligheid beperkt is. Trajecten kosten veel tijd en het is niet altijd duidelijk wie nu ambtelijk over voldoende mandaat beschikt om knopen door te hakken en besluiten, indien noodzakelijk, kan 'overrulen'. Dit is ook lastig voor de belangrijkste samenwerkingspartners zoals politie en Openbaar Ministerie, waar juist duidelijk is wie zeggenschap heeft en als het erop aan komt 'de laatste stem'. Dit is mede aanleiding om zelf bestuurlijk contact te zoeken. Dit brengt het risico met zich mee dat het informeren en het adviseren te gefragmenteerd verloopt. Op deze wijze zat en zit er nog onvoldoende regie op de beleids- en besluitvorming op het gebied van veiligheid. Een duidelijke ambtelijke taak- en rolverdeling en afspraken over de wijze van informeren en adviseren van het bestuur komt de kwaliteit van de advisering ten goede. Een randvoorwaarde om de gewenste taakverdeling ook af te dwingen is bestuurlijke discipline in het tegengaan/afhouden van dergelijke contacten.

Het Veiligheidshuis: postief instrument, maar ook kritische aandachtspunten

In de afgelopen jaren is veel tijd en energie gestoken in de ontwikkeling van het Veiligheidshuis. Dit Veiligheidshuis wordt door alle betrokkenen gewaardeerd, zo is ons beeld. De verschillende casuoverleggen die hier plaatsvinden vormen een waardevol instrument binnen het gemeentelijk veiligheidsbeleid. Er zijn nog wel enkele vragen ten aanzien van de institutionele inbedding van het Veiligheidshuis mede in relatie tot de Sector Openbare Orde en Veiligheid. In de beeldvorming lopen het Veiligheidshuis en de Sector OOV door elkaar, mede omdat medewerkers zich als medewerkers Veiligheids profileren daar waar zij feitelijk de Sector OOV vertegenwoordigen. Mede vanwege het feit dat de sector fysiek is ondergebracht binnen het Veiligheidshuis is – in ieder geval in de beeldvorming bij partners – niet duidelijk wat nu specifiek Veiligheidshuis of Sector Openbare Orde en Veiligheid is. Veiligheidshuis en Sector OOV zijn haast identiek aan elkaar, de begrippen worden in praktijk door elkaar heen gebruikt. Huisvesting is hierbij een aandachtspunt.

De beleidsontwikkeling ligt primair bij de Sector OOV, in afstemming met partners uit het Veiligheidshuis. Nu ontstaat soms het beeld dat het Veiligheidshuis beleidsontwikkeling verzorgt. De uitvoeringservaringen en de verzamelde kennis van betrokken partners maakt het Veiligheidshuis een belangrijk onderdeel van de beleidsvorming, mede vanuit een signalerende rol. Ook het consulteren van partners en het doordenken van de

uitvoerbaarheid zijn aspecten die prima passen bij de ervaring en expertise van het Veiligheidshuis.

Naast de lof voor het *instrument* Veiligheidshuis bestaat er ook kritiek. Het Veiligheidshuis zou, zo maken respondenten duidelijk, momenteel suboptimaal werken. Enerzijds doordat haast automatisch 'veiligheidsthema's' ondergebracht worden binnen het veiligheidshuis, waar mogelijk een oude, traditionele aanpak door een van de betrokken organisaties zou volstaan. Ook een herbezinning op de oorspronkelijke kernthema's van het Veiligheidshuis is noodzakelijk. Anderzijds doordat de kracht van het Veiligheidshuis, te weten de koppeling van de strafrechtelijke en zorgcomponent, in evenwicht moet blijven. Enkele respondenten noemen dit als aandachtspunt. Hierdoor worden mogelijk niet die effecten gerealiseerd die in praktijk wel mogelijk zijn. Bovenstaande aspecten brengen het risico met zich mee van een afname van de kwaliteit van gepleegde interventies.

In de verdere ontwikkeling is het ons inziens belangrijk dat er een gedegen beleidsmatige borging is voor die onderwerpen die in het Veiligheidshuis worden opgepakt. De Gezagsdriehoek kan thema's weliswaar voordragen aan de kleine stuurgroep, maar uiteindelijk beoordelen en beslissen de deelnemende partnersorganisaties of bepaalde thematiek tot de aanpak in het Veiligheidshuis behoort. Ook zou het goed zijn als er meer gericht wordt gerapporteerd over behaalde resultaten, ook wat betreft het effect van de aanpak (naast het proces zoals de verbeterde samenwerking). Het moet inzichtelijk gemaakt worden welke procesresultaten, maar ook effectresultaten zijn gerealiseerd. Het is belangrijk dat in de analyse van veiligheidsvraagstukken steeds wordt gekeken wat het probleem is, wie welk aandeel kan leveren en of dat door partners afzonderlijk of binnen een gezamenlijke aanpak vanuit het Veiligheidshuis dient te gebeuren. Het Veiligheidshuis is een van de in te zetten middelen. Ons beeld is dat het Veiligheidshuis regelmatig taken op moet pakken die anderen laten liggen.

Door de vorming van de afdeling *VTH* is de handhaving en het toezicht geconcentreerd en kan slagkracht worden gerealiseerd. De aanpak door middel van *BITE* is ontstaan als aanvulling op de handhavende taken van de gemeente. Deze bestuurlijke aanpak kan steviger worden geborgd waarbij een mogelijkheid is om dit integraal onderdeel uit te laten maken van de afdeling *VTH*. *BIBOB* heeft potentie maar is qua slagkracht en aansturing niet helemaal op orde. Dit kan binnen de Sector Openbare Orde en Veiligheid steviger worden belegd.

In toenemende mate is in Nederland aandacht voor wijkgericht werken. De gemeente Eindhoven werkt al veel langer met een combinatie van stedelijke initiatieven en specifieke aandacht voor gebieden en wijken. In zogenoemde stadsdeelteams zijn specifieke taken belegd. Veiligheid is niet een uitgewerkte taak, maar het werk van de teams raakt op momenten wel aan veiligheidsvraagstukken, bijvoorbeeld rond leefbaarheidsissues. Indien er zich acute veiligheidsproblematiek manifesteert, kan functionele inzet gepleegd worden door zogeheten veiligheidsprojectleiders. Een ander initiatief betreft zogeheten interventieteams die zijn opgericht om problemen in enkele wijken aan te pakken. In het kader van de krachtwijkenaanpak worden in drie wijken in Eindhoven gewerkt aan de specifieke aanpak die daarbij hoort. In de aanpak van onveiligheid en het verbeteren van de objectieve veiligheid en veiligheidsbeleving speelt dit sublokale niveau een belangrijke rol. Aanwezigheid in de wijken en daadkrachtig kunnen optreden in wijken is belangrijk om problemen aan te pakken. Dit kan zijn in het kader van handhaving, onderhoud en beheer, politiezorg, etc. Een aandachtspunt in de organisatorische borging van integrale veiligheid, is de wijze waarop ook het sublokale niveau wordt betrokken. Mogelijkheden zijn bijvoorbeeld een veiligheidscoördinator per

stadsdeel of een meer uitvoeringsgerichte functionaris die tot taak heeft om lokale problemen te signaleren en op te lossen. Dit laatste is in Rotterdam bijvoorbeeld belegd bij de zogenoemde Stadsmarinier.

Een aandachtspunt is de capaciteit aan de kant van de politie. Nagenoeg alle respondenten hebben het beeld dat de capaciteit ontoereikend is. Wij delen dit beeld. Het duurt enige tijd voordat de nieuwe instroom bij de politie ook inzetbaar is. Echter, er is veel te winnen bij een duidelijke bestuurlijke prioriteitstelling in combinatie met een heldere afbakening van onderlinge taken en verantwoordelijkheden. Op deze manier kan ten alle tijden schaarse capaciteit op adequate wijze worden ingezet. De recente organisatiewijzigingen bij de politie en ook wijzigingen in de wijze van planning (jaarplan voor de stad) bieden belangrijke kansen voor het verder aansluiten van de politieke en gemeentelijke aanpak. In de praktijk moet blijken of de doorgevoerde wijzigingen het gewenste effect hebben.

Aandachtspunt is de beeldvorming over het OM. Meerdere respondenten gaven aan dat het OM regelmatig ontbreekt bij veiligheidsoverleggen.

8.4 Informatie

Integrale veiligheidsanalyses vereist

De zeggingskracht van 'cijfers' is altijd relatief. Vaak zijn er beperkingen in de systemen en in het gebruik van systemen die onder deze cijfers liggen. Dit zorgt per definitie voor beperkingen en cijfers moeten dan ook niet direct als 'hard' worden beschouwd. De cijfers geven wel een belangrijk beeld, maar moeten altijd worden gecombineerd met andere, meer kwalitatieve informatie. In dit rapport hebben wij op een aantal punten gebruik gemaakt van cijfers van met name de politie.

Tijdens het onderzoek hebben wij ons meer dan eens verbaasd over de hoeveelheid beschikbare informatie op tal van onderwerpen. Dit betreft zowel informatie die in systemen is vastgelegd, als ervaringskennis en 'straatkennis' die aanwezig is bij tal van functionarissen, zowel in handhaving, bij de gemeente, bij de politie, bij zorgpartners als binnen het welzijnswerk. Tezamen beschikken deze functionarissen over waardevolle informatie en inzichten. Tegelijkertijd constateerden wij dat deze kennis maar beperkt samenkomt en wordt benut. Dit gebeurt wel in specifieke overleggen zoals bijvoorbeeld in het Veiligheidshuis. Echter, het overkoepelend met elkaar delen van beelden en kennis en het gezamenlijk stellen van een problemdiagnose op het gebied van veiligheid, vindt beperkt plaats.

Op basis van de beschikbare informatie kan – meer dan nu wordt gedaan – gericht worden ingezoomd op bijvoorbeeld delicten en kan worden nagegaan waar dit speelt, wat het daderprofiel is, wat de pleegplaats is, etc. Op deze wijze kan gericht inzichtelijk worden gemaakt wat er waar speelt en wat aangrijpingspunten voor een aanpak zijn. Aan de basis van een wijkgerichte aanpak dient altijd een integrale analyse ten grondslag te liggen, waarin helder wordt wat het probleem is en wie, vanuit welke deskundigheid en taakstelling een bijdrage kan leveren aan een mogelijke oplossing. Momenteel wordt in enkele gevallen voor specifieke thema's data gegenereerd, maar dit is niet een structureel onderdeel van de beleidsontwikkeling. Hierdoor bestaat het risico dat beleid wordt gefundeerd op aannames en gevoelens. De buurtmonitor en ook de uitgevoerde veiligheidsanalyses (door BIO) zijn waardevolle instrumenten. Echter, er zijn meer relevante onderwerpen en ontwikkelingen die hierin niet aan de orde komen.

De gemeente beschikt niet over een passend informatiesysteem op grond waarvan de cruciale informatie ten aanzien van veiligheid en ten aanzien van de verschillende beleidsdoelen kan worden verkregen. De bestaande rapportages betreffen steeds elementen van het veiligheidsbeleid. Ook hier geldt de reeds onderkende noodzaak van een meer gerichte wijze van informeren van het bestuur over veiligheidsontwikkelingen. Er is geen totaaloverzicht van relevante veiligheidsdossiers. De bij de gemeente beschikbare analysecapaciteit is beperkt.

Ons beeld is dat er op basis van zowel kwantitatieve data, niet alleen uit politiedossiers, alsmede kwalitatieve informatie (ervaringen, beelden professionals, etc.) meer gericht input kan worden gegeven aan de beleidsontwikkeling. Ook kan dit het komen tot prioriteiten en het maken van bestuurlijke en politieke keuzes faciliteren. Dit vergt wel een gerichte informatievraag vanuit het college dan wel vanuit de gemeenteraad. Het moet duidelijk zijn wat de burgemeester, het college en/of de gemeenteraad willen weten als basis/input voor de eigen discussie, analyse en beoordeling. Bestaande instrumenten bieden informatie en ook ad-hoc voor specifieke dossiers wordt informatie verzameld die ook wordt geanalyseerd en geduid. Er wordt ons inziens verder slechts beperkt gevraagd naar meer informatie over veiligheidsontwikkelingen.

Lastig is dat wij gedurende het onderzoek veel verschillende politiecijfers hebben ontvangen, zoals verschillende versies van politiejaarverslagen. Voor cijfers geldt dat er verschillende type cijfers zijn met een verschillende zeggingskracht. Dit maakt vergelijkingen lastig, ook bijvoorbeeld in vergelijking met gemeentelijke cijfers. Definities van delicten kunnen verschillen en dit beïnvloedt de analyse.

9 Conclusies en aanbevelingen

9.1 Inleiding

In dit afsluitende hoofdstuk presenteren wij onze bevindingen. Hierbij geldt als belangrijk aandachtspunt dat de thematiek van deze rapportage dusdanig breed is, dat er vele tientallen observaties en aandachtspunten zijn benoemd in de eerdere hoofdstukken. De inventarisatie per veiligheidsveld en de observaties, aandachtspunten en aanbevelingen vormen de belangrijkste opbrengst van dit onderzoek, omdat dit input vormt voor de volgende stap naar integrale veiligheid. Deze veelheid aan punten moet worden uitgewerkt en omgezet in een uiteindelijk door de gemeenteraad vastgesteld uitvoeringskader integrale veiligheid. Het uitvoeringskader betreft toekomstig beleid dat de analyse de sleutelementen van een veiligheidsvisie en strategie benoemt, alsmede de inhoudelijke en organisatorische maatregelen die prioriteit verdienen.

In dit hoofdstuk benoemen wij kort enkele aandachtspunten per veiligheidsveld. In aanvulling hierop benomen wij overkoepelende bevindingen en doen wij overkoepelende aanbevelingen. Wij besteden ook specifiek aandacht aan de organisatorische aspecten.

9.2 Overkoepelend beeld

Grootstedelijke problematiek

Eindhoven is een grote stad die dan ook kampt met grootstedelijke veiligheidsproblematiek. In de beeldvorming is, mede onder invloed van de AD Misdaadmeter, Eindhoven met enige regelmaat, al dan niet terecht, een 'onveilige' stad. Er gebeurt van alles, positief en negatief als het gaat om veiligheidsrisico's. Er wordt in Eindhoven door velen heel hard gewerkt aan het vergoten van de veiligheid en van de veiligheidsbeleving. Een veiligheidsbeleving die in de loop van de jaren gestaag steeds 'beter' wordt, in die zin dat minder mensen zich onveilig voelen.

Er worden tal van acties ondernomen in elk van de in deze nulmeting onderzochte veiligheidsvelden. Er is ook veel kennis over en inzicht in de lokale problematiek bij tal van professionals in de stad. Ook de bereidheid tot samenwerken is groot. Dit laatste is zichtbaar in het grote aantal multidisciplinaire projecten en overleggen. In de aanpak wordt zowel gewerkt aan het aanpakken van het delict of veiligheidsvraagstuk, de dadergroepen alsmede de gebieden waar deze zich manifesteren.

Cijfers: een grillig patroon

Voor enkele delictsoorten geldt dat politiecijfers (aangiften en ambtelijk verbalen) een toename laten zien daar waar andere delicttypen een daling laten zien. Er zitten opvallende ontwikkelingen bij (zoals de toename van fietsendiefstal), maar meestal gaat om een jaarlijks wisselend beeld waarbij er afwisselend een toe- of afname te zien is. Relativering van de cijfers is ook nodig: er zitten beperkingen aan de betrouwbaarheid en zeggingskracht van cijfers. Cijfers geven wel signalen die aanleiding kunnen zijn voor nader onderzoek. Ook de oplossingspercentages geven een beeld: het laat zien in hoeverre het lukt om verdachten aan te houden. Een tweede is of deze verdachten ook worden veroordeeld. De oplossingspercentages voor 2008 laten een verschillend beeld zien, enkele verbeterde scores en enkele minder goede scores.⁹²

⁹² Politiejaarverslag 1998 met oplossingscijfers

Er is niet een beeld mogelijk in termen van 'het gaat goed' of 'het gaat slecht'. Er is vooral beweging en dynamiek, zowel in de problematiek als in de aanpak. Er zijn recent belangrijke organisatorische wijzigingen doorgevoerd binnen de belangrijkste veiligheidspartners. De gemeente zoekt nog naar de best passende organisationele invulling van het veiligheidsdossier.

Er is zeker ruimte voor versterking. Het gaat daarbij niet zozeer om het ontwikkelen van nieuwe methoden maar eerder om het beter organiseren, het gericht benutten van de beschikbare informatie en het geven van meer richting: visie en prioriteiten.

9.3 Kansen voor versterking van de organisatie en aansturing

Versterk de interne regie op veiligheidsbeleid

- Het is belangrijk dat helder is hoe de burgemeester en hoe het college van B&W wordt geïnformeerd en geadviseerd rond veiligheidsvraagstukken. De rollen en verantwoordelijkheden moeten duidelijk zijn en de dossiers moeten herkenbaar belegd zijn binnen de organisaties en/of bij partners buiten de gemeente. De ingezette versterking moet worden geïntensiveerd en er moeten op korte termijn keuzes worden gemaakt.
- Een belangrijk randvoorwaarde voor regie is dat de burgemeester moet beschikken over een zware ambtelijk adviseur, te vergelijken met wat in andere grote steden de Directeur Veiligheid is. Dit op basis van een vooraf opgesteld functieprofiel. Het gaat om een ambtenaar die op hoog niveau kan afstemmen met de driehoekspartners en die voldoende invloed en positie heeft om aan te jagen en om anderen actief aan te spreken op hun verantwoordelijkheid. Het moet binnen de gemeente en bij partners duidelijk zijn dat deze functionaris de hoogste ambtelijk adviseur veiligheid is van de burgemeester en van het college. Deze functionaris geeft op ambtelijk niveau directief leiding aan de uitvoering van het (op te stellen) integraal veiligheidsplan, in afstemming met direct betrokken leidinggevendenden. Tevens dient deze functionaris te kunnen beschikken over voldoende bevoegdheden, capaciteit en middelen om het integraal veiligheidsbeleid te kunnen uitvoeren. Voorop staat het mandaat en doorzettingenkracht. De beheersmatige verantwoordelijkheid van de gemeentesecretaris moet versterkend werken, maar de leidinggevende functionaris moet zelfstandig inhoudelijk kunnen adviseren aan het bestuur. Deze opzet moet in de praktijk ook aantoonbaar werken waarbij de leidinggevende voor veiligheid namens en in afstemming met andere leidinggevende zorg draagt voor de integrale rapportage over veiligheid aan het bestuur.
- Voorzie in ambtelijke afstemming over de uitvoering van het integraal veiligheidsbeleid, bijvoorbeeld in de vorm van een stuurgroep en werkgroep.
- Investeer in visievorming en beleidsmatige borging. Zorg dat er duidelijke bestuurlijke en politieke keuzes zijn gemaakt op de verschillende veiligheidsdossiers. Dit steeds vanuit een visie op de gewenste situatie op zowel de korte als de middellange en/of langere termijn. Ons beeld is dat op dit moment de beleidsmatige borging voor veel veiligheidsdossiers te beperkt is. Er is vooral veel uitvoering.

Continueer de inspanningen gericht op het komen tot een integraal veiligheidsbeleid

- De inspanningen gericht op het ontwikkelen van een integraal veiligheidsplan moeten intensief worden voortgezet. In dit plan moeten duidelijke meetbare doelstellingen zijn opgenomen, evenals een heldere verdeling van verantwoordelijkheden. Hierbij moet een onderscheid worden gemaakt in een trekker en in uitvoerende partners. Er moet een sector leidend zijn voor ieder thema.

- Het integraal veiligheidsbeleid dient centraal te worden gestuurd en gecontroleerd. Bij de totstandkoming van het beleid kunnen alle betrokken een rol hebben maar de gemeente moet een duidelijke trekkende rol hebben, tenzij op specifieke dossiers anders is bepaald. De gemeenteraad moet tot prioriteiten komen en het bestuur moet zorg dragen voor het zo goed mogelijk realiseren hiervan. De gemeente houdt altijd een actieve monitorende en stimulerende rol. Binnen de eigen organisatie moeten sectorhoofden zich committeren aan het veiligheidsplan en ook de benodigde capaciteit vrijmaken voor het realiseren van de doelstellingen.
- De hoogste veiligheidsambtenaar moet een coördinerende rol krijgen in de realisatie van het integraal veiligheidsbeleid. Het moet duidelijk zijn op welke dossiers deze functionaris zelf trekker is en welke dossiers bij anderen zijn belegd. Er moeten duidelijke afspraken worden gemaakt over de wijze waarop de coördinator wordt betrokken. Een mogelijkheid hiertoe is inzage vooraf in relevante stukken.
- In het beleid moet veiligheid een herkenbare plaats krijgen. Door het opnemen van een veiligheidsparagraaf kan in de beleidsontwikkeling worden geborgd dat veiligheid altijd een plaats krijgt. De coördinator integrale veiligheid moet expliciet worden betrokken bij het opstellen van de veiligheidsparagraaf.
- Integraal veiligheidsbeleid is een collegiale verantwoordelijkheid van het hele college. De burgemeester heeft hierbij een belangrijke rol. De burgemeester is bestuurlijk trekker voor het geheel en per dossier is vastgelegd welke wethouder dossierhouder is.
- Het integraal veiligheidsbeleid is zeker niet alleen afhankelijk van de gemeente, gemeentelijke diensten en de politie. Veel andere organisaties hebben een belangrijke rol in het veiligheidsbeleid. Met deze organisaties dienen door de burgemeester harde afspraken gemaakt te worden over hun bijdragen aan het veiligheidsbeleid in Eindhoven.

Versterk de bestuurlijke informatievoorziening

- Om het beleid daadwerkelijk te kunnen uitvoeren is het noodzakelijk dat de burgemeester en de ambtelijk trekker beschikken over adequate informatie. Ten behoeve van de uitvoering van het veiligheidsbeleid dient een dashboard te worden ontwikkeld waardoor het mogelijk wordt op centraal niveau steeds een beeld te hebben van de belangrijkste cijfers en analyses op vooraf vastgestelde variabelen op het terrein van veiligheidsbeleid. De informatievoorziening dient hiervoor aangepast te worden. Het dashboard richt zich op de cruciale doelstellingen in het integraal veiligheidsplan.
- De beschikbare informatie (kwantitatief en kwalitatief) bij de politie, bij gemeentefunctionarissen en bij anderen kan meer gericht worden benut voor het analyseren van de veiligheidssituatie. Dit gebeurt idealiter op sublokaal niveau, bijvoorbeeld op wijkniveau. Een dergelijke analyse stelt in staat tot gerichte keuzes in de aanpak per veiligheidsvraagstuk. Door middel van een veiligheidsindicator kan dit inzichtelijk en toegankelijk worden gemaakt. Dit maakt monitoring mogelijk en is belangrijke sturingsinformatie voor het bestuur. Met een rapportcijfer per wijk kan jaarlijks aangegeven worden wat de stand van zaken is met betrekking tot de veiligheid in een wijk en in de gemeente als geheel. Een voorbeeld hiervan is de veiligheidsindex van de gemeente Rotterdam. Dit is al eerder ook in Eindhoven aan de orde geweest, maar is (nog) niet gerealiseerd.
- Maak steviger gebruik van integrale analyses: oorzaak, locaties, aantallen, etc.

Kijk kritisch naar de beschikbare capaciteit

- De haalbaarheid van veel van deze aanbevelingen en van het integraal veiligheidsbeleid is voor een groot deel afhankelijk van de beschikbare capaciteit bij alle betrokken organisaties maar in het bijzonder bij de gemeente en de politie. Met voorrang dient bezien te worden of op basis van de huidige capaciteit deze taken gerealiseerd kunnen worden. Het lijkt er op dat Eindhoven structureel onvoldoende capaciteit beschikbaar heeft.

Verduidelijk relatie/rol Veiligheidshuis en sector openbare orde en veiligheid

- Evalueer de organisatie en werking van het Veiligheidshuis. Na een periode van opstart, groei en ontwikkeling is nu een periode van bestendiging aangebroken. Evalueer welke positie het Veiligheidshuis in het veiligheidsbestel van de gemeente Eindhoven moet innemen. En ga na welke taken, rollen en bevoegdheden daar het beste bij passen zodat sterkt punten behouden blijven en waar mogelijk versterking kan worden gerealiseerd.
- Maak duidelijk wat de rol van het Veiligheidshuis is en wat specifiek een rol van de Sector Openbare Orde en Veiligheid. Vermijd verdere foutieve beeldvorming over rollen en over welk dossier waar belegd is. Maak de resultaten van het gevoerde veiligheidsbeleid nadrukkelijk zichtbaar en inzichtelijk.

Kom tot een structurele borging van veiligheid in de stadsdelen

- Er zijn verscheidene initiatieven als het gaat om een gebiedsgerichte, wijkgerichte of buurtgerichte actie. Veelal wordt op basis van ontstane problematiek gekomen tot een aanpak. Idealiter verloopt dit minder ad-hoc en is de veiligheidscomponent structureel belegd binnen de stadsdeelteams. Dit kan een stadsdeelcoördinator veiligheid zijn, maar bijvoorbeeld ook een vrijgestelde functionaris die vooral opkomende problemen moet signaleren en zoveel als mogelijk oplossen, dit in nauwe afstemming met andere partners.

Kom tot een adequate invulling van het veiligheidsdossier op de gemeentelijke website

- De informatie over veiligheid op de website is te verstopt en zeer summier. Dit doet geen recht aan het belang van het onderwerp en aan al datgene dat in het kader van veiligheid wordt gedaan. Zorg voor gerichte informatie over te selecteren veiligheidsvraagstukken, inclusief tips (preventief) en goede verwijzingen naar andere vindplaatsen voor aanvullende informatie.

9.4 Kansen voor versterking van de aanpak

In de voorgaande hoofdstukken hebben wij vele aandachtspunten benoemd. Deze aandachtspunten verschillen onderling sterk in zwaarte maar ook het type aandachtspunt (inhoudelijk, beleidsmatig, etc.). De voorgaande hoofdstukken dienen als input voor de verdere gedachtevorming. In deze afsluitende paragraaf benoemen wij de in onze ogen belangrijkste aandachtspunten per beleidsveld.

Algemeen

- Bestaande prioriteiten zoals vastgelegd in het werkplan van de politie voor 2009 voor de gemeente Eindhoven, gelden ook als driehoekprioriteiten. Belangrijk is dat het college nadrukkelijk wordt betrokken bij prioritering. De door de politie (en de driehoek) vastgestelde prioriteiten zijn zeker belangrijk voor 2009.

- Het nauw blijven verbinden van de aanpak van sociale kwesties met hardere veiligheidskwesties/handhavingsactiviteiten (woonwagens, achter de voordeurproblematiek ook buiten de krachtwijken, handhaving rond overlast, aanpak van hennep, problematiek rond Oost-Europeanen en dergelijke). Dit gebeurt op veel dossiers al, maar het is zaak om hier ook bij de hiervoor genoemde dossiers ter dege rekening mee te houden.
- Bespreek met de belangrijkste veiligheidspartners tenminste eenmaal per jaar de gezamenlijke beelden van en analyse van de veiligheidssituatie in Eindhoven. Benut hiervoor de stand van zaken integrale veiligheid en de uitgebreide en verstevigde analyse, maar benut tevens ook de beelden en ervaringen van andere partners.

Veilige woon- en leefomgeving

- Het is belangrijk om voldoende aandacht te hebben voor de geweldsdelicten (overval/straatroof, mishandeling, openlijk geweld). Dit raakt mensen direct en vaak hevig. Zorg voor een verdiepende analyse op basis waarvan mogelijke preventieve maatregelen kunnen worden getroffen gericht op met name pleeglocaties.
- Zorg voor het duidelijk beleggen en benoemen van die aspecten rond verslavingszorg die raken aan het veiligheidsbeleid. Zorg voor een duidelijk aanspreekpunt voor die veiligheidsaspecten en garandeer de inbreng van de veiligheidsgerelateerde aspecten in het beleid en inde uitvoering. Geef aan wat onder 'veiligheid' valt en wat niet.
- Breng de problematiek rond jonge dak- en thuislozen (en al dan niet (licht of zwaar) verslaafden) jongeren nauwkeurig in kaart, inclusief de eventuele delicten die zij plegen. Benut dit voor het waar mogelijk versterken van het zo vroeg helpen van deze jongeren.
- Breng de problematiek rond zorgmijders in kaart en verken mogelijkheden voor een alternatieve aanpak.
- Monitor de ervaringen die worden opgedaan met de aanpak van Achter de voordeur problematiek in onder meer de krachtwijken en vertaal de ervaringen naar een aanpak die ook elders in de stad bruikbaar is.

Bedrijvigheid en veiligheid

- Ga na in welke specifieke samenwerkingsprojecten met bedrijven/private partners er ontevredenheid bestaat over de gemeente en het niet (of niet volledig) nakomen van afspraken, bijvoorbeeld rond het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Het vertrouwen moet worden versterkt en dat kan alleen door het geven van het goede voorbeeld.
- Kom tot definitieve keuzes over de toekomst van Stratumseind (qua type horeca, gewenste bezoekers, etc.) zodat er een duidelijke richting is waarbinnen ook veiligheidsmaatregelen kunnen worden getroffen.
- Leg het gewenste evenementenbeleid vast inclusief een uitgewerkte visie op de wijze waarop met veiligheid moet worden omgegaan (inclusief de benodigde politiecapaciteit)
- Breng de vermeende problematiek rond Multi-gebruik (alcohol *en* drugs) tijdens het uitgaan nauwkeurig in beeld en doordenk de consequenties hiervoor voor de wijze waarop tot nu toe met preventief beleid tegen drugsgebruik en alcohol gebruik werd omgegaan.
- Volg nauwlettend de ontwikkelingen rond de pilot/proef rond coffeeshopbeleid.

Jeugd en veiligheid

- Heb en houd oog voor relevante trends en ontwikkelingen bij de jeugd in Eindhoven. Vertaal deze ontwikkelingen en trends periodiek naar mogelijke implicaties voor de veiligheid en het veiligheidsbeleid. Benut deze inzichten in het aanscherpen van met name de aanpak gericht op dadergroepen.
- Investeer in het vergroten van het vertrouwen (onder andere door het vergroten van inzicht in elkaars werkwijze) van welzijnspartners in de politie, en vice versa. Dit is een aandachtspunt in nagenoeg iedere gemeente. In Eindhoven zijn stappen gezet, maar dit kan stadsbreed worden versterkt.
- Investeer ook in de beeldvorming over jeugdhulpverleningspartners. Wees alert op het beeld dat er vooral meer coördinatie en frontoffice is, maar dat de slag- en daadkracht (met name op zeer korte termijn) niet is versterkt. Het is zaak dat partners elkaar werkterrein en elkaars belevingswereld en (on)mogelijkheden kennen en begrijpen. Dit voorkomt irritatie en frustratie.
- Blijf aandacht houden voor schoolveiligheid en betrek hier alle schooltypen bij. Investeer in het contact met de scholen over wat er speelt als het gaat om veiligheid. Ondersteun de totstandkoming van veiligheidsplannen en monitor dit nauwlettend.

Fysieke veiligheid

- Continueer de ingezette sterke lijn op het gebied van Externe Veiligheid.
- Kom tot uitvoering van de geplande opleidingen en oefeningen op het gebied van crisisbeheersing en zorg dat de benodigde gemeentelijke capaciteit ook daadwerkelijk beschikbaar is.

Integriteit en veiligheid

- Breng (idealiter op regionaal niveau) eventuele problematiek rond polarisatie en radicalisering in kaart. Dit gaat verder dan de opgestarte projecten of de basis signalering. Het gaat om het in beeld brengen van de stand van zaken op belangrijke voedingsbodempfactoren en om het monitoren hiervan.
- Kom tot een integrale aanpak van hennep waarbij ook de sociale kant wordt aangepakt daar waar mensen vanuit een uitzichtloze situatie zwichten voor druk tot het telen van hennep. Houd oog voor nazorg voor juist deze mensen na hennepacties.
- Kom tot beleidsmatige keuzes over de inzet van het instrument bestuurlijke aanpak, zoals in het Bite-team. Geef aan op welke terreinen deze inzet gewenst is en wat de resultaten moeten zijn (niet in het aantal acties, maar in het effect).

Bijlage 1 Toelichting methoden

Kernbeleid Veiligheid

In deze veiligheidsanalyse is mede gebruik gemaakt van de hoofdlijnen van de Methode Kernbeleid Veiligheid van de VNG.

De Methode Kernbeleid Veiligheid ondersteunt gemeenten bij het ontwikkelen van integraal veiligheidsbeleid. Enkele belangrijke pluspunten van de methode:

Houvast

Het ontwikkelen van integraal veiligheidsbeleid vraagt om allerlei beslissingen en een reeks van stappen. Kernbeleid Veiligheid biedt houvast bij deze onderneming, zet alles uit in een duidelijk stappenplan. Met de Methode Kernbeleid Veiligheid is integraal veiligheidsbeleid een haalbare kaart.

Breed

Kernbeleid veiligheid schrikt niet terug voor een brede definitie van veiligheid. De methode geeft écht invulling aan het begrip integraal maar zorgt er ook voor dat dit voor de gebruiker hanteerbaar blijft.

Herhaalbaar

Integraal veiligheidsbeleid is niet iets eenmaligs. Het moet onderhouden worden en na verloop van tijd worden bijgesteld. De Methode Kernbeleid Veiligheid biedt de voorwaarden voor een soepele periodieke ijking van het beleid.

Samenwerking

Samenwerking met de partners in het veiligheidsbeleid vormt een wezenskenmerk van de Methode Kernbeleid Veiligheid. Belangrijke partners zijn o.a. politie, brandweer, welzijn, corporaties, bewoners en ondernemers. De methode is een prima instrument om de samenwerking met de partners gestalte te geven. Dit begint al bij de wijze waarop beleid ontwikkeld wordt; dat gebeurt in een interdisciplinaire werkgroep.

Centraal in de methode staat een 12 stappenplan. Dit loodst de gemeente via een heldere procedure naar integraal veiligheidsbeleid. De methode is ook afgestemd op de duale werkwijze. De stappen zijn:

1. raadsuitspraak over het ontwikkelen van integraal veiligheidsbeleid (startnotitie)
2. samenstelling werkgroep;
3. startbijeenkomst werkgroep;
4. behandeling beleidsvragen 1 t/m 9 door werkgroep;
5. vaststelling prioriteiten door de raad;
6. behandeling beleidsvragen 10 t/m 20 door werkgroep;
7. opstellen kadernota door werkgroep;
8. check draagvlak door werkgroepleden bij eigen organisatie/achterban;
9. vaststelling kadernota door raad;
10. opstellen uitvoeringsprogramma door college;
11. controle uitvoeringsprogramma door raad;
12. uitvoeringsfase (jaarlijkse cycli).

Kadernota en uitvoeringsprogramma's

De kadernota bestrijkt een meerjarige periode. Operationalisering vindt plaats via jaarlijkse uitvoeringsprogramma's. Stap 10 van de methode betreft de realisatie van het eerste jaarprogramma. De uitvoering wordt aan het eind van elk jaar geëvalueerd. Op basis van de evaluatie wordt een nieuw uitvoeringsprogramma opgesteld en wordt eventueel ook de kadernota bijgesteld.

Veiligheidsvelden en veiligheidsthema's

De methode onderscheidt vijf veiligheidsvelden: veilige woon- en leefomgeving, bedrijvigheid en veiligheid, jeugd en veiligheid, fysieke veiligheid en integriteit en veiligheid. Binnen deze velden worden veiligheidsthema's onderscheiden. In de kadernota en het uitvoeringsprogramma worden de ambities en de aanpak op de vijf veiligheidsvelden beschreven.

De volgende twintig vragen zijn de centrale beleidsvragen binnen de methodiek. In de veiligheidsanalyse wordt een deel van deze vragen beantwoord.

BELEIDSVRAGEN	
Visie	
1.	Wat is de aanleiding binnen uw gemeente om integraal veiligheidsbeleid te ontwikkelen?
2.	Wat is uw strategische doelstelling?
3.	Welke uitgangspunten hanteert u bij de ontwikkeling en uitvoering van het integraal veiligheidsbeleid?
4.	Wie zijn uw strategische veiligheidspartners?
5.	Welke flankerende beleidsprocessen spelen een rol in uw veiligheidsbeleid?
Veiligheidsanalyse	
6.	Hoe is de veiligheidssituatie momenteel in de gemeente?
7.	Op welke manier wordt er momenteel aan veiligheid gewerkt?
8.	Welke omissies zijn er in de aanpak rond de veiligheidsthema's?
Prioriteiten van het beleid	
9.	Wat zijn de prioriteiten van uw veiligheidsbeleid?
Uitwerking van de aanpak	
10.	Welke aanpak kiest u per prioriteit?
11.	Wat is uw aanpak op het veld 'veilige woon- en leefomgeving'?
12.	Wat is uw aanpak op het veld 'bedrijvigheid en veiligheid'?
13.	Wat is uw aanpak op het veld 'jeugd en veiligheid'?
14.	Wat is uw aanpak op het veld 'fysieke veiligheid'?
15.	Wat is uw aanpak op het veld 'integriteit en veiligheid'?
Organisatorische borging van het beleid	
16.	Hoe positioneert u veiligheid binnen het gemeentelijk apparaat?
17.	Hoe vindt de afstemming met interne en externe partners over het veiligheidsbeleid plaats?
18.	Hoe is veiligheid politiek-bestuurlijk ingebed in uw gemeente?
19.	Hoe vindt de planning en control rond veiligheid plaats?
20.	Hoe communiceert u over het veiligheidsbeleid?

Trendanalyse

Op basis van bestaande kwantiteiten informatie is per veiligheidsveld nagegaan of er trends zijn. Op basis van het registratiesysteem van de politie (aangifte en incidentregistraties), de brandweer (meldingen van incidenten) en de gemeente (o.a. sluitingen van panden, ontruiming van hennepkwekerijen en relevante meldingen) is de periode 2005-2008 beschreven. Ook informatie van de brandweer wordt benut voor het inzichtelijk maken van trends. Aan de politie, de brandweer en de gemeente is een document toegezonden waarin is toegelicht welke informatie de onderzoekers nodig hadden voor het onderzoek. Een toelichting op de trendanalyse van politiecijfers is opgenomen in de volgende bijlage.

Profielanalyse

Zie verdere bijlagen voor de profielanalyse en de toelichting op de methodiek.

Beleidsanalyse

Er is per veiligheidsveld een beknopte reconstructie en analyse gemaakt van het beleid. Dit gebeurt op basis van verzamelde documenten en interviews met sleutelfunctionarissen.

Digipanel

Via Digipanel zijn aan burgers vragen gesteld over de veiligheidsgevoelens, slachtofferschap, overlast en beleidsinschattingen. In het onderzoek is aangesloten bij het instrument Digipanel. De volgende vragen zijn voorgelegd aan het gemeentelijk Bureau Beleidsinformatie en Onderzoek met als doel om deze op te nemen in de vragenlijst. De volgende vragen zijn als input aangeleverd voor Digipanel:

Geef van de volgende vragen de antwoordcategorie aan.

- erg mee oneens
 - mee oneens
 - neutraal
 - mee eens
 - erg mee eens
 - weet niet/geen mening
1. Ik heb de afgelopen twee jaar meer last gekregen van criminaliteit in Eindhoven.
 2. Ik voel mij overdag veilig op straat in mijn eigen woonwijk.
 3. Ik voel mij 's avonds en 's nachts veilig op straat in mijn eigen woonwijk.
 4. Tijdens het uitgaan voel ik mij veilig in Eindhoven.
 5. Mijn woonwijk is goed onderhouden.
 6. In mijn buurt zijn vaak vernielingen door vandalisme.
 7. De politie en gemeente hebben de afgelopen vijf jaar de juiste prioriteiten gesteld in het veiligheidsbeleid.
 8. In Eindhoven moeten extra locaties voor de opvang van verslaafden komen.
 9. Bij overlast, criminaliteit of andere veiligheidsproblemen in mijn wijk, weet ik welke medewerkers van gemeente of politie ik daarover kan aanspreken.
 10. Doordat alle cafés dezelfde sluitingstijd hebben ontstaat overlast. Het verdient de voorkeur om te kiezen voor verschillende sluitingstijden voor de horeca op het Stratumseind
 11. Ik heb zelf last van hennepsteelt in mijn buurt.
 12. Alcoholgebruik onder minderjarigen is een probleem in Eindhoven
 13. Softdrugs en/of harddrugsgebruik is een probleem in Eindhoven.

Overige vragen:

14. De meeste overlast wordt veroorzaakt door:
 - a) jongeren
 - b) verslaafden/daklozen
 - c) verkeer
 - d) omwonenden/buren
 - e) anders, namelijk...
15. Welke prioriteiten zou u stellen op het gebied van veiligheid? Maximaal 3 keuzes.
 - a) de overlast of criminaliteit van hangjongeren
 - b) de overlast van drugs en/ of alcoholverslaafden;
 - c) vandalisme
 - d) verkeershinder en parkeeroverlast;
 - e) woninginbraak of diefstal;
 - f) georganiseerde criminaliteit;
 - g) de zichtbare aanwezigheid van (wijk)agenten;
 - h) winkeldiefstal, bedrijfsinbraak
 - i) voorbereiding op rampen
 - j) anders, namelijk ...

De resultaten zijn geanalyseerd met SPSS. Zie voor de belangrijkste resultaten bijlage 4.

Bijlage 2 Trendanalyse politiecijfers

Toelichting

Op basis van het registratiesysteem van de politie Brabant Zuid- Oost hebben wij de trendmatige ontwikkeling van een vijftal maatschappelijke klassen in de gemeente Eindhoven in kaart gebracht. Het Informatiemodel Nederlandse Politie (INP) is een model dat systematisch inzicht geeft in de resultaten van het politiewerk in Nederland.

De politie Brabant Zuid- Oost maakt bij de registratie van delicten onder andere onderscheid in resultaatgebieden, deelgebieden en reikwijdten. De resultaatgebieden zijn: veiligheid, leefbaarheid, maatschappelijke integriteit, dienstverlening en beheersmatige ondersteuning. Het COT benoemt deze indeling bij elk van de delicten en de frequentieanalyse.

Over de interpretatie van de cijfers moet het volgende worden opgemerkt. Er moet onderscheid worden gemaakt in incidentregistratie (aangiften) en meldingen. Voor dit onderzoek zijn wij uitgegaan van de aangiften. Meldingen zijn buiten beschouwing gelaten. Wij hebben er voor gekozen om de maatschappelijke klassen uit te splitsten in verschillende delicttypen. Op deze wijze ontstaat een beter beeld van de omvang van de delicten in de gemeente Eindhoven dan wanneer verschillende categorieën bijeen worden genomen.

Een nadeel van deze manier van werken is dat er verschillen ontstaan tussen de cijfers uit bijvoorbeeld het jaarverslag van de politie en onze cijfers. In het politiejaarverslag wordt gewerkt met de benaming 'reikwijdte' voor de typering van delicten. Deze ordening is grover dan die wij hebben toegepast.

De trendanalyse heeft een onderzoeksperiode van zes jaren: van 2003 tot en met 2008. De trendanalyse heeft betrekking op de geregistreerde aangiften en delicten uit de volgende maatschappelijk klassen:

- Drugs;
- Geweld;
- Overlast;
- Vermogen;
- Vernieling.

Binnen de maatschappelijke klassen zijn verschillende delictsoorten opgenomen. Deze staan verder uitgesplitst onder de genoemde maatschappelijke klassen.

Voor de trendanalyse geldt dat we tot 14 december 2008 gegevens hebben omdat op die datum is overgegaan op een nieuw registratiesysteem (van BPS naar BVH). Dat betekent dat er voor 1/24 deel een vertekening ontstaat. Daarom hebben we de volgende correctie toegepast: de cijfers voor 2008 zijn gedeeld door 23 en vervolgens vermenigvuldigd met 24.

Totaal

Maatschappelijke klasse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Totaal
Drugs	2298	2007	1848	1546	1521	1367	10587
Geweld	2552	2363	2417	2458	2597	2546	14933
Overlast	6336	6127	6125	5737	6485	5929	36739
Vermogen	23965	22924	19633	19270	18785	20925	125502
Vernieling	4214	4367	4444	4480	4475	4687	26667
Totaal	39365	37788	34467	33491	33863	35454	214428

1 Maatschappelijke klassen

Trendmatig gezien kunnen we voor de jaren 2003 tot en met 2008 het volgende zeggen: De maatschappelijke klasse drugs laat in deze periode een doorgezette daling zien. Het aantal delicten in deze klasse is in 2008 ten opzichte van 2003 bijna gehalveerd. De maatschappelijke klasse geweld laat na een lichte daling van 2003 tot 2004 een stijging vanaf 2004 tot en met 2007 zien. In 2008 zien we hierin een lichte daling ten opzichte 2007. De maatschappelijke klasse overlast laat vanaf 2003 tot en met 2006 een daling zien. In 2007 stijgt het aantal en in 2008 is het weer gedaald. De maatschappelijke klasse vermogen laat tot en met 2007 een doorgezette daling zien, maar in 2008 zien we een behoorlijke stijging in dit soort delicten. De vermogensdelicten vormen een zeer groot aandeel van het totaal aantal delicten binnen de geselecteerde maatschappelijke klassen. De maatschappelijke klasse vernieling laat, met uitzondering van het jaar 2007, een lichte stijging zien ten opzichte van ieder voorgaand jaar.

Drugs	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Totaal
Harddrugs	383	503	481	453	549	486	2855
Overlast van drugs/ medicijnen	1428	1112	949	692	594	454	5229
Softdrugs	487	392	418	401	378	427	2503
Totaal	10587						

2 Drugs

Inzake drugs kunnen we vaststellen dat de overlast van drugs vanaf 2003 tot en met 2008 substantieel is afgenomen.

Geweld	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Totaal
Bedreiging	557	579	561	606	688	597	3564
Berooving (w.o. tasjesroof)	542	361	377	252	231	219	1973
Geweld dodelijk met vuurwapen	0	1	0	0	0	0	1
Geweld dodelijk zonder wapen	0	0	1	0	1	0	2
Geweld met letsel met vuurwapen	3	3	1	0	3	4	14
Geweld met letsel met wapen	126	139	120	139	121	149	788
Geweld met letsel zonder wapen	399	383	360	472	532	511	2636
Geweld zonder letsel met vuurwapen	7	3	8	9	9	9	45
Geweld zonder letsel met wapen	80	92	62	57	63	73	424
Geweld zonder letsel zonder wapen	392	398	397	449	472	491	2579
Homogeweld	1	0	1	0	0	0	2
Kindermishandeling	20	8	13	14	12	19	85

Man/vrouw mishandeling	232	228	290	235	254	198	1429
Onttrekken minderjarige aan ouderlijk gezag	0	0	0	7	6	8	21
Openlijk geweld tegen personen	44	56	94	63	70	92	415
Overval (gewapende)	72	37	51	62	61	82	362
Stalking	63	57	74	76	64	82	413
Vrijheidsbeneming/gijzeling	14	18	7	17	10	9	75
Totaal	14933						

3 Gewelddelicten

De gewelddelicten in de maatschappelijke klasse geweld die de aandacht vragen door hun omvang en/of groei zijn: bedreiging (echter het aantal aangiften inzake bedreiging is groter dan het aantal zaken dat juridisch gekwalificeerd worden als bedreiging. Hierdoor ontstaat een vertekend beeld van de categorie bedreiging), beroving (w.o. tasjesroof), geweld met letsel met en zonder wapen, geweld zonder letsel zonder wapen en man/vrouw mishandeling.

Overlast	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Totaal
Geluid	0	0	23	14	14	11	62
Geluidshinder evenement	98	76	75	68	91	41	449
Geluidshinder horeca	434	378	332	218	199	116	1677
Overige overlast	1909	1693	1318	1163	1377	1506	8966
Overlast v/d vermoedelijk gestoorde/ overspannene	412	511	644	500	645	590	3302
Overlast van/door dronkenschap	482	676	683	837	1079	1088	4845
Overlast van/door jeugd	1923	2007	2220	2014	2324	1878	12366
Overlast van/door prostitutie	451	178	188	188	107	71	1183
Overlast van/door voertuig	627	608	642	735	649	628	3889
Totaal	36739						

4 Overlast

De verschillende soorten overlast laten in het algemeen een daling zien. Overlast van/door dronkenschap vormt een categorie die een groeiend aandeel in de overlast veroorzaakt. De overlast van/door jeugd laat een lichte daling zien, maar vormt een substantieel aandeel van de klasse overlast. Het aantal aangiften van overlast door prostitutie is zichtbaar gedaald tussen 2003 en 2008.

Vermogensdelicten	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Totaal
Andere diefstal	0	0	12	10	5	0	27
Bijzondere vorm van bezitsaantasting	0	0	0	1	2	8	11
Chantage/afdreiging	14	8	5	23	9	13	72
Diefstal	0	0	3	3	24	326	356
Diefstal af/uit (telefoon) automaten	10	9	9	18	8	10	64
Diefstal af/uit auto	5521	6610	4851	4502	4205	4666	30355

Diefstal af/uit bedrijf	1866	1725	1263	1270	1054	1086	8264
Diefstal af/uit bromfiets/snorfiets	103	73	106	69	99	95	545
Diefstal af/uit fiets	64	61	52	40	54	55	326
Diefstal af/uit kampeerterreinen	1	1	0	6	1	0	9
Diefstal af/uit motor/scooter	23	18	17	10	9	20	97
Diefstal af/uit onroerende goederen	0	0	5	4	3	7	19
Diefstal af/uit overig onroerend goederen	290	267	191	204	145	186	1283
Diefstal af/uit overige roerende goederen	155	173	156	121	95	116	816
Diefstal af/uit overige voertuigen	70	65	65	79	142	160	581
Diefstal af/uit roerende goederen	0	0	1	1	3	0	5
Diefstal af/uit school	292	322	266	186	171	86	1323
Diefstal af/uit sportcomplexen	73	125	81	95	100	105	579
Diefstal af/uit vaartuig	3	3	0	3	9	8	26
Diefstal ander motorvoertuig	22	34	17	22	26	50	171
Diefstal auto	1160	1036	769	717	671	691	5044
Diefstal bromfiets/snorfiets	527	403	415	467	406	568	2786
Diefstal dier	12	12	13	13	9	13	72
Diefstal fiets	4683	3949	3506	3337	3013	4004	22492
Diefstal motor/scooter	87	103	79	57	57	74	457
Diefstal overige goederen	2715	2718	2414	2601	3173	3432	17053
Diefstal overige voertuigen	46	72	73	52	50	56	349
Diefstal uit woning	2273	1679	2023	2103	1957	1961	11996
Diefstal vaartuig	0	2	0	1	0	6	9
Diefstal/inbraak box/garage/schuur/tuinhui	680	521	623	505	369	501	3199
Flessentrekkerij	20	17	19	38	23	33	150
Fraude	0	0	0	0	0	1	1
Heling	119	131	137	163	209	163	922
Oplichting	294	328	380	445	477	461	2385
Overige bezitsaantasting	23	36	37	25	17	22	160
Overige fraude/bedrog	220	224	168	309	247	246	1414
Verduistering	228	253	187	195	191	153	1207
Winkeldiefstal	1378	1155	995	1037	1261	1080	6906
Zakkenrollen	993	791	695	538	491	463	3971
Totaal	23965	22924	19633	19270	18785	20925	125502

5 Vermogensdelicten

De vijf vermogensdelicten die de aandacht vragen door hun aandeel binnen deze klasse zijn: auto- inbraken, fietsendiefstal, woninginbraak, diefstal van auto's en winkeldiefstal.

Vernieling	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Totaal
Dierenmishandeling	37	40	44	36	26	32	215
Graffiti	62	101	99	89	118	80	549
Openlijk geweld tegen goederen	13	28	16	21	27	39	144
Overige vernieling/beschadiging	1714	1639	1633	1692	1746	1863	10287
Vandalisme/baldadigheid	537	493	513	584	608	585	3320
Vernieling aan openbare gebouwen	158	175	144	164	105	134	880
Vernieling auto	1675	1854	1969	1853	1815	1869	11035
Vernieling middelen openbaar vervoer	18	37	20	33	21	43	172
Vernieling/beschadiging	0	0	6	8	9	42	65
Totaal	26667						

6 Vernieling

Veel aangiften van vernieling hebben betrekking op vandalisme en/of baldadigheid en vernieling van de auto. De categorie Openbaar Vervoer laat een stijging zien.

Frequentie -analyse

De politie Brabant Zuid- Oost maakt bij de registratie van delicten onder andere onderscheid in resultaatsgebieden en deelgebieden. De resultaatsgebieden bestaan uit vijf niveaus: veiligheid, leefbaarheid, maatschappelijke integriteit, dienstverlening en beheersmatige ondersteuning. Het COT benoemt deze indeling bij elk van de delicten en de frequentieanalyse.

Voor de frequentieanalyse heeft het COT verder per delicttype gekeken naar:

- op welke dagen in de week de delicten zijn gepleegd.**
- de dagdelen waarop de delicten zijn gepleegd.**

Voor de opdeling in dagdelen geldt dat wij de volgende indeling hebben aangehouden:

- Ochtend: 08.00 – 12.00 uur
- Middag: 12.00 – 18.00 uur
- Avond: 18.00 – 24.00 uur
- Nacht: 24.00 uur – 08.00 uur

- in welke maanden de delicten zijn gepleegd.**

We hebben de beschikking over de cijfers van 2008 tot en met 14 december. Dat betekent dat een halve maand ontbreekt uit het jaar 2008. Dat betekent dat er voor 1/24 deel een vertekening ontstaat. Daarom hebben we de volgende correctie toegepast: de cijfers voor 2008 zijn gedeeld door 23 en vervolgens vermenigvuldigd met 24. Het verschil tussen de oude totaalscore en de nieuwe totaalscore van 2008 voegen we toe aan het aantal in de 12^e maand van 2008, omdat hier het verschil ontstaan is.

- de woonwijk waarin het delict is gepleegd.**

Voor de benaming van de wijken geldt dat wij de onderverdeling en benaming van de politie Brabant Zuid- Oost hebben aangehouden.

Auto-inbraak

Bij 11,5% van de diefstallen uit de auto was het niet mogelijk om de dag en het tijdstip van het plegen te bepalen. Wanneer het gat tussen het tijdstip waarop het delict zeker nog niet is gepleegd en het tijdstip waarop het delict is vastgesteld, meer bedraagt dan 24 uren, wordt deze casus niet meegenomen in de berekening.⁹³

Auto-inbraak						
	Valid		Missing		Totaal	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
dagsoort * jaar	24696	88,5%	3222	11,5%	27918	100,0%
deel van de dag * jaar	27918	100,0%	0	,0%	27918	100,0%

7 Auto-inbraak missende scores

Dag in de week	2003	2004	2005	2006	2007	2008
zondag	723	832	566	573	455	513
maandag	601	715	526	478	408	514
dinsdag	636	816	528	534	436	560
woensdag	611	706	524	521	511	518
donderdag	660	691	602	478	477	507
vrijdag	624	774	577	586	601	605
zaterdag	755	871	580	513	558	590
Totaal	4610	5405	3903	3683	3446	3807

8 Auto-inbraak dagen in de week

Het aantal auto-inbraken laat een regelmatige spreiding zien over de dagen van de week.

Auto-inbraak * deel van de dag								
deel van de dag		2003	2004	2005	2006	2007	2008	
	avond/nacht		3245	4097	2804	2701	2550	2618
	overdag		1365	1308	1099	982	896	1190
	niet berekend		547	725	571	487	411	502
Totaal		5157	6130	4474	4170	3857	4310	

9 Auto-inbraak dagdeel

In de avond en nacht vinden de meeste auto-inbraken plaats.

Bij alle aangiften van auto-inbraken was het mogelijk om de maand waarin het delict heeft plaats gevonden vast te stellen. Wanneer het gat tussen het tijdstip waarop het delict zeker nog niet is gepleegd en het tijdstip waarop het delict is vastgesteld, meer bedraagt dan 24 uren, wordt deze casus niet meegenomen in de berekening.⁹⁴

⁹³ Zie tabel auto-inbraken missende scores.

⁹⁴ Zie tabel auto-inbraken missende scores.

Auto-inbraak						
	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
maand * jaar	27918	100,0%	0	,0%	27918	100,0%

10 Auto-inbraak missende scores maand * jaar

Auto-inbraak maand * jaar								
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	Totaal
Maand	1	395	444	438	329	351	420	2377
	2	384	408	292	350	324	395	2153
	3	434	445	384	409	292	302	2266
	4	354	447	365	315	205	331	2017
	5	407	689	413	350	285	396	2540
	6	445	527	291	315	312	373	2263
	7	376	589	298	229	319	218	2029
	8	459	467	316	313	389	192	2136
	9	372	563	392	397	309	255	2288
	10	457	664	410	396	374	401	2702
	11	595	466	494	425	318	566	2864
	12	479	421	381	342	379	461	2463
Totaal		5157	6130	4474	4170	3857	4310	28098

11 Auto-inbraak maanden

In de maanden oktober, november, december en januari vinden relatief gezien de meeste auto-inbraken plaats.

Overval/ beroving

Bij 0,9% van de overvallen/ berovingen was het niet mogelijk om de dag in de week te bepalen. Voor alle dagdelen kon dit wel worden vastgesteld. Wanneer het gat tussen het tijdstip waarop het delict zeker nog niet is gepleegd en het tijdstip waarop het delict is vastgesteld, meer bedraagt dan 24 uren, wordt deze casus niet meegenomen in de berekening.⁹⁵

Overval/ beroving						
	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
dag in de week * jaar	2315	99,1%	20	,9%	2335	100,0%
deel van de dag * jaar	2335	100,0%	0	,0%	2335	100,0%

12 Overval/ beroving missende scores dag in de week en dagdeel

⁹⁵ Zie tabel Overval/ beroving missende scores.

Overval/ beroving dag in de week * jaar								
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	Totaal
dagsoort	zondag	108	65	56	62	54	46	391
	maandag	83	51	44	48	44	46	316
	dinsdag	80	48	57	28	25	38	276
	woensdag	71	50	59	36	38	28	282
	donderdag	85	57	59	35	35	38	309
	vrijdag	89	68	70	48	47	49	371
	zaterdag	94	58	81	50	44	56	383
Totaal		2328						

13 Overval/ beroving dag in de week * jaar

In het weekend, vrijdag tot en met zondag, vinden de meeste berovingen plaats.

Overval/ beroving deel van de dag * jaar								
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	Totaal
deel van de dag	avond/nacht	343	221	247	211	201	212	1435
	overdag	267	176	179	96	86	89	893
	niet berekend	4	1	2	7	5	1	20
Totaal		2348						

14 Overval/ beroving dagdeel * jaar

In de avond/nacht vinden de meeste berovingen/overvallen plaats.

Bij alle aangiften van overval/ beroving was het mogelijk om de maand waarin het delict heeft plaats gevonden. Wanneer het gat tussen het tijdstip waarop het delict zeker nog niet is gepleegd en het tijdstip waarop het delict is vastgesteld, meer bedraagt dan 24 uren, wordt deze casus niet meegenomen in de berekening.⁹⁶

Overval/ beroving						
	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
maand * jaar	2335	100,0%	0	,0%	2335	100,0%

15 Overval/ beroving missende scores maand * jaar

⁹⁶ Zie tabel Overval/ beroving missende scores

Overval/ beroving								
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	Totaal
maand	1	33	44	30	29	31	17	184
	2	43	46	22	24	24	27	186
	3	36	41	37	17	28	24	183
	4	34	42	33	27	27	23	186
	5	48	34	31	25	27	29	194
	6	39	26	36	20	28	30	179
	7	56	23	37	13	15	27	171
	8	68	30	24	25	23	17	187
	9	40	28	29	28	29	22	176
	10	94	22	51	49	20	32	268
	11	65	33	47	18	22	37	222
	12	58	29	51	39	18	17	212
Totaal		614	398	428	314	292	302	2348

16 Overval/ beroving maanden

In 2003 zien we dat in de maand oktober de meeste overvallen/berovingen hebben plaatsgevonden. In 2004 was dat in de maand februari. In 2005 was dat in de maanden oktober en december. In 2006 was dat in de maand oktober. In 2007 was dat in januari en in 2008 in november.

Woninginbraken

Bij 20% van de woninginbraken was het niet mogelijk om de dag en het tijdstip van het plegen te bepalen. Wanneer het gat tussen het tijdstip waarop het delict zeker nog niet is gepleegd en het tijdstip waarop het delict is vastgesteld, meer bedraagt dan 24 uren, wordt deze casus niet meegenomen in de berekening.⁹⁷

Woninginbraak						
	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
dag in de week * jaar	8716	80,0%	2183	20,0%	10899	100,0%
deel van de dag * jaar	10899	100,0%	0	,0%	10899	100,0%

17 Woninginbraak missende scores dag in de week en dagdeel

⁹⁷ Zie tabel Overval/ beroving missende scores.

Woninginbraak dag in de week								
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	Totaal
Dag in de week	zondag	228	190	162	173	202	190	1145
	maandag	211	134	169	177	187	194	1072
	dinsdag	222	147	202	217	186	199	1173
	woensdag	262	172	216	175	185	220	1230
	donderdag	232	174	215	193	205	216	1235
	vrijdag	286	210	236	230	236	241	1439
	zaterdag	280	199	248	294	242	220	1483
Totaal		8777						

18 Woninginbraak dag in de week

De meeste woninginbraken vinden op zaterdag plaats. Dit geldt voor 2004 tot en met 2007. En in 2003 en 2008 scoort de vrijdag hoger.

Woninginbraak deel van de dag * jaar								
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	Totaal
deel van de dag	avond/nacht	1003	688	776	732	844	721	4764
	overdag	718	538	672	727	599	760	4014
	niet berekend	365	297	348	464	362	362	2198
Totaal		10976						

19 Woninginbraak dagdeel

In 2008 vonden in afwijking van andere jaren de meeste woninginbraken overdag plaats. In de voorgaande jaren vonden woninginbraken vooral 's avonds en 's nachts plaats.

Bij alle aangiften van woninginbraken was het mogelijk om de maand van het plegen te bepalen. Wanneer het gat tussen het tijdstip waarop het delict zeker nog niet is gepleegd en het tijdstip waarop het delict is vastgesteld, meer bedraagt dan 24 uren, wordt deze casus niet meegenomen in de berekening.⁹⁸

Woninginbraak						
	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
maand * jaar	10899	100,0%	0	,0%	10899	100,0%

20 Woninginbraak missende scores maand * jaar

⁹⁸ Zie tabel Geweld missende scores.

Woninginbraak maand * jaar								
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	Totaal
maand	1	184	184	156	210	205	162	1101
	2	168	110	115	240	213	119	965
	3	209	103	107	174	158	129	880
	4	184	104	126	166	141	122	843
	5	164	92	104	132	141	132	765
	6	172	101	96	78	130	140	717
	7	219	146	92	121	124	148	850
	8	195	126	136	107	128	200	892
	9	121	131	156	116	125	121	770
	10	119	128	183	152	158	197	937
	11	155	142	218	200	143	202	1060
	12	196	156	307	227	139	171	1196
Totaal		2086	1523	1796	1923	1805	1843	10976

21 Woninginbraak maanden

Met name de maanden november en december laten een verhoogd aantal (aangiften van) woninginbraken zien. In 2008 scoort de maand augustus hoog. In 2006 scoort de maand juni laag.

Geweld

Bij 4,9% van de geweldsdelicten was het niet mogelijk om de dag en het tijdstip van het plegen te bepalen. Wanneer het gat tussen het tijdstip waarop het delict zeker nog niet is gepleegd en het tijdstip waarop het delict is vastgesteld, meer bedraagt dan 24 uren, wordt deze casus niet meegenomen in de berekening.⁹⁹

Geweld						
	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Dag in de week * jaar	8009	95,1%	413	4,9%	8422	100,0%
deel van de dag * jaar	8422	100,0%	0	,0%	8422	100,0%

22 Missende scores geweld dag in de week en dagdeel

⁹⁹ Zie tabel Overval/ beroving missende scores.

Geweld dag in de week * jaar								
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	Totaal
dagsoort	zondag	271	320	318	391	354	382	2036
	maandag	144	131	114	140	173	150	852
	dinsdag	129	132	126	132	165	150	834
	woensdag	149	130	135	123	161	175	873
	donderdag	139	131	168	129	134	142	843
	vrijdag	204	184	196	219	220	221	1244
	zaterdag	215	222	237	215	247	251	1387
Totaal		8069						

23 Geweld dag in de week

Geweldsdelicten komen met name in de weekenden voor. Dit geldt voor alle jaren.

Geweld deel van de dag * jaar								
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	Totaal
deel van de dag	avond/nacht	758	783	754	853	887	886	4921
	overdag	493	467	540	496	567	586	3149
	niet berekend	55	61	53	89	83	75	416
Totaal		8486						

24 Geweld dagdeel

Geweldsdelicten vinden met name 's avonds en 's nachts plaats.

Bij alle geweldaanmeldingen was het mogelijk om de dag en het tijdstip van het plegen te bepalen. Wanneer het gat tussen het tijdstip waarop het delict zeker nog niet is gepleegd en het tijdstip waarop het delict is vastgesteld, meer bedraagt dan 24 uren, wordt deze casus niet meegenomen in de berekening.¹⁰⁰

Geweld						
	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
maand * jaar	8422	100,0%	0	,0%	8422	100,0%

25 Geweld missende scores maand * jaar

¹⁰⁰ Zie tabel Geweld missende scores.

Geweld maand * jaar								
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	Totaal
maand	1	93	95	111	99	130	128	656
	2	90	104	102	113	148	119	676
	3	105	93	114	101	114	136	663
	4	105	113	116	160	156	172	822
	5	125	125	120	136	126	159	791
	6	129	131	127	125	149	120	781
	7	123	107	94	112	115	90	641
	8	123	106	81	109	123	113	655
	9	126	110	121	125	113	122	717
	10	93	120	134	134	126	134	741
	11	109	106	114	111	131	135	706
	12	85	101	113	113	106	119	637
Totaal		1306	1311	1347	1438	1537	1547	8486

26 Geweld maanden

De geweldsdelicten vertonen een regelmatige spreiding over de maanden. Opvallend hierbij is wel het verhoogde aantal in de maand april.

Bedreiging/ vrijheidsbeneming

Bij 22,5% van de bedreigingen/ vrijheidsbenemingen was het niet mogelijk om de dag en het tijdstip van het plegen te bepalen. Wanneer het gat tussen het tijdstip waarop het delict zeker nog niet is gepleegd en het tijdstip waarop het delict is vastgesteld, meer bedraagt dan 24 uren, wordt deze casus niet meegenomen in de berekening.¹⁰¹

Bedreiging/ vrijheidsbeneming						
	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
dagsoort * jaar	3157	77,5%	915	22,5%	4072	100,0%
deel van de dag * jaar	4072	100,0%	0	,0%	4072	100,0%

27 Tabel bedreiging/ vrijheidsbeneming missende scores.

¹⁰¹ Zie tabel Overval/ beroving missende scores.

Bedreiging/vrijheidsbeneming dagsoort * jaar								
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	Totaal
dagsoort	zondag	64	70	68	79	67	66	414
	maandag	64	67	60	73	91	80	435
	dinsdag	80	68	74	71	76	75	444
	woensdag	75	77	68	85	92	77	474
	donderdag	63	76	79	66	91	59	434
	vrijdag	90	81	85	81	89	77	503
	zaterdag	72	66	77	80	91	88	474
Totaal		3178						

28 Tabel bedreiging/ vrijheidsbeneming dagen in de week

Het delict vrijheidsbeneming laat een regelmatige spreiding zien over de dagen van de week. De vrijdag vertoont een lichte verhoging.

Bedreiging/vrijheidsbeneming deel van de dag * jaar								
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	Totaal
deel van de dag	avond/nacht	224	217	196	230	265	224	1356
	overdag	284	288	315	305	332	298	1822
	niet berekend	126	149	131	171	171	174	922
Totaal		4100						

29 Tabel bedreiging/ vrijheidsbeneming dagdeel

Het delict bedreiging/vrijheidsbeneming vindt met name overdag plaats. In een redelijk groot aantal gevallen is onbekend wanneer het delict plaatsvond.

Bij alle aangiften van de bedreigingen/ vrijheidsbenemingen was het mogelijk om de dag en het tijdstip van het plegen te bepalen. Wanneer het gat tussen het tijdstip waarop het delict zeker nog niet is gepleegd en het tijdstip waarop het delict is vastgesteld, meer bedraagt dan 24 uren, wordt deze casus niet meegenomen in de berekening.¹⁰²

Bedreiging/vrijheidsbeneming						
	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
maand * jaar	4072	100,00%	0	0,00%	4072	100,00%

30 Bedreiging/ vrijheidsbeneming missende scores.

We zien een gelijkmatige spreiding over de maanden waarin het delict bedreiging/vrijheidsbeneming plaatsvindt. We kunnen geen patroon vaststellen uit het maandoverzicht inzake bedreiging/vrijheidsbeneming verdeeld over de maanden.

¹⁰² Zie tabel Bedreiging/vrijheidsbeneming missende scores.

Bijlage 3 Profielanalyse

Toelichting

Het COT heeft een profielanalyse uitgevoerd op vijf delicttypen: woninginbraak, auto-inbraak, tasjesroof/ beroving, overval en geweldsincidenten. Voor elk delict zijn de kenmerken van het delict, de verdachten en het slachtoffer geanalyseerd.

De politie Brabant Zuid- Oost maakt bij de registratie van delicten onder andere onderscheid in reikwijdte, resultaatsgebieden en deelgebieden. De resultaatsgebieden bestaan uit vier niveaus: veiligheid, leefbaarheid, maatschappelijk integriteit, dienstverlening en beheersmatige ondersteuning. Het COT benoemt deze indeling bij elk van de delicten en de frequentieanalyse.

Voor elk delicttype is een steekproef getrokken van 100 zaken tussen 2003 en 2008 (tot en met 14 december 2008) waarbij 75 verdachten zijn aangehouden. In totaal zijn er dus 400 zaken en 300 verdachten. 23 verdachten komen niet voor in HKS. Daardoor kunnen over de kenmerken van deze verdachten geen uitspraken worden gedaan. Voor de analyse is alleen gebruik gemaakt van de HKS- gegevens uit de gemeente Eindhoven. Wanneer gegevens over de aangehouden verdachte niet zijn opgenomen in de HKS Eindhoven, kan geen uitspraak worden gedaan over de kenmerken van de verdachte.

Misdrijfanalyse per delict

Geweld	
Maatschappelijke klasse:	geweld
Resultaatgebied:	veiligheid
Deelgebied:	lichamelijke integriteit

Onder de overkoepelende term 'gewelddelicten' verstaat het COT de delicten, die zijn te vinden in Tabel 3 behorende bij de frequentieanalyse.

In het gebied met de buurtnaam¹⁰³ Binnenstad komen de meeste geweldsincidenten voor

Bedreiging/vrijheidsbeneming maand * jaar								
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	Totaal
maand	1	58	80	69	41	65	55	368
	2	55	59	47	59	70	47	337
	3	52	49	56	50	75	64	346
	4	58	38	63	48	73	60	340
	5	40	40	56	49	66	60	311
	6	60	61	52	57	74	74	378
	7	41	70	41	68	47	55	322
	8	67	51	52	76	65	49	360
	9	58	54	51	82	76	64	385
	10	48	53	57	60	47	72	337
	11	46	57	48	67	58	53	329
	12	51	42	50	49	52	44	288
Totaal		634	654	642	706	768	697	4101

(43). In deze wijk liggen onder andere het uitgaansgebied Stratumseind en het Centraal Station. Uit de geselecteerde 75 geweldsdelicten blijkt dat 23 incidenten plaatsvinden op Stratumseind. In het gebied met de buurtnaam Woensel Zuid hebben 17 geweldsincidenten plaats gevonden en in Stratum 12. De meeste geweldsdelicten vinden 's nachts (33) plaats. Van de 33 geweldsincidenten, die in de nacht plaats vinden is bij 32 daarvan een verdachte aangehouden.

In 11 gevallen is sprake van wapengebruik.

Het aantal geweldsincidenten is redelijk verdeeld over de maanden. De maanden juni en juli scoren het hoogst met 11. In de maand maart vonden de minste geweldsincidenten plaats.¹⁰⁴

Buurt	Aantal geweldsincidenten, N = 100 (waarvan 75 met aangehouden verdachte)
Stratum	12
Binnenstad	43
Tongelre	5
Woensel Noord	13
Woensel Zuid	17
Strijp	6
Gestel	4

31 Buurtnamen geweldsdelicten

Dagdeel	Geweldsincidenten zonder aanhouding	Geweldsincidenten met aanhouding	Totaal
Ochtend (08.00 tot 12.00 uur)	-	7	7
Middag (12.00 – 18.00 uur)	14	19	23
Avond (18.00 tot 24.00 uur)	10	17	27
Nacht (24.00 tot 08.00 uur)	1	32	33

32 Tijdstippen geweldsdelicten

¹⁰³ Het COT hanteert de buurtbenamingen van de politie Brabant Zuid-Oost.

¹⁰⁴ Zie tabel maanden geweldsdelicten.

Maand	Geweld met aanhouding	Geweld zonder aanhouding	Totaal
Januari	5	3	8
Februari	6	3	9
Maart	4	-	4
April	9	-	9
Mei	9	-	9
Juni	7	4	11
Juli	10	1	11
Augustus	2	4	6
September	4	3	7
Oktober	7	2	9
November	7	2	9
December	5	3	8
Totaal	75	25	100

33 Maanden geweldsincidenten

Woninginbraak	
Maatschappelijke klasse:	vermogen
Resultaatgebied:	veiligheid
Deelgebied:	huis

In het gebied met de buurtnaam¹⁰⁵ Woensel Zuid komen de meeste woninginbraken voor (23). Woensel Noord volgt met 22. De meeste woninginbraken (24) vinden 's nachts plaats.

Het aantal woninginbraken is redelijk verdeeld over de maanden. De maand augustus scoort het hoogst met 9 en september het laagst met 3.

Buurt	Aantal woninginbraken, N = 100 (waarvan 75 met aangehouden verdachte)
Stratum	18
Binnenstad	6
Tongelre	11
Woensel Noord	22
Woensel Zuid	23
Strijp	10
Gestel	10

34 Buurtnamen woninginbraken

¹⁰⁵ Het COT hanteert de buurtbenamingen van de politie Brabant Zuid- Oost.

Dagdeel	Woninginbraken zonder aanhouding	Woninginbraken met aanhouding	Totaal
Ochtend (08.00 tot 12.00 uur)	3	12	15
Middag (12.00 – 18.00 uur)	11	29	41
Avond (18.00 tot 24.00 uur)	7	14	21
Nacht (24.00 tot 08.00 uur)	4	20	24

35 Tijdstippen woninginbraken

Maand	Woningbraken ¹⁰⁶
Januari	7
Februari	5
Maart	6
April	6
Mei	6
Juni	9
Juli	8
Augustus	9
September	3
Oktober	6
November	6
December	4
Totaal	72

36 Maanden woninginbraken

Auto-inbraak	
Maatschappelijke klasse:	vermogen
Resultaatgebied:	veiligheid
Deelgebied:	straat

Buurt	Aantal auto-inbraken, N = 100 (waarvan 75 met aangehouden verdachte)
Stratum	12
Binnenstad	28
Tongelre	11
Woensel Noord	14
Woensel Zuid	25
Strijp	6
Gestel	4

37 Buurten auto-inbraken

¹⁰⁶ Alleen de datum van de melding is beschikbaar. Niet altijd is tijdelijk wanneer het delict heeft plaats gevonden.

Dagdeel	Auto-inbraken
Ochtend (08.00 tot 12.00 uur)	17
Middag (12.00 tot 18.00 uur)	21
Avond (18.00 tot 24.00 uur)	37
Nacht (24.00 tot 08.00 uur)	27

38 Tijdstippen auto-inbraken

Maand	Auto-inbraken
Januari	7
Februari	8
Maart	11
April	3
Mei	12
Juni	5
Juli	12
Augustus	7
September	8
Oktober	11
November	8
December	9
Totaal	100

39 Maanden auto-inbraken

In het gebied met de buurtnaam¹⁰⁷ Binnenstad komen de meeste auto-inbraken voor (28). Woensel- Zuid volgt met 25 auto-inbraken. De meeste auto-inbraken (37) vinden in de avond plaats.

Het aantal auto- inbraken is redelijk verdeeld over de maanden. Van de 100 geselecteerde auto-inbraken vonden er slechts drie plaats in de maand april.

Beroving/ overval	
Maatschappelijke klasse:	vermogen
Resultaatgebied:	veiligheid
Deelgebied:	lichamelijke integriteit

¹⁰⁷ Het COT hanteert de buurtbenamingen van de politie Brabant Zuid- Oost.

Buurt	Aantal beroving/ overval, N = 100 (waarvan 75 met aangehouden verdachte)
Stratum	15
Binnenstad	30
Tongelre	9
Woensel Noord	19
Woensel Zuid	15
Strijp	8
Gestel	4

40 Buurtnamen beroving en overval

Dagdeel	Beroving/ overval
Ochtend (08.00 tot 12.00 uur)	9
Middag (12.00 – 18.00 uur)	30
Avond (18.00 tot 24.00 uur)	32
Nacht (24.00 tot 08.00 uur)	29

41 Tijdstippen beroving en overval

Maand	Tasjesroof/ beroving en overval
Januari	7
Februari	10
Maart	10
April	10
Mei	12
Juni	6
Juli	7
Augustus	6
September	7
Oktober	9
November	6
December	10
Totaal	100

42 Maanden beroving en overval

In het gebied met de buurtnaam¹⁰⁸ Binnenstad komen de meeste berovingen/overvallen voor (30). Woensel- Noord volgt met 19 berovingen/overvallen. De berovingen/overvallen vinden regelmatig verspreid over de middag, avond en dag plaats. Opvallend is de ochtend waar het aantal laag te noemen is.

Het aantal berovingen/overvallen fluctueert van 6 tot 10 per maand. De maand mei laat een aantal van 12 zien.

¹⁰⁸ Het COT hanteert de buurtbenamingen van de politie Brabant Zuid- Oost.

De verdachte

Algemeen

De meeste delicten worden gepleegd door mannen. De onderstaande tabel geeft weer hoe de verhouding man/ vrouw is onder de verschillende delicttypen.¹⁰⁹

Geslacht Verdachte	Woninginbraak (N = 67)	Auto-inbraak (N = 54)	Overval (N = 26)	Geweld (N = 84)	Beroving (N = 70)
M	60 (89,4%)	53 (98,1%)	26 (100 %)	75 (89,3%)	67 (95,7%)
V	7 (10,4%)	1 (1,9%)	-	9 (10,7%)	3 (4,3%)

43 Geslacht per delicttype

Voor alle typen delicten geldt dat het aantal verdachten met de Nederlandse nationaliteit boven de 70% is. Geweld scoort het laagst met 70% en woninginbraak het hoogst met 79%.¹¹⁰

Nationaliteit Verdachte	Woninginbraak (N = 67)	Auto-inbraak (N = 54)	Overval (N = 26)	Geweld (N = 84)	Beroving (N = 70)
Nederlands	53 (79,1%)	39 (72,2%)	20 (76,9%)	59 (70,0%)	54 (71,1%)
Marokkaans	3 (4,5%)	2 (3,7%)	1 (3,8%)	5 (6,0%)	-
Duits	1 (1,5%)	1 (1,9%)	-	-	3 (4,3%)
Belgisch	-	2 (3,7%)	1 (3,8%)	-	-
Oost- / centraal Europa	-	-	-	5 (6,0%)	-
Overig	10 (14,9%)	10 (18,5%)	4 (15,4%)	15 (18,0%)	13 (18,6%)

44 Nationaliteit verdachten per delicttype

Leeftijd verdachte op pleegdatum	Woninginbraak (N = 81)	Auto-inbraak (N = 72)	Overval (N = 31)	Geweld (N = 98)	Beroving (N = 76)
12- 17 jaar	13	3	8	17	26
18- 21 jaar	15	16	12	10	15
22 - 25 jaar	17	12	5	22	10
26- 35 jaar	18	17	3	24	7
36- 50 jaar	16	23	3	22	18
51-	2	1	-	3	-

45 Leeftijd verdachte op pleegdatum per delicttype

De verdeling van de leeftijd van de verdachten tussen 12 en 35 jaar over de het totaal aantal delicten is gelijkmatig. Jongeren tussen de 12 en de 17 scoren het hoogst op beroving. In de leeftijdscategorie 18 tot en met 21 is het soort delicten regelmatig verdeeld

¹⁰⁹ Zie tabel Geslacht per delicttype.

¹¹⁰ Zie tabel Nationaliteit verdachten per delicttype.

over de groep verdachten. Het aantal overvallen wordt met name gepleegd door personen uit de leeftijdscategorie 18-21 jaar.

Leeftijd verdachte 1 ^{ste} antecedent	Woninginbraak (N = 67)	Auto-inbraak (N = 54)	Overval (N = 26)	Geweld (N = 84)	Beroving (N = 70)
- 11	1	-	-	1	3
12- 17 jaar	38	31	16	36	54
18- 21 jaar	9	12	7	14	7
22 - 25 jaar	8	4	1	3	1
26- 35 jaar	7	3	2	10	4
36- 50 jaar	2	4	-	12	1
51-	2	-	-	8	-

46 Leeftijd verdachte eerste antecedent per delicttype

De meeste verdachten hebben hun eerste antecedent genoteerd staan in de leeftijdscategorie tussen 12 en de 17 jaar.

Aantal antecedenten verdachte	Woninginbraak (N = 67)	Auto-inbraak (N = 54)	Overval (N = 26)	Geweld (N = 84)	Beroving (N = 70)
1 (first offender)	7	6	8	24	6
2-5 (meerpleger)	19	11	7	34	36
6-10 (veel-/meerpleger)	16	2	4	12	13
> 10 (veelpleger)	25	35	7	14	15

47 Aantal antecedenten verdachten per delicttype

Een meerderheid van de verdachten heeft ten minste een antecedent. 17 % van de verdachten heeft geen antecedent. 32 % van de verdachten is een veelpleger. Dit geldt met name voor de delicttypen woninginbraak en auto-inbraak.

Woninginbraak

Van de 67 verdachten van woninginbraak wonen er 39 (58,2%) in Eindhoven. Van 10 verdachten is de woonplaats onbekend (14,9%).¹¹¹

¹¹¹ Zie tabel Woonplaats verdachte woninginbraak.

Woninginbraak			
N = 67 (301)			
Woonplaats	Aantal verdachten	Percentage	Totaal aantal over 5 typen delicten
Best	2	3,0	3 (1%)
Den Bosch	1	1,5	3 (1,0%)
Eindhoven	39	58,2	181 (60,1)
Emmen	1	1,5	1 (0,3%)
Geldrop	2	3	6 (2%)
Gilze en Rijen (gem)	1	1,5	1 (0,3%)
Grave	1	1,5	2 (0,7%)
Lelystad	1	1,5	2 (0,7%)
Onbekend	10	14,9	35 (11,6)
Rekken	1	1,5	1 (0,3%)
Roosendaal	1	1,5	1 (0,3%)
Som	1	1,5	1 (0,3%)
Tilburg	2	3	6 (2%)
Veldhoven	2	3	9 (3%)
Venlo	1	1,5	1 (0,3%)
Voorhout	1	1,5	1 (0,3%)
Totaal	67		

48 Woonplaats verdachte woninginbraak

Auto-inbraak

54 verdachten zijn aangehouden voor auto-inbraak. 57,4% van de verdachten van auto-inbraak woont in Eindhoven. Van 12 verdachten (22,2%) is de woonplaats onbekend.¹¹²

Auto-inbraak			
N = 54 (301)			
Woonplaats	Aantal verdachten	Percentage	Totaal aantal over 5 typen delicten
Bergeijk	1	1,9	1 (0,3%)
Den Bosch	2	3,7	3 (1,0%)
Eindhoven	31	57,4	181 (60,1%)
Geldrop	2	3,7	6 (2,0%)
Grave	1	1,9	2 (0,7%)
Helmond	2	3,7	7 (2,3%)
Onbekend	12	22,2	35 (11,6)
Sittard	1	1,9	2 (0,7%)
Tilburg	1	1,9	6 (2,0%)
Veldhoven	1	1,9	9 (3,0%)
Totaal	54		

49 Woonplaats verdachte diefstal aan/ uit auto

¹¹² Woonplaats verdachte diefstal aan/uit auto.

Straatroof/ overval

Van de 70 verdachten die zijn aangehouden in verband met een tasjesroof/ beroving is 57,1% woonachtig in Eindhoven. 65,4% van de verdachten van een overval woont in Eindhoven.¹¹³

Woonplaats	Tasjesroof/ beroving N = 70 (301)		Gewapende overval N = 26 (301)		Totaal aantal over 5 typen delicten
	Aantal verdachten	Percentage	Aantal verdachten	Percentage	
Alkmaar	1	1,4	0	0	1 (0,3%)
Almere	1	1,4	0	0	1 (0,3%)
Assen	1	1,4	0	0	1 (0,3%)
Balkbrug	0	0	1	3,8	1 (0,3%)
Best	1	1,4	0	0	3 (1%)
Boxtel	1	1,4	0	0	1 (0,3%)
Cadier en Keer	1	1,4	0	0	1 (0,3)
Deurne	0	0	1	3,8	2 (0,7%)
Doetinchem	1	1,4	0	0	1 (0,3%)
Eindhoven	40	57,1	17	65,4	181 (60,1%)
Geldrop	1	1,4	0	0	6 (2%)
Groesbeek	1	1,4	0	0	1 (0,3)
Helmond	2	2,9	0	0	7 (2,3%)
Leende	1	1,4	0	0	1 (0,3%)
Lelystad	1	1,4	0	0	2 (0,7%)
Limbricht	1	1,4	0	0	1 (0,3%)
Mierlo	0	0	1	3,8	1 (0,3%)
Nijmegen	1	1,4	0	0	1 (0,3%)
Onbekend	5	7,1	2	7,6	35 (11,6%)
Rotterdam	1	1,4	2	7,7	3 (1,0%)
Schiedam	1	1,4	0	0	1 (0,3%)
Tilburg	1	1,4	1	3,8	6 (2,0%)
Valkenswaard	2	2,9	0	0	2 (0,7%)
Veldhoven	1	1,4	0	0	9 (3,0%)
Vught	2	2,9	0	0	2 (0,7%)
Waalre	1	1,4	0	0	1 (0,3%)
Zetten	1	1,4	0	0	2 (0,7%)
Zoetermeer	0	0	1	3,8	1 (0,3%)
Totaal	70		26		

50 Woonplaats verdachte tasjesroof/ beroving en gewapende overval

Mishandeling

Van de 84 verdachten van geweldsmisdrijven woont 64,3% in Eindhoven. Van 7,2% van de verdachten is de woonplaats onbekend. 6% van de verdachten woont in Veldhoven en 3,6% in Helmond.¹¹⁴

¹¹³ Woonplaats verdachte tasjesroof/ beroving en gewapende overval.

¹¹⁴ Zie tabel Woonplaats verdachte geweld.

Geweld N = 84 (301)			
Woonplaats	Aantal verdachten	Percentage	Totaal aantal over 5 typen delicten
Beek en Donk	1	1,2%	1 (0,3%)
Budel	1	1,2%	1 (0,3%)
De Meern	1	1,2%	1 (0,3%)
Den Haag	1	1,2%	1 (0,3%)
Deurne	1	1,2%	2 (0,7%)
Eindhoven	54	64,3%	181 (60,1%)
Geldrop	1	1,2%	6 (2%)
Helmond	3	3,6%	7 (2,3%)
Horn	1	1,2%	1 (0,3%)
Lieshout	1	1,2%	1 (0,3%)
Lublin	1	1,2%	1 (0,3%)
Maastricht	1	1,2%	1 (0,3%)
Nuenen	1	1,2%	1 (0,3%)
Onbekend	6	7,2%	35 (11,6%)
Roggel	1	1,2%	1 (0,3%)
Sittard	1	1,2%	2 (0,7%)
Tilburg	1	1,2%	1 (0,3%)
Utrecht	1	1,2%	1 (0,3%)
Veldhoven	5	6%	9 (3%)
Zetten	1	1,2%	2 (0,7%)
Totaal	84	100%	

51 Woonplaats verdachte geweld

Het slachtoffer

De slachtoffercategorie is samengesteld uit de combinatie aangever en tevens benadeelde.

Van overval en beroving en mishandeling zijn in elke leeftijdscategorie met name de mannen het slachtoffer. Maar met name de leeftijdscategorie 18-21 jaar is hier sterk in vertegenwoordigd.

Leeftijd slachtoffer op pleegdatum	Woninginbraak		Auto-inbraak		Overval + beroving		Mishandeling	
	m	v	m	v	m	v	m	v
12- 17 jaar	1	0	0	0	11	3	5	4
18- 21 jaar	3	3	5	2	17	3	14	8
22 - 25 jaar	4	5	10	6	10	5	12	6
26- 35 jaar	19	14	19	7	11	4	14	11
36- 50 jaar	14	16	17	11	12	5	16	9
51-	21	5	19	4	11	10	1	5
Onbekend	1	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	63	43	70	30	72	30	62	43

52 Leeftijden en geslacht per delicttype

Eindhoven scoort als woonplaats van de slachtoffers bij alle delicttypen het hoogst.

	Diefstal/inbraak woning	Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	Mishandeling	Straatroof / overval	Totaal
	0	1	0	0	1
'S-HEERENBERG	0	0	2	0	1
'S-HERTOGENBOSCH	0	0	0	3	3
AMERSFOORT	0	0	1	0	1
AMSTERDAM	0	0	0	1	1
ARNHEM	0	0	1	0	1
ASTEN	0	0	0	1	1
BAKEL	0	1	0	0	1
BALEN	0	1	0	0	1
BEEK LB	0	1	0	0	1
BERGEIJK	0	1	0	0	1
BERGEN OP ZOOM	0	1	0	0	1
BEST	1	0	0	1	3
BLADEL	0	0	1	0	1
BOXTEL	0	0	1	0	1
BREUGEL	1	0	0	0	1
BUREN	0	1	0	0	1
BURGHAUSEN	0	1	0	0	1
BUSSUM	0	0	0	1	1
EINDHOVEN	97	59	75	68	295
ERP	0	2	0	0	2
GELDROP	1	1	1	1	4
GEMONDE	0	0	1	0	1
HEERHUGOWAARD	0	0	1	0	1
HELMOND	1	1	2	2	6
HENGELO OV	0	1	0	0	1
HEUZE-ZOLDER	0	0	1	0	1
HONSELERSDIJK	0	0	0	2	2
HOOGVEEN	0	1	0	0	1
KAUNO	0	0	0	1	1
LEENDE	0	0	0	2	2
LIEMPDE	0	0	1	0	1
LOMMEL	0	0	1	0	1
LOPIK	0	0	0	1	1
MAASHEES	0	1	0	0	1
MIERLO	0	0	0	1	1
MONT RAS	0	1	0	0	1
MONTFORT	0	2	0	0	2
NEDERHEMERT	0	0	2	0	2
NETERSEL	0	1	0	0	1
NISTELRODE	0	0	1	0	1

NUENEN	0	0	2	4	6
OIRSCHOT	0	0	0	1	1
OSS	0	0	2	0	2
ROSENDAAL	0	1	0	0	1
ROSMALEN	1	0	0	1	2
ROTTERDAM	0	2	1	0	3
SCHIJNDEL	0	0	0	1	1
SEVENUM	1	0	0	0	1
SINT OEDENRODE	0	3	1	2	5
SOMMEREN	0	0	1	0	1
SON	0	3	0	1	4
STRAMPROY	0	0	0	1	1
SWALMEN	0	1	0	0	1
UDEN	0	0	1	0	1
VALKENSWAARD	0	4	0	2	6
VEGHEL	0	0	4	0	4
VELDHOVEN	1	3	2	3	9
VENLO	0	1	0	0	1
VENRAY	0	1	0	0	1
VLIJMEN	0	1	0	0	1
VLISSINGEN	0	1	0	0	1
WAALRE	1	0	1	4	6
WEERT	0	0	0	1	1
WOERDEN	0	1	0	0	1
ZEELAND	0	0	0	1	1
ZEIST	1	0	0	0	1
ZOETERMEER	0	0	0	1	1
ZVWOVP¹¹⁵	0	0	0	1	1
ZWARTSLUIS	0	0	1	0	1
Totaal	106	100	103	109	418

Tabel 53 Woonplaats Slachtoffer per delicttype

¹¹⁵ Zonder vaste Woon- of Verblijfplaats

Bijlage 4 Selectie uitkomsten Digipanel

Met behulp van Digipanel (via Bureau Beleidsinformatie en Onderzoek van de gemeente Eindhoven) zijn vragen over veiligheid voorgelegd aan de deelnemers aan dit panel. In totaal hebben 940 mensen deelgenomen aan dit onderzoek. Niet iedere deelnemer heeft iedere vraag beantwoord. De weergegeven percentages geven het totaal aan van diegenen die de specifieke vraag hebben beantwoord. De belangrijkste resultaten zijn:

- Ruim 37 procent geeft aan het niet eens te zijn met de stelling dat zij de afgelopen twee jaar meer last van criminaliteit in Eindhoven hebben gekregen. 34 procent is het wel eens met deze stelling.
- Bijna 85 procent is het eens met de stelling: "ik voel mij overdag veilig op straat in mijn eigen woonwijk". Ruim 6 procent is het hier niet mee eens.
- 24 procent is het oneens of zeer oneens met de stelling: "Ik voel mij 's avonds en 's nachts veilig op straat in mijn eigen woonwijk." 58 procent is het wel eens met de stelling.
- Meer dan 36 procent van de digipanel deelnemers is het eens/zeer eens met de stelling dat zij zich tijdens het uitgaan veilig voelen. Bijna 20 procent is het hier niet mee eens.
- Meer dan 50 procent vindt dat de woonwijk goed is onderhouden. Ruim 26 procent is het hier niet mee eens.
- Meer dan 36 procent is het eens met de stelling dat er in de eigen buurt vaak vandalisme voor komt. Bijna evenveel mensen zijn het hier niet mee eens.
- Ruim 12 procent is het eens of zeer eens met de stelling dat het gemeentebestuur en de politie de juiste prioriteiten hebben gesteld in het veiligheidsbeleid in de afgelopen vijf jaar. Meer dan 23 procent is het hier niet mee eens. De meeste mensen zijn neutraal of weten het niet.
- Meer dan 41 procent van de Digipanel deelnemers is het eens met de stelling dat er meer locaties moeten komen voor opvang van verslaafden. Bijna 22 procent is het hier niet mee eens.
- Ruim 33 procent van de deelnemers aan Digipanel is het eens of zeer eens met de stelling dat zij weten wie zij moeten aanspreken bij veiligheidsproblemen in de wijk. Bijna 53 procent is het hier niet mee eens.
- Bijna 37 procent van de deelnemers aan Digipanel is het oneens of zeer oneens met de stelling dat uitgaansgelegenheden op Stratumseind gespreide sluitingstijden moeten hebben. Ruim 29 procent is het wel met de stelling eens.
- Ruim 8 procent van de deelnemers aan digipanel geeft aan het eens of zeer eens te zijn met de stelling dat alcoholgebruik onder minderjarigen een probleem is in Eindhoven. Ruim 52 procent geeft aan het wel eens of zeer eens te zijn met de stelling.
- Ruim 50 procent van de deelnemers aan Digipanel is het eens met de stelling dat softdrugs of harddrugs een probleem in Eindhoven vormen. Ruim 10 procent is het niet eens met deze stelling.

Bijlage 5 Gebruikte documenten

Hoofdstuk 2

- College van B&W Eindhoven, *Informatienota voor de raad betreft 2^e tussentijdse rapportage 2008 (08.R20807.001)*, Eindhoven, 28 oktober 2008.
- Driehoeksoverleg Eindhoven, *Gemeenschappelijk werkplan 2008 gemeente, politie, openbaar ministerie*, Eindhoven, 19 december 2007.
- Gemeente Eindhoven (2006), *Veiligheid maken me samen: veiligheidsaanpak 2005 – 2009*, Eindhoven, januari 2006.
- Veiligheidshuis Eindhoven, *Jaarboek 2008*.
- Gemeente Eindhoven (2008), *programma Veiligheid en verantwoording*

Websites

- www.eindhoven.nl
- www.Veiligheidshuiseindhoven.nl
- <http://www.Veiligheidshuiseindhoven.nl>
- www.handhaving.nu
- <http://wm9.eindhoven.nl.kpnis.nl>

Hoofdstuk 3

- BITE team, e-mail van BITE team aan COT, onderwerp: COT veiligheidsonderzoek cijfers bite, 4 juni 2009.
- College van burgemeester en wethouders, *Informatienota voor de raad betreft 2^e tussentijdse rapportage 2008 (08.R20807.001)*, Eindhoven, 28 oktober 2008.
- Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling, sector Veiligheid (2008), *Analyse Veiligheid 2007 en aanpak 2008*, Eindhoven, 2008.
- Gemeente Eindhoven (2006), BIO, Leefbaarheid en Veiligheid in Eindhoven, deel 2: de wijkvernieuwingsbuurten en actiegebieden.
- Gemeente Eindhoven, BIO (2008), *Eindhovense Buurtthermometer 2008*
- Gemeente Eindhoven (2008), *Gemeenschappelijk werkplan gemeente-politie-OM*
- Gemeente Eindhoven (2009), *Agenda sector Openbare orde en veiligheid*
- Gemeenteraad Eindhoven, Raadsvoorstel tot nadere invulling van cameratoezicht in het kader van integrale veiligheid en tot wijziging van artikel 2.10.1, eerste lid, van de APV, 28 oktober 2008.
- Novadic (2008), *Opzet outreachende aanpakoverlast Beenkel en Gestel*.
- Politie Brabant Zuid-Oost, *Politie Eindhoven jaarverslag 2008*, Eindhoven, 2008.
- Politie Brabant Zuid-Oost, *Presentatie Onderzoek naar overlast 2007-2008*, Eindhoven, 2008.
- Politie Brabant Zuid-Oost, Regionale Informatie Organisatie, *Geweld en bedreigingen Eindhoven*, januari 2009.
- *NRC Handelsblad*, Tappelzone dicht? Dan gaan de dames weer illegaal, 24 februari 2009
- Sector Openbare Orde & Integrale Veiligheid, *Memo tussenevaluatie interventieteam Woensel Zuid*, Eindhoven, 8 april 2009.
- SGBO Onderzoek, Advies en Implementatie, Kernbeleid Veiligheid. Handleiding voor gemeenten, Den Haag, 2006
- Stedelijk Kompas Eindhoven, Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling, sector Wonen, Welzijn en Zorg, *Plan van aanpak en offerte voor de maatschappelijke opvang 2008-2015*, Eindhoven, 2008.
- Gemeente Eindhoven, Digipanel, *Kredietcrisis*, Eindhoven, maart 2009

- Preventie huiselijk geweld (projectnummer 091), april 2009.
- Steunpunt Huiselijk Geweld (projectnummer 091), *eindrapportage 2008*, februari 2009.
- Zorgcoördinatie Jeugdprostitutie (projectnummer 175), februari 2009.
- Zorgcoördinatie Jeugdprostitutie (projectnummer 175), april 2009.

Websites

- <http://eindhoven.buurtmonitor.nl/>

Hoofdstuk 4

- Bureau Beleidsinformatie en Onderzoek, *politiecijfers 2008*, Eindhoven, 2008
- Digipanel, *Coffeeshops*, Eindhoven, februari 2009
- Politie Eindhoven, *Jaarverslag politie Eindhoven 2008*, Eindhoven, 2008
- Regionale Informatie Organisatie, *Geweld en bedreigingen in Eindhoven 2008*, Eindhoven, januari 2009.
- Commissienotitie (2008), *Betreffende discussienotitie over Horecabeleid*

Hoofdstuk 5

- Gemeente Eindhoven (2009) *Agenda Sector Openbare Orde en Veiligheid*.
- Gemeente Eindhoven (2009), *Plan van aanpak risicjongeren tot 23 jaar 2009- 2010*. Problematiek Marokaans- Nederlandse jongeren
- Gemeente Eindhoven (2009), *Veiligheidsprogramma 2005- 2009, Samen voor een veilige stad*.
- KLPD (2008), dienst IPOL, *De G-31 tabellen*, Driebergen, juni 2008.
- Politie Brabant Zuidoost (2009), *Inventarisatie Jeugdgroepen 2008*, 5 maart 2009.
- Politie Brabant Zuid-Oost (2008), *Politie Eindhoven jaarverslag 2008*.
- SGBO Onderzoek (2006), *Advies en Implementatie, Kernbeleid Veiligheid. Handleiding voor gemeenten*, Den Haag.
- Veiligheidshuis Eindhoven (2008), *Feiten, achtergronden, prognoses*.

Websites

- <http://www.Veiligheidshuiseindhoven.nl>
- <http://www.hetccv.nl>
- <http://www8.eindhoven.nl>

Hoofdstuk 6

- Fietsersbond Eindhoven (2006), *Fietsbalans 2 in Eindhoven*, Eindhoven.
- Gemeente Eindhoven (2005), *Veiligheidseffect Rapportage*.
- Gemeente Eindhoven (2008), *Rampenplan 2008*.
- Gemeente Eindhoven (2008), *Terugblik werkzaamheden Externe Veiligheid 2008*.
- Gemeente Eindhoven (2008), *Visie Externe Veiligheid*
- Gemeente Eindhoven (2009), *Werkplan rampenbestrijding 2009*.
- Provinciehuis Noord-Brabant (2009), *Programma Brabant Veiliger Uitvoeringsprogramma, 's-Hertogenbosch*.

Websites

- <http://www.bouwenaanbrabantveiliger.nl>

Hoofdstuk 7

- Donselaar, van, J., Rodriguez, P.R. (red.)(2008), *Monitor Racisme en Extremisme*, achtste rapportage, Amsterdam /Leiden.
- Gemeente Eindhoven (2009), *Agenda Sector Openbare Orde en Veiligheid*, Eindhoven, maart 2009.
- Gemeente Eindhoven (2008), *Rapport 1097: Eindhovenaren van her en der, Integratiemonitor 2008, deel 2*, Eindhoven, augustus 2008.
- Gemeente Eindhoven (2008), *Stop Hennepteelt*, Eindhoven, augustus 2007.
- NCTb, *Salafisme in Nederland. Een voorbijgaand fenomeen of een blijvende factor van belang?*, Den Haag, maart 2008.

Websites

- www.rcf.nl
- <http://www.jaarverslagpolitiebrabantzuidoost.nl>
- <http://www.art1.nl>
- <http://www.nuansa.nl>

Hoofdstuk 8

- Politiejaarverslag 1998 met oplossingscijfers

Bijlage 6 Respondenten

Dhr. K. Anthonis	Politie Brabant Zuidoost
Dhr. R. van Asten	Gemeente Eindhoven
Dhr. K. Ajouaou	Veiligheidshuis Eindhoven
Mevr. K. Bergacker	Gemeente Eindhoven
Dhr. J. van den Broek	Novadic- Kentron
Dhr. P. Bijnen	Veiligheidshuis Eindhoven/ Politie Brabant
Zuidoost	
Mevr. T. Bijssen	Gemeente Eindhoven, wijkcoördinator
Dhr. F. Dielissen	Gemeente Eindhoven, Veiligheidshuis
Dhr. T. van Dooren	Gemeente Eindhoven, Stedelijk Kompas
Mevr. K. van den Eijnde	BITE
Dhr. T. Eradus	Novadic- Kentron
Dhr. J. van Gestel	Gemeente Eindhoven
Dhr. A. de Groot	Stadstoezicht
Mevr. S. den Halder	Gemeente Eindhoven
Mevr. M. van Hooff	Veiligheidshuis Eindhoven
Dhr. P. Van Hooff	Openbaar Ministerie
Dhr. Karssemakers	Gemeente Eindhoven
Dhr. G. de Kimpe	Politie Brabant Zuidoost
Dhr. W. Kupers	Openbaar Ministerie
Dhr. Marks	Woningbouwcorporatie
Mevr. L. Masselink	Gemeente Eindhoven
Dhr. S. van den Nieuwenhof	Lumens- groep
Mevr. N. Nouna	Novadic- Kentron
Dhr. P.J. Prinsen	Gemeente Eindhoven
Dhr. A. Putmans	MKB Eindhoven
Dhr. R. van Rooij	BITE
Dhr. H. Schalkwijk	Veiligheidshuis Eindhoven
Dhr. M. Smit	Gemeente Eindhoven
Dhr. T. Timmermans	Politie Brabant Zuidoost
Dhr. T. Toebes	Politie Brabant Zuidoost
Dhr. P. Tondeur	Gemeente Eindhoven
Dhr. H. Tromp	Politie Brabant Zuidoost
Dhr. D. van Vooren	Politie Brabant Zuidoost
Dhr. Vuchs	Politie Brabant Zuidoost
Dhr. De Wit	Woningbouwcorporatie

Monosessies (ruim 20 deelnemers in totaal):

- Monosessie 1: Lumens- groep
- Monosessie 2: Afdelingschefs Politie Eindhoven
- Monosessie 3: Gebiedscoördinatoren